

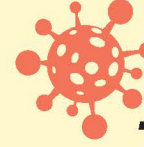
| کرونا حکایہ لری ۳ |

خوست، پکتیا، پکتیکا، نورستان، کنر، لغمان و ننگرہار حکایہ لری

اؤجری بی

یازوچی: محب زغم
ترجمان: محمد حسن نولتین

Factual Stories on COVID-19

The Stubborn Grannie

Mohibullah Zegham

... رادیونینگ گیلرینی آتہنگہ ایت، مینینگ طہارتیم بار. کرونا مرونانینگ مینگہ ایشی یوق. جنازه مراسمده مولوی صاحب نینگ خاتینی ہم کرونا کافرلرینینگ جزاسینی بپرهدی. مسلمانلرگہ ایشی یوق دہب ایتدی، دہدی بوو. اؤغلیم اویدن تشقیرگہ چیقیب، بوویسی تامان چاپیب باردی.

بوو اؤزینی اینکەیتیریب، نیبره سینی قوچاغیکه آلدی و کیسه سیدن بیر کینو چیقاریب، نپوره سی گه بپردی."

مهربان و کچيرووچى تېنگرى آتى بيلن

اۇجربىبى

(كرونا حكايه لرى)

| يازووچى: محب زغم |

اؤجربیبی

(کرونا حکایه‌لری)

محب الله زغم

ابدیتور: محمد عالم کوهکن

ترجمان: محمد حسن تولقین

ادبی کوزه‌تووچی: کاوه جبران

نقشلرنی چیزووچی: جواد طاهری

گرافیک و صفحه‌لرنی ترتیبگه سالووچی: پارسا

ناشر: کابل بیلیم یورتیده‌گی افغانستان معلومات مرکزی

مسوول مدیر: کاظم حمیدی‌رسا

نشریات کمیته‌سی: عبدالوحید وفا، رشمی دانگل و فیض محمدنایاب

نشر سیره‌سی: ۴۴۸

شابک: ISBN:978-9936-662-20-9

نشر ییلی: قویاش ییلی ۱۴۰۱

چاپ حقی ناشرگه خاص

کتاب موضوعلردن منع نی اېسله تیش شرطی بیلن رخصت بېریله‌دی.
کتاب مضمونی یازووچی‌گه تېگیشلی، ACKU فکر و ملاحظه‌لرینی عکس اېتدیرمه‌یدی.

موضوعلار رويخىتى

- ۷.....اوقوچى بىلن سۆزلىشوو
- ۱۱.....قىزگىنمەم نىنگ قوچاغى
- ۱۹.....اۋجر بى بى
- ۲۹.....تىرىك قالە مىزمى؟
- ۳۷.....قۇرقوو
- ۴۵.....مسووليت
- ۵۵.....ايما
- ۶۵.....بۇش ياتاقلىرى
- ۷۵.....تفاوت
- ۸۵.....يىخسى گوشت، يىخسى شۇربە
- ۹۳.....ھمدردلىك
- ۱۰۳.....زهرلى پىچكارى
- ۱۱۳.....كورهش
- ۱۲۵.....ايشانچ و گمان
- ۱۳۵.....ھمكارلىك
- ۱۴۵.....ضررلى واكسين
- ۱۵۷.....گل خىرى سۆلدى

اۋقووچى بىلن سۆزلىشىۋ

ايرىم حادثەلەر فقط تارىخىي واقىئەلەر بولمەگنى اوچون اولرنى يازىش و ثبت اېتىش بىلن تارىخ يازىپ بولمەيدى. اوشبو واقىئەلەر تارىخ اوچون بىر منبع بولۇپ بىلەدى. بىراق، يىنگى روزگار اوچون مەھم بىر نۇقتە اولەراق تارىخ يۈنەلېشىنى اۋزگرتىرەدى. و بو آرەدە انسان نىنگ تارىخ بۇيىچە بىلىمى اۋزگچە كىفەت گە اېگە بولەدى.

كرونا پندىمىسى هم انه شو حادثەلەردن سەنەلەدى. بو آفت، فقط يۇقمە بىر كىسلەك نىنگ كوتىلمەگن سەرت بىلن ترقىلېشىدن عبارت اېمىس اېدى. بلكە، دىنا اقتصادى نىنگ چۇكىشى، اىشسىزلىك نىنگ كېنگ پىمانەدە قولاي يايىشى، جەھان ساغلىقنى سىقلش تىزىمى نىنگ طالبەرگە جواب بېرمەگنى و ھەمدن مەھم راغى يىگىرمە بىرىنچى عصر انسانى نىنگ ناچارلىگىنى نىمايان قىلدى.

اۋز تىخىلى اساسىدە دىنا بىلىملرىنى بوتونلەي اېگەلەگنى گە اىشانگن انسان، آسانگىنە اۋزىدن بىر نېچە مىليون برابر كىچىك بۇلگن

موجوددن اوزینی اسره ش اوچون اونینگ برابریده قلقان قؤل له دی-
یو، کوچسزلیگینی کورستدی. انه شو باعث، کرونا ویروس نینگ
ترقیلیشی شونچه که، یوقمه بیر کسللیک ترقیلیشی بولیب گینه قالمه ی.
انسانیت تاریخی نینگ ینگی بیر باسقیچی هم ابدی. اوشبو باسقیچ
خاطره لرینی تاریخ نینگ حافظه سیده سقلش یکه تاریخ عهد سیدن
چقنه آله دیگن ایش اېمس البته. چونکه، تاریخ روایتلر اساسیده
شکللنه دی و فقط بیریک واقعه لرنی روایت قیلهدی. کیچیک حادثه
لرگه دقت قیلمه یدی. همده اجتماعی بیر فاجعه نینگ ایگن-چیگینی،
شونینگدېک اوشبو فاجعه نینگ زمینه سینی اؤرگنمه یدی. بو بیرده
ادبیات میدانگه کېله دی. واقعه لرگه دقت بیلن قره یدی. و هر تامانینی
اېچیللیک بیلن عکس اېتدیره دی. تخیل بیلن یوغیریب نهایتده بشریت
خاطره سیگه تاپشیره دی.

شونینگ اوچون بوتون دنیانی فتح اېتگن کرونا کې عالمگیر بیر فاجعه
خاطره لرینی فقط رسمی و نارسمی تاریخ آرقلی اېمس بلکه، ادبیات
واسطه سیده هم کېلگوسی اولادگه اؤتکزیش کېره کې ابدی. اوشبو
فاجعه خاطره لری منگو قالیشی اوچون ادبیات تاریخگه کؤره کؤپراق
حصه قوشیشی لازم.

حیات نینگ ایریم ساحه لریده انسانی تجربه لرینی سقلب قالیشینی
اؤزی نینگ مهم وظیفه لریدن دېب بیلگن افغانستان معلومات مرکزی
(ACKU) کرونا شرایطه پیشقدملیک قیلیب اوشبو ساحه ده انسانلر
تجربه لرینی قید اېتیش بؤیچه فعالیتلرنی باشقریش اؤز بؤیینگه آلدی.
قؤلینگیزده گی کتاب انه شو مقصد اوچون عملگه آشیریلگن سعی و
حرکتلر نتیجه سی دیر. بو کتاب افغانستان وطنداشلی نینگ تیریک
قالیش اوچون عملگه آشیرگن مجادله لری، کرونا ویروسگه قرشی آلیب
بارگن کوره شلی، قهرمانلیکلری، جسارتلری، شکستلری و مؤفقیتلری

عکس اېتديريلگن حکاياهلر تۈپلمى دير. اوشبو حکاياهلر قهرمانلرى افغانستان كې قشاق و قلاق بير مملكتده يشب كوره شگنلر.

اوشبو كتاب يازيليشى توغريسده قيسقه معلومات.

كرونا و وروس ترقيلىشى نينگ بيرينچى تولقيني سۈنگيده، افغانستان معلومات مركزى كرونا گه قرشى مجاله بۈيىچه تجربه لرنى تۈپلش لايحه سيني توزدى. افغانستان نينگ آلتى فرضى زونيدن كرونا گه قرشى عملگه آشيريلىگن كورهش نينگ بشرى تجربه لرينى ييغيش باره سیده قرار قبول قيليندى. بو آلتى زون كابل، شمال، جنوب، شرق، غرب و مركزى منطقه لرنى اۈز ايچيگه آردى. دستلب محلى همكارلر يميز معلومات و حياتى تجربه لرنى اهالى بيلن صحبتلر اۈتكزيش آرقلى تۈپله ديلر. كپن اوشبو معلوماتلر نظارتچى گروه تامانيدن تېكشيريلىب يازووچيلرگه تاپشيريلىدى. يازووچيلر اېسه بير و يا هم بير نېچه تجربه نى بيته حكايه ده عكس اېتديريدىلر. دېمك، اوشبو تۈپلم حكايه لرى واقعيتلر اساسيده يازيلگن. واقعه لر حياتده يوز بېرگن حادثه لردن عبارت. يازووچيلر اوشبو حكايه لرده فقط حكايه فضاسيني يره تيشگه اورينگنلر.

حكاياهلرنى يازيشده امكان قدر واقعه لر يوز بېرگن يېرلرده گى محلى فرهنگلر نينگ توسى و تاتى سقلب قالينگن. بولر آدم لرنينگ آيدن آليب جايلىر، كيملر، آزيق- آوق، اۈسيمليكلر نى اۈز ايچيگه آله دى.

يازووچيلر يميز اوشبو حكايه لرنى فارس، پشتو و اۈزبېك تيللريده يازگنلر. كپن هر بير تيلده يازيلگن حكايه لر باشقه ايكي تيلگه ترجمه قيلينگن.

نتيجه ده اوشبو حكايه لر آلتى دفتر قابليده مستقل اثرلر شكليده نشر اېتليدى. قۈلينگيزده گى كتاب اولردن بيرى دير.

قىز گىنمەم نىنگ قوچاغى

اۋرتا قلىرىمدىن بىرى پىيام خانەم (مىسنجىرىم) گە: قىران صاحب! نىمە قىلەپسىز؟ ھەمە كىسلىگىنى ياشىرەدى، بىراق سىز كىسلىگىزدىن ھەمەنى خىر قىلەپسىز، دېب، يازدى.

مېن: بونى دۋستلىرىم كىسلىگىمنى بىلىپ، اۋزلىرىنى سىقىشلىرى اوچون قىلەپمىن، دېب جىواب قەبىترىدىم.

نېگە آدملىر اۋز كىسلىكلىرىنى بېكىتەپتېلىر؟

بىر نېچە دىلىل اوچون: بىرىنچى دىلىل شوگە بەغىسى بىر مىلالر اوشبو كىسلىك كافرلىر اوچون كېلگن. بو بلانى مىسلمانلىر بىلن اىشى يۇق دېگنلىر. آدملىر، كىم بو كىسلىككە چەلىنگىلىگىنى بىلسەلر، اونىنگ اىمانىگە شېھە قىلىشلىرى مەمكىن دېب اۋىلشەدى. آدملىر نىنگ اوشبو كىسلىكىدىن جودە قۇرقىشلىرى نىنگ ىنە بىر سېبى، باشقەلر كىسلىكىدىن امان كۆرەدى، شونىنگ اوچون كىسلىكىدىن اوشبو نىفرت نىنگ كىلىدىنى

آلیش اوچون اؤز کسللیکلرینی یشیره دی. باشقه تاماندن، پیتکره لرده کیمدیر قۇللرینی صابون و سوو بیلن تیز-تیز یوویب تورسه و تازه لیکى رعایه قیلسه، او کرونا و پروسنی یوقتیرمه یدی و کسل کیشیلر، آدملر اولرنینگ بی نظافتلیککه عیبله مسلیگی اوچون اؤز کسللیکلرینی یاشیره دیلر. بولردن باشقه دلیللرهم بۇلیشی ممکن.

مهن هم کرونادن کۇپ قۇرقدیم و اؤزیمنى سقلردیم، اما بو ویروس مېنگه یوقدی. قیسی بیر کون سفرگه کېتگن اېدیم. نېچه کېچه اویدن بیرراقده اېدیم. قیتش ده موتیریمیز سته کنداوده قیسقه بیر تۇختهدی.

موتردن توشدیم. شو پیتده ملایم و ساوو قینه شمال یوزیمنى شونده یگه سیلیب اؤتدی که گویا یازنینگ ایسیغیده ساووق سووگه طهارت آگن بۇلسم. بیر دقیقه ده کنداونینگ تۇرت تامانیده گی تاغلرنی نظریمدن اؤتکزدیم، تاغلرنینگ تهوره گینی لمنخی، جلغوزه و خیری درختلری قاپله گن اېدی. خداوند عجیب بیر حیرتلنرلی طبیعت یره تگن. قیش ده بو منطقه ده جوده کۇپ قار یاغهدی. تاغلرنی بوتونله ی آباق قار قاپله یدی. یازلرده هوا نینگ ایسیغیلیگی باعث خوستده تیریکچلیک بیر آز قیین بۇله دی، لېکن بو منطقه لرده هوا سالنگ کبی ساووق بۇله دی. هر بیر مرته کابل دن باریب کېلگنیمده بو منطقه ده قیسقه بیر تۇختلمه سم بۇلمه یدی. بو پیرنینگ منظره لری نینگ کؤریشنی باشقه لذتی بار. هر بار اوشبو گۆزل منظره لرنی کؤریش بیلن گویا بو پیرنی ایلکبار کؤره یانگنیمدېک لذتله من.

دۇستیمگه:

کاشکی اوروش بۇلمه سپیدی، بو تاغ نینگ انه او تپه سیده بیر لوکس هوتل بۇلسه اېدی. تاغ نینگ یوقاری قسیمدن هوتل گچه ترانسپورت کېلی اؤرنه تیلیب هوا کابینی آرقه لی قتنلسه اېدی. بیزلر تورگن پیرده جلغوزه و قۇل صناعتی محصولاتى ساتیله دیگن بازارچه بۇلسه اېدی، چېت اېللیکلر گروه - گروه بۇلیب بو پیرگه دم آلیش اوچون کېلسپیدیلر

دېدیم.

اۋرتاغیم:

اگر اوروش بؤلمه گنده اېدی، آدملر کرونانینگ قورقیشیدن هم کېلمس اېدیله دېدی. خداوند اوروشنی توگتسین، لېکن اېندی کرونا اوروش گه کؤره کتّه بیر بلا .

بیز آز او یان - بویانگه ایلندیک، سؤنگره کېمه گه اۋخشه گن کتّه بیر گاز نینگ آلدیده توخته دیک، او برق واسطه سیده ایلندی، لېکن حاضر توخته گن اېدی. قیزگینمه اېسیمگه توشدی. خیالات عالمیده قیزگینمه بیلن گازده اۋتیردیم. گاز بلندگه کؤتریلیشی بیلن، قیزیم قورقیب اۋزینی مېنینگ قوچاغیمگه محکم باسردی. او کؤپ اېرکه. هر کون اویگه باریشیم بیلن، مېن ساری چاپیب کېله دی. مېن پینکەیه من و او اۋزینی مېنینگ قوچاغیمگه تشلهیدی. اخخخخ! قنچه لذتلی. اونی قوچاغیمگه آلیشیم بیلن بوتون هاردیقیم چیقیب کېته دی. دنیانینگ بار

و يۇق قىغولرى اونوتيله دى. قىز خداوند نىنگ عجبىر بىر نعمتى. موتر سته كنداودن پست گه قره ب جۇنه گنده، اويگه تېزراق يېتىب بارىب قىزگىنه منى بغرىمگه باسىب قوچاغلش اشتياقى آرته دى، لېكن بو آرزوم فقط يىگىرمه كوندن بېرى يالغىز بىر ايستك بۇلىب قالگن اېدى. دوه ميندو تومىندن اۋتديك، بدنيمى آغرىب باشله دى. بىر آز چرچه گنلىك حس قىلدىم. خوست شهريگه يېتىب بارىش بىلن، اويگه بارمه دىم. شو شهرده بىر اۋتاقده اۋزىمنى قرنطين قىلدىم. اويگه زنگ اۋرىب مېن ينه نېچه كېچه كابل ده من دېدىم. اۋشه كېچه سى تماغ آغرىق هم بۇلدىم، كېيىن يوتل، زكام و اشتها سىزلىك... هم تاپىلدى. كرونا كىسلىگىگه يولىققن پىتىمده، مېن بو كىسلىككە چلىنگنمن، سۇنگى نېچه كوندن بېرى مېنگه يقىن دۇستلرىمگه اۋزلىرىنگىزگه دقتلى بۇلىنكلر دېب يازدىم. بونى فېس بوككە يازىش نىنگ نېچه فايده سى بار اېدى. مېن كىسل بۇلگنيمده، كۆپ قۇرققن اېدىم، چونكە كرونا جوده يامان بىر كىسلىك. كۆپ آدملىرىنى اۋلدىرگن اېدى، مېنى هم اۋلدىرىشى ممكن دېب اۋىلردىم. بو گېدن خبر بۇلگن دۇستلرىم ساغەلىشىم باره سىده ايشانچ بېلدىرىب و هر جايدن كرونا تۇغرىسىده گى ينگى تحقيقات نىتجه لرى حقىده مېنگه معلومات بېردىلر.

اولر، كېكسه آدملىر، اۋپكە يا قند كىسلىگى بۇلگنلر ياكە بدنلرى نىنگ دفاعى سىستىمى ضعيفلشگن آدملىر، بو كىسلىكىدن اۋلىشى خوفى بارلىگى حقىده يازردىلر. دوستلرىم مېنگه شكر سېن ياشسن، باشقه كىسلىنگ يۇق، شونىنگ اوچون سېن بونى آسان اۋتكىزىب يوباره سن دېب، كۇنگلىمنى كۇتردىلر. بىر تاماندن دۇستلرىنىنگ دلدارلىگى، باشقه بىر تاماندن كرونا حقىده اۋزىم نىنگ قىدىرولرىم و مطالعه لرىم مېنى روحلنتىردى. و بو روحى كوچله نىش، كروناگه قرشى كوره شنى ينه آسانلشتىردى. كىسلىك باره سىده خبردار قىلىش نىنگ باشقه بىر

فایدهسى ھەم بۇلدى، او ھەم بۇلسە، بىر نېچە كۈن مېن بىلن بىرگە بۇلگن دۇستلرېم كسل بۇلگىنمەن خىردار بۇلىپ، اۋزلىرىنى قىرئىن قىلدىلر. بىر نېچە كۈن اۋتېب بعضى بىر دۇستلرېمە كرۈنا علامتلىرى كۆرىنگن اېدى. اگر مېن اۋز كسللىگىم حقىدە اولرنى خىردار قىلمەگىم - دە اېدى اولر اۋزلىرىنى قىرئىن قىلمەگن - دە اېدى، عايلە اعضالرى و باشقە دوستلرېگە بو وىروسنى يوقتىرىشلىرى مەمكىن اېدى.

وېتامىن آلىش مقصدىدە ھەر كۈن قوئاش آستىدە اۋلتىردىم. مېوہ و سىزواتلرنى كۆپراق استعمال قىلدىم. ھەر دىققە سوپ و يىخنى، سوو، چاى و باشقە سوووقلىكلرنى اىچىردىم. اىسىتمە و آغرىقنى توشىرىش اوچون پاراستامول اىچىردىم، لېكن اىرىم پىتلردە قىتىق آغرىققە پرستامول ھەم فایدە قىلمىدى، شونىنگ اوچون بروفىن ھەم اىچىردىم. كرۈنا تۇغرىسىدە نىمە يىنگى موضوع نىش قىلىنگن اېكن دېب، ھەر كۈن انترنىتنى قىدىردىم. اىرىم آدملر اۋز تىجرىلرېنى فېسبوكتە نىش قىلدىلر. بىراو چاىلرېنگىزگە زىنجىل، عسل و لىمو تىشلىگنلر دىب توىيە قىلسە، باشقە بىراو اېسە سىر و خام پىياز فایدەلى دېب يازردى. بعضى آدملر اېسە ھەمە نرسە فایدەلى دېب توىيە قىلردى. مېن اۋزىمچە بولرېنىگ برچەسىنى آدملر تىجرىە قىلگنلر، يېگىن فایدە قىلمەسە ضرر ھەم قىلمس، دېر اېدىم.

يىگىرمە كېچە و كۈندۈز اۋزىمنى قىرئىن قىلدىم. ھە راستى بىر - اىكى كۈن اۋتگنن سۇنگ شفاخانه گە بارىپ، كرۈنا تىستى بېردىم، اما اونىنگ نىتىجەسى مېن ساغلىگنن سونگ كېلدى. تىستىم مئىت اېدى. مېنىنگ پىشېنىلىگىم تۇغرى چىقدى. بو يىگىرمە كېچە و كۈندۈزدە اىستىمە، جان آغرىغ و تىماغ آغرىغى مېنى كۆپ عذاب بېردى، بولردن ھەم كۆرە قىزىمدن اوزاقلىگىم مېن اوچون آغىر كېچدى. بعضاً اۋزىمگە كرۈنا مېنى اۋلدىرسە ھىچ پىت قىزىمنى كۆرە آلمەيمىن، لېكن يەنە اۋزىمگە - اۋزىم، بۈندەى بۇلمەيدى دېردىم. مېندە نىس قىسىلىشى

یۇق اېدی. و باشقه علامتلری عادی بیر زکام کیی اېدی. قیزیمنی کۆریش اوچون یوره گیم قنچه کباب و بریان بۇلسه، او هم مېنی ساغینگن اېدی. نېچه مرته تېلفونده گېلشگنیمیزده بیغلب، نېگه اویگه کېلمه سیز دېب، سۆره گن اېدی. اۆزیم- اۆزیمگه، بوتون حیاتیمنی مسافرلیکده اۆتكزه دیگن خوستلیکلرنینگ حال- احوالی قندهی بۇلسه اېکن دېب اۆیلردیم؟ بیچاره لر ایکی- اوچ ییل عرب دولتلیرده ایشله دیدر، فقط نېچه آی رخصتگه کېله دیلر و ینه ایکی- اوچ ییل مسافر بۇله دیلر. آفرین اولرگه. خداوند اولرگه قندهی چکسیز صبر و چیدم بېرگن، دېر اېدیم.

کسللیگیم نینگ اؤن تۆرتینچی و اؤن بېشینچی کونلری اېدی، ایستیمهم کمه یگن، آغریق هم قالگن، یوتلمسیدیم هم. بیراق هنوز هم اۆزیمنی چرچه گن حس قیلردیم. آته م قۇنغیراق قیلیب: قیزینگ جوده ساغینگن، کېلیب بیر کۆرسنگ یخشی بۇله دی، دېدی. کسللیگیم نینگ ایکیینچی هفته سیده کرونا کسللیگیگه چلینگنیمنی عایله مگه ایتیب، شهرده اۆزیمنی قرنطین قیلگن من ساغلیق وضعیتیم یخشی دېگن اېدیم.

آته مگه: قیزگینه منی آیب کېلینگ دېدیم. اولر کېلیدیلر، قماق خانه نینگ دیوارلری آرقه سیده گی دؤستلرینی کۆرگنی کېلگن کیی مېن اولرنی اوزاقدن کۆریب، گپیردیم. قیزگینه م اۆزینی مېنگه بیتکزیش اوچون تلیپنردی، لیکن آته م اونی محکم اوشله ب تورگن اېدیلر. ییگیرمه کوندن سؤنگ سلامتلیگیم تیکلنگن اېدی، بیراق بیر آز کوچسیز و شیمه سیز اېدیم، تېز- تیز عصیم بوزیلردی. گویا حافظه م آلدینگیدېک یخشی ایش بېرمه دی دېب، اۆیلردیم. اوندە بېری آلتی- پیتی آی اۆتدی، لېکن هنوز هم حافظه م حالیکه قیتمه گن. حوصله سیز من. حلی هم اۆزیمنی بیر آز زېریککنلیک حس قیله من. همه نرسه یخشیلیک بیلن اۆتدی. قیته عایله مگه قوشیلدیم. ینه

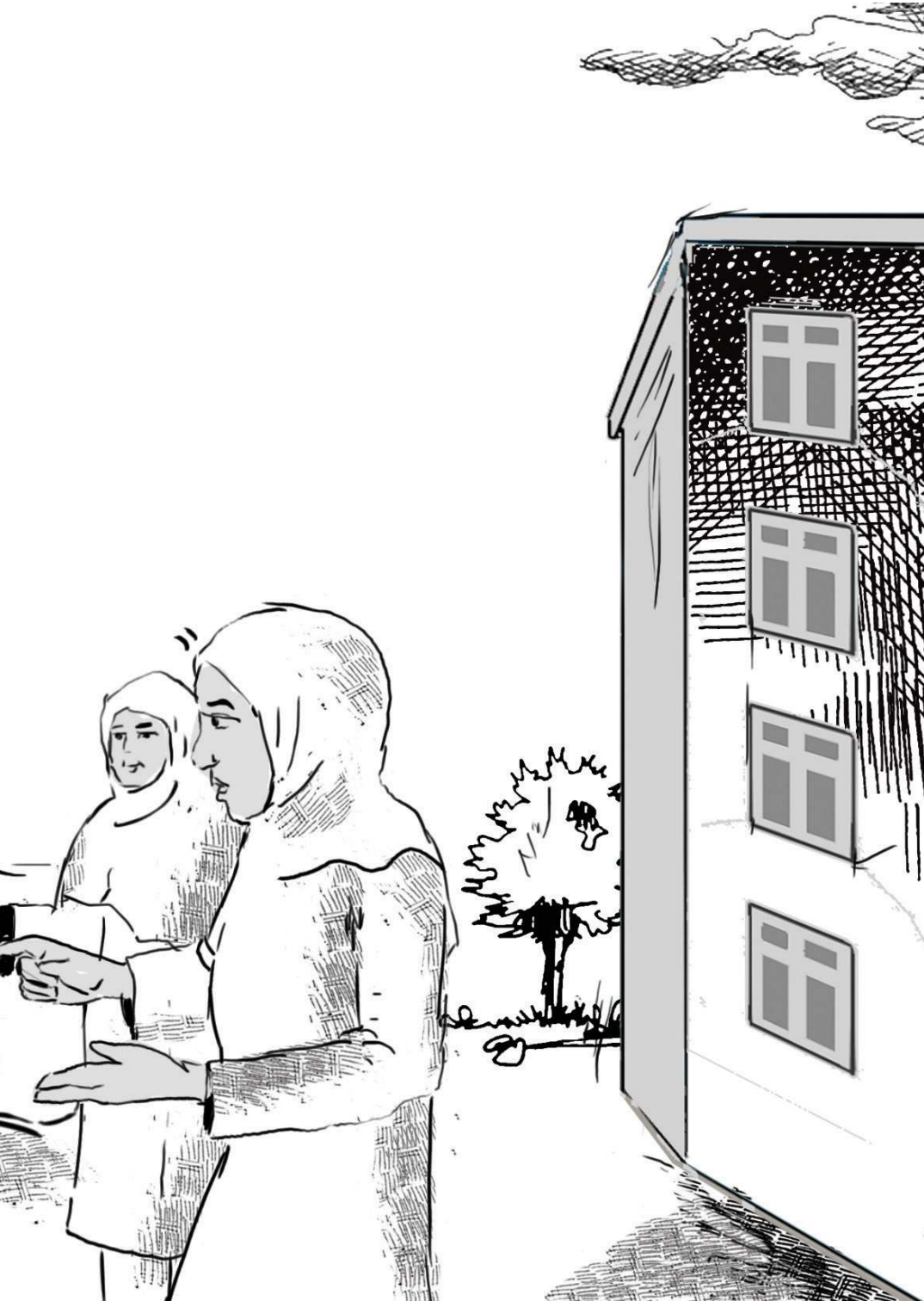
قىزگىنمەمنى قوچاغىمگە اكدىم، برچە نرسە عادى حالتىگە قىتدى، اما اۆتمىشىگە قرەگنىمدە، كرونا ايشانچ، اعتقاد و ايرىم اجتماعى سىتلىرىمىزنى مىشكىللىرىلەن يوزمە يوز قىلگن دېب اۆيلەيمەن. كرونا اچتىق بىر تىجرىبە بۆلىشىگە قرەمەي، لېكىن اوندىن يىخسى درسلىر اۆرگندىك.

هر بىر نرسەنى تىقدىرگە تاپشىرىش درست اېمىس اېكىنى كرونا بىزلىرگە يىخسى اۆرگندى. كۆپ ايشلىرنى چارە- تىدىر بىلەن بىجىرىش مىمكن. تىقدىرنى اونگە ارەلشتىرمىلىك كېرەك. دنيا، تىدىر و تعقل دنياسى.

هر كىم اۆزىنى تىقدىرگە تاپشىرگن حالده، كرونا اونى يۇق قىلەدى يا كە كۆپ عذاب بېرەدى. هر زمان اۆزىمىز و اطرافىمىزدە گىلر ساغلام قالىشى اوچون تازەلىكىنى سىقلىشىنى كرونا بىزلىرگە اۆرگندى. بعضى بىر اعتقادلىرىمىز قىنچەلىك نا تۇغرى اېكىنى جودە يىخسى كۆرستدى.

اكثرىت آدملىرىمىز كرونا كىسلىكى مىسلمانلر اوچون اېمىس، فقط كافىرلر اوچون كېلگن دېب اۆيلردىلر، لېكىن بو ايشانچ خطا اېكىنى كرونا اثباتلر بېردى. كىسلىك، آدملىرنى مىسلمان و كافىرگە اجرەتمەيدى، چونكە ايكىسى هم طىبىعت نىنگ بىر بۆلەگى. و قانون اېسە بوتون طىبىعت گە بىر سانده عمل قىلەدى. بعضاً عشق، قوچاققە آلىش، اۆپىش و عاطفى علاقه هم اۆلدىرووچى اېكىنى كرونا بىزلىرگە درس بېردى.

ايرىم وقتلر، يىخسى كۆرەدېگن كىشىلىرىمىزنىنگ سلامت لىگى اوچون اولردن بىراق بۆلىشىمىز كېرەك. كرونا بىزلىرنىنگ تورموشىگە نسبتاً كۆز قرەشىمىزنى اۆزگرتىردى.

اۋجر بى بى

بىز قىين آنه (تورموش اۋرتاغىمىز آنه سىنى) نى بوو دېمىز، اما
آرقه سىده اونى سر زور بووى دېمىز. والله بىز لىر هم ملامت اېمىمىز،
بى گپ اونى سر روز هم دېمىمىز.
اۋزى نىنگ گپى اوستىده شوندى محكم توره دىكه فرزندلىرى هم
اېرى اونى ايتگن گپلىرىدىن واز كېچتىره آلمه دىلر. اوزاق دوستلىرىدىن

بىر داكتىر وفات قىلگن، بوو اونىنگ جنازه سىگه كېتماقچى بۇلەدى.
بالەلر نىنگ آتەسى ھەم اونگە:

بوو! داكتىرنى خداوند كېچىرسىن؛ لېكن جنازه سىگه كېتمىگ. خدا
قىلمەسىن، حلى سىز ھەم كرۇنا گە يولىقىب قالمەنگ.

بوو:

سېنىنگ نظرىنگدن مېن كافر مەن مې، مېنگە كرۇنا يوقسە. توپراق
سېنىنگ آغزىنگە بو ايتگن گېنىگ مېن. اپندى سېن مېنگە نصىحت
قىلەدىگن بۇلدىنمى؟ باشقە بو گېنى ايتمەيسن. مېن شۇكر الحمدالله
مسلمان مەن، بېش وقت نمازنى اۋز و قىتدە اۋقىمەن، نېگە مېنگە كرۇنا
يوقسەن. بو بلانى خداوند كرېم كافرلرنى نازل قىگن، دېدى.

دادا سېكىن گېنە پېچىرلەب:

خاتىن! اۋغلىنگ تۇغرى ايتەدى. آدملىر داكتىر ھەم كرۇنا وىروسگە
چلىنىپ اۋلگن دېدىلەر، دېدى.

يوزوئىنى ايلتتىرگن بوو:

سىز مەفت گېمىنگ! آدملىر بو گېلرنى اۋزىدن چىقرەدىلەر. داكتىر
بۇيرەگىنى عمليات قىلگىدن اۋزىنگىز خىر سىز كو، دېدى.

تورموش اۋرتاغىم بوونى داكتىرنىنگ اۋىگە آلىب بارىشگە مجبور
بۇلدى.

اولرنىنگ كېتىشى بىلەن مېن آبسىم گە:

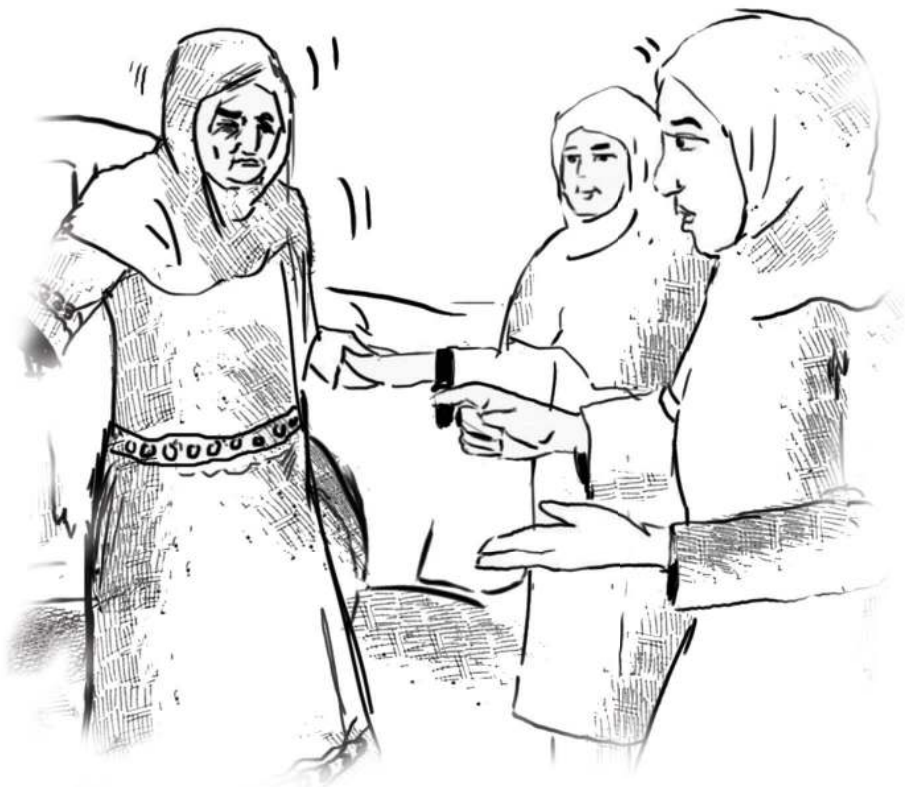
بووگە كېتىش گە رخصت بېرىلمەسە يىخسى بۇلردى، دېدىم. ھركون
رادىپولردە آدملىر گاۋجوم و تىقىن جايلىرگە بارمىگىلەر دېب، تۈسىيە
قىلەدى.

دادا مېنىنگ تاۋوشىمنى اېشىتىپ:

اۋزىنگ اونگە ايتسنگ بۇلمسىدى، تىلىنگ يۇقمىدى؟ دېب،
كايىندى.

نیمه دپیش اوچون حیرتله نیب قالدیم. آوسینیمی کولگو توتدی.
تاوشی بلند چیقمسلیگی اوچون قؤلی بیلن آغزینی یاپدی.
- دادا! بووگه قچان بیر نرسه دهب بؤلهدی؟ ددیم.
دادا:

- بوو اہمس، بلا دہدی. جودہ سر زور بیر آدم. اونى سر روز بوو
دہب ایتہ سیزلر دہب اہشیتگنمن، دہدی.
مہن و آوسینیم ققاس اوریب کولدیک:
دادا! قسم بیرہمن بو گپنی اونگہ ایتمنگ. اگر ایتسنگیز بہ خدا

اونىنگ قۇلدىن قوتيله آلمه يميز . دېدىم .
- يخشى ، بو گېنى اونگه ائتمه يمن ، اما مېنىگ بىر شرطىم بار ،
دېدى :

- دادا! شرطىنگىزنى ايتىنگ .
- شرطىم شوکه مېنگه يخشى بىر شىرچاى دىلب بېرىنگلر ، دېدى .
بوکه آسان بىر ايش اېكن ، منه حاضر سىزگه تيارله يمن ، دېدىم .
كېچ بوو اۋلىك خانه دن قىتىب كېلدى . موترىنگ سېسىنى اېشىتىش
بىلن ، آفتابه گه سوو قويدىم . صابون هم تيارلب قويدىم . تامدن
تشقريگه چىقىدىم . بوونىنگ كۆزى مېنگه توشىشى بىلن ، آفتابه گه
قره ب :

- سوو بىلن صابوننى نېگه آلب كېلدىنگ ، دېدى .
- سىز اوچون آلب كېلدىم ، قۇللىرىنگىزنى صابونل ب يووينگ .
رادبوده كرنا وىروس يوقتىر مسلىك اوچون قۇللىرىنگىزنى سوو و
صابون بىلن يىگىرمه ئانىه يووينگلر دېب ، توصيه قىلده دى ، دېدىم .
- بوو ، رادىونىنگ گېلرىنى آتەنگه ايت ، مېنىگ طهارتىم بار . كرنا
مرونانىنگ مېنگه ايشى يۇق . جنازه مراسمىده مولوى صاحب نىنگ
خاتىنى هم كرنا كافرلرنىنگ جزاسىنى بېرده دى . مسلمانلرگه ايشى
يۇق دېب ايتدى ، دېدى بوو .

اوغلىم اويدن تشقريگه چىقىب ، بووىسى تامان چاپىب باردى .
بوو اۋزىنى اېنكه يتىرىب ، نېرھسىنى قوچاغىگه آلدى و كىسه سىدن
بىر كىنو چىقارىب ، نېورھسى گه بېردى .
بوو اوشبو كىللىكنى آلب كېلگن بۇلسه باله م كىل بۇلده دى دېب ،
يوره گىم اوره بېردى . باله نى قوچاغىنگىزگه آلمه ننگ دېب ايتماقچى
بۇلدىم ، بىراق هيچ نرسه دېمه دىم . بوو قىچان كىشى نىنگ گېنى
اېشىته دى .

یریم کچه تورموش اورتاغیم نینگ تیلفونینگه چله بپردی. مهن یریم اویقو یریم اویغاق ابدیم. کیم قونغیراق قیلگنینی بیلیمه دیم. اهریم مهنی اویغاتیب:

- آمنه! او آمنه! تور دبدی.

کوزلریمنی آچیب سوره دیم:

- خیریت بولسین، نیمه گپ؟ دبدیم.

- تیز بؤل، قاره چای دملہ. پکتیادن بیر اورتاغیم زنگ اوریب، پکتیاده قیسی بیر کیشی نینگ اویدہ بیر باله توغیلیدی. او دنیاگه کپلیشی بیلن گپگه باشلب، هر کیم شو کچه ساعت اؤن ایکیگچه قاره چای دملب ایچسه کرونا ویروسگه یولیمه یدی دهب، ایتیدی دبدی. ساعتیگه قره ب:

- تیز بؤل که وقت آز قالگن دبدی. سوونی اوچاققه قویگندن کپین باشقلرنی هم اویغات. کوزلریم توله اویقو آش خانه گه باریب، چاینکنی اؤچاق اوستیگه قویب، آوسینیم نینگ ایشیگینی اوریب تورینگلر قاره چای ایچه سیزلر دبدیم.

ینه ایشیکنی تق - تقلتدیم، قیین آغم نیمه گپ دهب سوره دی:

- دیوانه بؤلدینگمی! یریم کچه قاره چای ایچیش؟

اهریم کپلیب ایشیک آرقه سیدن قصه نی اولرگه ایتیب بپردی.

قیین آغم خاتینی بیلن تشقیریگه چیقدی، بیراق بوونی کیم اویغاتیسین. بو کته غم ابدی.

اهریم و قیین آغم تیلفونده مشغول ابدیلر. چای دملنگونچه چمه سی بیگیرمه کیشیگه زنگ اوریب، هر کیمگه شو گپنی، یعنی تیزراق قاره چای قیلیب، ایچیشنی ایتدیلر.

مین و آوسینیم، بوونی اویغاتدیک. او سؤکه باشله دی دین و مذهب لرینگیزگه... آته و بابهلرینگیزگه... و آغزیگه کپلگن هر

نرسە نى ايتدى.

فرزندلىرى، بوو بىر قولتوم چاي ايچىنگ دوباره ياتىنگ دېب قنچە
 عذر و زارى قىلمە سىنلر، لېكن اونى كىم كۈندىرسىن.
 اۋشە داکتر عايله اعضاسى نىنگ بىر كىشىسى اۋلگىدن اۋن كون
 اۋتمە گن اېدى. اېرىم:

- داکتر نىنگ جسدىنى يووگن اۋشە كىشى اۋلىبتى، دېدى.

گېدن خبر تاپگن بوو، ينه جنازه گە كېتماقچى اېدى، بىراق بوگون
 بىر آز ايسىتمە چىقارگن اېدى. اېرتە لب نمازنى اۋقىب ينه اوخلەدى.
 او يغانگدن كېيىن بوتون سويكلريم آغرىدى دېدى. توشگچە اونده
 يوتل هم تاپىلدى، قوروق - قوروق يوتل.

پوشىدە شىرنىنگ عكسى بۇلگن تابلىتلردن اونگە بېردىك، بىراق
 اونىنگ آغرىغى و ايسىتمە سى كەمەيمەدى. اېرىم اونى شفاخانه گە
 اېلب بارەمىز، كرونا بۇلگن بۇلمسە، بىر بار تست قىلىشىمىز كېرەك،
 دېدى. اما بوو اونى سۋكيب:

- كۈرمە پېسنىمى زكام من. هر يىل شو پىت آدملىر زكام بۇلمەيدىمى
 فقط؟

او مىنگە:

- آمەن! بىر گىلاس چايگە آزگىنە عسل و زنجبىل سالىب، اېلب كېل
 ايچەمن، دېدى مىنگە.

مېن اونگە چاي بېردىم، او قاشلىرىنى چىمىرىب:

- خنزىزىنىگ قىزى قوروق چاينى نېگە اېلب كېلدىنگ؟ دېدى.

اچىغى كېلدى. نېچە مرته آغزى آچىلىب نفس آلدى:

- چايگە نېگە عسل و زنجبىل سامەدىنگ؟ دېدى.

- بوو! قسم ايچەمن ايگى قاشىق عسل سالدىم، دېدىم.

اېرىم گىلاسنى قۇلدىن اېلب:

بوو گىلاسدن عسل و زنجىل نىنگ ايسى كېلەدى! دەدى.

بىر دىقە تىن آيب، كېيىن:

- او بوو! قىسم ايچە من سىز كرونا گە چلىنگىسىز. كرونا گە چلىنگىن
آدملر هېچ نرسە نىنگ مزەسى و هيدىنى بىلمەيدىلر. تېز بۇلىنگلر!
بوبونى كۆتۈرى، دەدى.

بوو: والله اگر آتەلر يىنگىز هم مېنى شفاخانه گە آيب كېتە كەمەيدى،
دەدى.

نېچە مرتە يوتەلىب كېيىن دەدى:

- او قىز! نىسىنى تازەلب:

- مېنگە بىر آز شلغم قىنە تىب بىر، يىخشى بۇلىب قالەمن، دەدى.
اونگە شلغملى آوقت پىشىردىم، اما اونگە قۇل هم اورمەدى،
كۆنگىم تارتمەيدى، دەدى.

ايكى كون هم زورغە اويدە قالدى. نھايت اۇلر چمە گە كېلدى.
بورنى و لبلرى قارەيگن، اېدى. تېز- تېز نىس آردى. كۆكسى غىژ-
غىژ اېتردى.

باشقە چارە يۇق اېدى. فرزندلرى زۇرغە اونى موترگە اۇلتىرغىزدىلر.
وقتدە دادانىنگ عمكى سى نىنگ اۇغلى كېلدى.

- اونى قەپىرگە آيب كېتەسىزلىر دېب، سۇرەدى؟

اېرىم:

- كرونا شفاخانه سىگە آيب بارە مېز، دەدى.

او:

- اصلاً اونى كرونا شفاخانه سىگە آيب بارمىنگلر. شفاخانه دە
كرونا كىسلرگە زهرلى پىچكارى اۇتكزەيدىلر. هر بىر اۇلىك اوچون
دولت دن پول آلەيدىلر. اۇلىك باشى اوچ لك افغانى آلەيدىلر دەدى.

تورموش اۇرتاغىم كۆزىنى مېنگە قىمتىب موترنىنگ ايلگر سىيدە بوو

بىلن اۇلتىرىشىمنى سۇرەدى.

قىين آغەم يۇلدە اپرىمگە:

- اگر بو گپ تۇغرى بۇلسە بوبونى ملكى شفاخانه گە آلىب بارەمىز،
ىنە اونى اتەيلىب اۇلدىرمەسىنلر، دېدى.

ملكى شفاخانه گە بارىشىمىز بىلن-آق، بوبونى موتردن توشىرمەى
تورىب، داکترلر:

- نىمە مشكلى بار دېب سۇرەدىلر.

بوو آياغلىرىنى موترنىنگ اپشىگىگە تىرەب آلگن اپدى، اۇلسم
اۇلەمن، موتردن توشمەىمن دېب قسم اپچردى.

گپ نىمەلىگىنى بىلىش اوچون داکترلر كېلدىلر. بوو داکترلرنىنگ
دىن و مذهبىنى سۇكىب، زهرلى پىچكارى قىلىب مېنى اۇلدىرماقچى
سىزلىرمى؟ دېدى. بىر ياش داکتر ايلگىر يراققە كېلىب:

- او آنە! بىزلىر هم سىزنىنگ اۇغلىنگىز مىز. سىز بىزلىرنى آنەمىز دىك
سىز. بىراو هم اۇز آنەسىگە زهرلى پىچكارى قىلەمى؟ تېز بۇلىنگ،
پستگە توشىنگ، دېدى.

بوو اىكى هفته شفاخانه دە قالىدى. بىزلىرگە شفاخانه اپچكرىسىگە
كىرىشگە رخصت بېرمىدىلر، اما داکترلر اونىنگ ساغلىغى يىخشى
اپكىنى بارەسىدە بىزگە خبر بېردىلر. اۇن تۇرتىنچى كون بوبونى
شفاخانه دن چىقاردىلر. شفاخانه نىنگ دەلىزىدن چىقەياتگندە، آرقە
گە قىتدى، او پىردە بىر داکتر قىسى بىر كىشى بىلن گپلەشىب تورگن.
بوو او كىشىنى يىخشى باپلىب كېلدى.

بىزلىر:

- بوو! خىرىت مېدى، نېگە او كىشى عضبلنگندىنگىز؟ دېب،
سۇرەدىك.

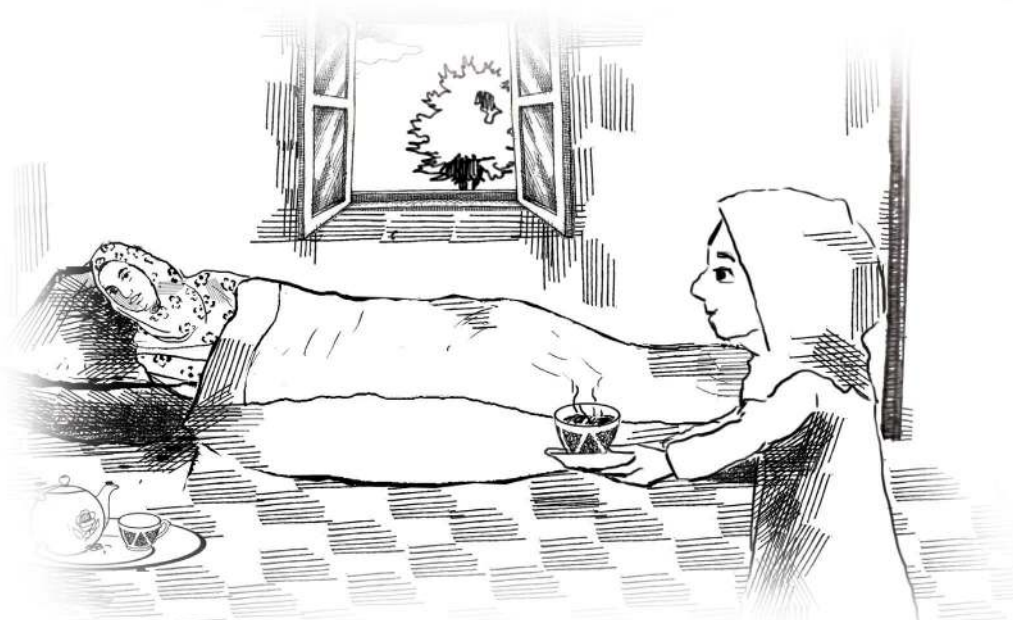
بوو:

- بولر نىنگ دىنى مذهبىگە... مېنىنگ داكتىرىم گە سىز لىر كىسلەرگە زەرلى پىچكارى اۋتكزەسىز لىر، مېنىنگ كىلىم گە شوگون پىچكارى اۋتكزىنگلر، تىزراق اۋلسىن، دېدى. جمعه كونىدن قالمەسىن، جنت كېتىسىن، دېگن گىلرنى ايتدى، دېدى.

مېن و اوسىنىم بىر - بىراو يىمىزگە قرەب كولىگومىزنى يوتدىك. اېرىم: خو بوو!

سىز اولرگە نىمە دېدىنگىز؟ دېب، سۋرەدى.

بوو: اولرگە، توپراق سىز لىر نىنگ آغزىنگىزگە! داكتىر نىمە اوچون بىر كىشىگە زەرلى پىچكارى اۋتكزەدى. باشقە بىر مرتە بو گېنى اىتمەنگلر دېب پۋپىسە قىلدىم، دېدى.

تیریک قاله من می؟

مېن اۋزیمگه- اۋزیم، ۵۲ یاشگه تۋلدىنگ، نفس قىسمەنگ و باشقە ساغلمس كسللىكلرىنگ هم بار، اپندى كروناگە هم يولىققىسن، تىرىك قاله سنىمى؟ دېب سوال بېردىم. هر دايم اۋلىم اۋز بۋى و بستىنى كۋرستردى.

مېن لغمان ولايتى خاتىن- قىزلىر ادارهسى نىنگ اھالى بىلن علاقەلر قوريش بۋلىمى نىنگ مدىرى اېدىم. بورچىم خاتىن - قىزلىرگە حقوق و باشقە مسألەلر تۋغرىسىدە بېلگى و معلومات بېرىش اېدى. كرونا مسألەسى وجودگە كېلىشى بىلن، مېن اۋزىم خاتىن - قىزلىرگە كرونا نىنگ اپنگ خوفلى كسللىك بۋلگىنى و اۋزىمىزنى اونىنگ برابرېدە سقلەشىمىز حقىدە معلومات بېردىم. ماسك تىنىگلر، قۋللىرىنگىزنى تېز- تېز يويىنگلر، آدملىر گاوجوم و تىقىن بۋلگن جايلرگە بارمىنگلر، سلام بېرگندە بىراوگە قۋلىب بېرىب كۋرىشمىنگلر و بىر- بىراوئىنگىزنى

قوچاغلب اۋپمە يىلر... دېب توۋىيە قىلردىم. لېكن اۋزىم آدملىرىنىڭ كەتتە قىسمى بو كىسلىكنى باشدن كېچىرگىدىن سۇنگ كرونا وىروسىنى يوقىردىم و تقربىيا كرونانىڭ بىرىنچى موجى يىكونلنگن اېدى.

حكايه بوندن عبارت كه، مېنىڭ سىلامتلىگىم يىخسى اېمس اېدى. آياغىم سىنگن اېدى. اۋغلىم كابلده تىرىكلىك قىلردى، او مېنى كابل گە بارىشگە مجبورلەدى. كابلگە كېلىنگ، بو پىردە سويك كىسلىكى بۇيىچە مەخسۇلر كۇپ دېدى. قىرئىن كۇتۇرلنگن، يۇلر هم اچىلگن اېدى. قىرئىن پىتىدە هم كۇپ زېرىككن اېدىم تۇغرىسى. اېكى- اوچ آى اويدە اېدىم. كۇپ وقتلردن بېرى نىبەرلېمنى كۇرمەگنم اېدىم. شونىڭ اوچون نىبەر و اۋغلىمنى ساغىنگن اېدىم. پولېم هم بار اېدى، چونكه يقىندە مەاش آلگن اېدىم. كابل گە جۇنەدىم.

لغمان نىڭ دوراھە سىگە كىلگنمىزدە نىبەرلېمگە بىر آز نىشكر و بادام و پىستە قۇشىلگن قرەقند هم الدېم. نىبەرلرنى كۇرىش اشتياقىدە آياغ آغرىغىنى هم اونوتگن اېدىم. يۇلدە موتۇرلر كۇپ قىتۇر اېدى. يۇل بۇيى هوتۇلر اچىق اېدى و ھەمە نرسە هم عادى حالتىگە قەيتگن كۇرىندى. گۇيا بو تامانلرگە كرونا ھىچ كېلمەگن دېب تصور قىلندى. كۇپ آدملر دم آلىش اوچون سىروى گە كېلگن اېدىلر. دريانىڭ بوويدە، درختلر تىگىدە آدملر اۋز عايلەلرى بىلن اۋتۇرگن اېدىلر. هوتۇلردن بلىغ و كىتاب ھىدى بورق اورردى.

اۋغلىم نىڭ اوپىگە پىتېب باردىم، نىبەرلېمگە بىرەم بۇلدى. بىرچەسى مېن تامانگە يۇگۇرىب كېلدى. بىراق، آياغ آغرىغىم بارلىگى سىبب اولرنى قوچاغىمگە آلىب، پىلكمگە كۇترە آلمەدىم. اولر هم بو مدت اىچىدە اويدە بندى اېدىلر. شو كون نىڭ اۋزىدە اۋغلىم مېنى

سویک بۆیىچە متخصص نینگ يانینگه آلب باردی. آیاغیم نینگ عكسینی آلدی. آیاغینگیزگه اورهلگن منه شو پلسترنینگ اؤزی هم درست دېدی. كؤپراق سوت، قتیق ایچینگ دېدی داکتر. بیر آزگینه دارو بېریب بیزلرنی رخصت قیلدی. اؤغلیم:

آیاغ آغریغینگیز یخشی بؤلگونچه شو یېرده قالینگ.. چونکه كؤپ وقتدن كېسین كېلگن سیز. نېره لرینگیز هم یانینگیزده خرسند بوله دی، دېدی.

اولرینگ قؤشیلرینی کرونا گه چلینگن اېکن. بیر هفته اؤتگندن سؤنگ قؤشیلریدن بیر وفات قیلدی. مېن اونینگ جنازه سیده قتشدیم. جنازه مراسمیده بیر دقیقه هم ماسکنی بورونمیدن اوزاقلشتیرگن اېمس اېدیم، اما بیلمه یمن مېنی کرونا میندگه قنده ی و کیمدن یوقدی.

آیاغیم یخشی بؤلر بؤلمس، اویگه قیتدیم. نېچه کوندن كېسین یوتل توتدی. چرچه گن وزبیریککن من. آلدین حساسیتیم بارلیگی اوچون بعضاً شونده ی بؤلردیم، بنا برین اؤشه حساسیت ینه تاپیلدی دېب؛ اؤیله دیم. بیراق كېسین ایسیتمه و ورجه هم تاپیلدی. تنیم آغریب، یوره گیم اؤخشیردی. کرونا گه چلینگنیمنی انگله دیم. شفاخانه گه باردیم. داکترلر تست قیلدیلر، بیر آز دارو بېریب سیزنی بسترگه احتیاجینگیز یوق، اویینگیزگه بارینگ، دېدیلر.

اؤزیمنی اویده قرنطین قیلدیم. ایری بیر اؤتاقده یشه دیم. هر دایم ماسکدن فایده لنردیم. قؤلریمنی ییگیرمه دقیقه دن كېسین یووردیم. كؤپ میوه یېب و سویوقلیک ایچردیم. ایدیشلریمنی باشقه لردن اجره تدم، تاواق، گیللاس، قاشیق، و دسترخوانیمنی باشقه لردن

ايرىدىم.

تست نىنگ نىتجه سى اۇن تۇرت كوندن كېيىن كېلدى. نىتجه مۇب
 اېكن. بو تست هىت دن سۇنگ قۇيىلگن خىنه گه اۇخشەدى. هىچ
 بىر دردنى هم دوا قىلمەدى، چونكه نىتجه كېلمسدىن اكدىن مېن
 كرونا معالجه سىنى باشلەگن اېدىم. كرونا گه چلىنگىم نى اۇزىم
 هم سېزگن اېدىم.

قرنطىن دورىده رادىو تىنگلردىم و نت دن فايده لنردىم. هر كون
 آدملىرنىنگ اۇلگنى بارەسىده يىنگىخبرلر نشر قىلىنردى. بو اۇلكەده
 بىر مىنگ كىشى، يىنه بىر مملكت ده بېش يوز كىشى و بوتون دنيادن
 كرونادن اۇلگنلرنىنگ عمومى سانى بىر مىليونگە يىتەى دېب قالگن
 اېدى. بو خبرلرنى اېشيتىب قۇرقىب كېتردىم. مبادا بو وىروس مېنى
 هم اۇلدىرىب قۇيمەسىن دېب، تشوېش قىلردىم. كېكسەلر و يا هم

اۋپكە كسللیگی بۇلگنلر آره سیده كرونانن اۋلگنلر كۋپلیگی حقیده كۋپ گپیرلردی. مېنینگ یاشیم هم اېلیكدن آشگن. آلدیندن هم بیر آز نفس قیسەمە بار.

كونلردن بیر كونی شو فكرده اېدیم، نېره لریم و كېلینیم كۋزیم آلدیمگە گودەلندیلر. یوره گیم سیتیلیب كېتدی، شو وقت اۋلیب قالسم، اولرنی باشقه كۋره آلمە یمن دېدیم اوز- اۋزیمگە. اۋتاق نینگ اېشیگی آچیلدی. قیزیم پلوشە اېكن. پتنوسنی بیر چېكە گە قۇیب:

آنه! كۋكتده سیزگە شوربه پېشیردیم دېدی. اۋتاقدن چېقه یاتگنیده ینە ایزیکە قەیتدی. كۋز یاشلریمنی كۋرمە سین دېب، یوزیمنی تېز دیوار تامانگە بوردیم. قیزیم:

آنه! نیمە گپ بۇلدی؟ بیر آز قۇرققن كۋرینه سیز، دېدی.

یۇق، قیزیم، سېسیم توشكن، دېدیم. آنه! ییغلب سیز می؟

یۇق، اۋزیم شونده ی زېریككنمن. نیمە قیلەسن؟ ایلگریگە كېلمە! اۋشە یېردە تور.

او ایلگری كېلیب مېنی یوپتماقچی اېدی. تورگن اۋرنیدن:

اونده نېگە ییغله ییسیز؟

شونده ی اۋزیم! كرونا كسللیگی یاشی كتە همده قند كسللیگی بۇلگن كیشیلر اوچون كۋپراق تھدید اېكنینى رادیوده اېشیتدیم، مېنی هم قند كسللیگیم بار.

خدا قیلە سین آنه! بونده ی گپلرنی یوره گینگیزگە آلمەنگ. مېن انترنیتده باشقه بیر نرسە اۋقیدیم. یخشی بیر خبر. قان گروپی 0

بۇلگن كيشىلر كرونانى آسان اۇتكزر اپكنلر. سىزىنىڭ قان گروپىنىڭىز ھم 0، تشوئىشلنمىڭ. خدا سىزگە تولىق ساغلىق بېرسىن، دەدى. تاواقدە گى شوربەگە اشاره قىلىپ:

تېز بۇلىنىڭ! مېن كېتەمن، سىز بو شوربەنى ايچىنىڭ. بدىنىڭىز مقاومتىنى آشىرىنىڭ، دەدى.

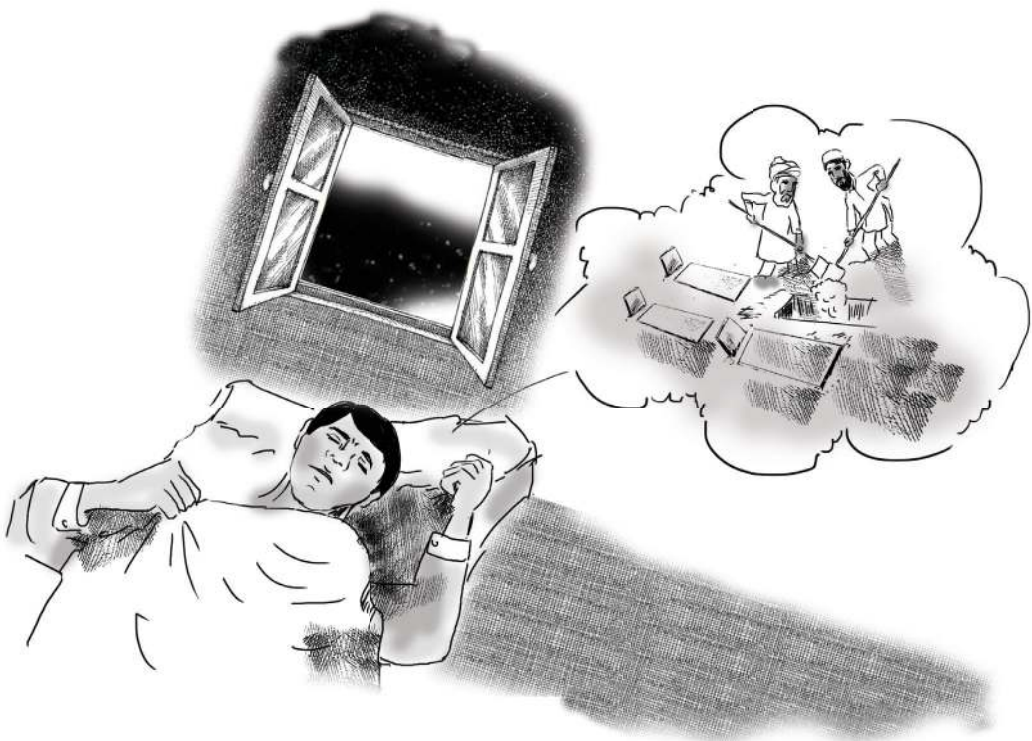
اونىڭ گىلرى يىنە اميدلر يىمنى جانلنتىردى. يورە گىم تىنچىدى. اۇلىش تشوئىشى ذھنىمدن يىراقلىندى. اۋرنىمدن توريب پتنوسنى كۇتردىم. كۇكت دە پىشىرىلگن شوربەنى ايچدىم. مزەسىنى بىلمىسدىم، لېكن فايدهسى اوچون ايچدىم. ھەمە نرسە نىڭ مزەسى بىردىك اېدى. يعنى ھەمە نرسە مزەسىز. خداوند عجبىب بىر مېربان ذات، بىزلىرگە مزەنى بىلىش حسىنى بېرگن و ھر بىر نرسەدە فرقلى بىر مزەسى بار. اگر ھر دايم شوندى ھىچ نرسەنى مزەسىنى سىزمەسك اېدى، حىيات قىچەلىك تات سىز بۇلردى، دەدىم، اۋزى- اۋزىمگە. شوربەنى ايچدىم. پتنوسنى يىنە اېشىك نىڭ يقىنىگە قۇيدىم. اېشىكنى اوريب يىنە اۋز اۋرنىمگە كېلىپ اۋلتىردىم. قىزىم ايچكرىگە كېلىپ بۇشەگن تاواقنى كۇردى. كولىمسىرەب دەدى:

آفرىن آنەجان! اگر شوندى يىب تورسنگىز، ان شاء الله تېزلىك دە گلدېك ساغھەلىب قالەسىز، دەدى.

انسان ھم عجايب بىر موجود. بىر وقتلر مېن پلوشەنى باقردىم. او وقتلر كىچىك اېدى و يا كسل بۇلىپ قالگن پىتلرىدە مېن اونى شوندى اېرکەلەتردىم. او اېندى مېنى اېرکەلەتەدى. فرزندى بۇلمەگن كىشلر حقىدە اۋىلەيمىن. اگر اولر كسل بۇلىپ مېندېك نا اميد اۋتىرگندە، كىم اولرنىڭ كۇنگلىنى كۇترەدى؟ كىم خذەمتلرىنى قىلەدى؟ كىم اولرنى اېرکەلەتر اېكن؟ خداگە مىنىڭ بار شكرە مېنىگە بوندى شىرىن فرزندلر بېرگن.

شىطانگە لعنت بۇلسىن. ھەر دايم انسانى وسواسگە تشلەيدى. يىخشىگىنە خوشحال اېدىم، بىر مرتە ينە قىزىم بوگپلرنى مېنى خرسند سقلش اوچون قىلمەگن بۇلسە دېب، اۋىلندىم. او كىچىك ليگىدە كسل بۇلىب قالسە ھىچ نرسە بېمىسدى. مېن ھم شوندى ھېئەنەلر بىلن مېوۋە بېسنگ ايسىتمە و اغرىق كېتەدى دېب، اونگە سوت و مېوۋە بېدىرردىم. پلوشە ھم شوندى بىر بھانە بىلن شوربەنى مېنگە بېدىرگن بۇلمسە. ينە بىر يۇلە اۋلىش تشوئىشى پىدا بۇلدى. نفس قىسمەم كۇپەيدى. كتە بىر تاشنى كۆكرەگىم اوستىدە قۇيگن بۇلسەلر، دىب اۋىلردىم.

مبايلىمدە قۇنغىراق چلىندى، قۇلىمنى اوزەتەب اونى اآلدىم. پلوشە پىامخانە (مسنجر)گە بىر لىنكىنى يوبارگن. لىنكىنى اآلدىم، يازىلگنلردنى كۆزدن كېچىردىم. ينە بىر آز يورەگىم تىنچىدى. ساغەلىب يىخشى بۇلىشىم اوچون ينە امىدوار بۇلدىم. شوندى ھم بۇلدى. تېنگرى حىياتىم نى قىتردى. اما پلوشە و باشقە فرزندلرىم تسلى بېرىب كۇنگلىم نى كۇترمەگنلرىدە الەقچان اۋلگن بۇلردىم.

قۇرقوو

همه جايى قۇرقوو قمره ب الگن اېدى. هر كيم اوز ذهنيده كرنا يعنى اوليم دېب، تصور قيلدى. بو كسلليك هنوزگچه افغانستانده يوق اېدى. يېتكرمه لرده كرنا قنده ي تېز ترقلگنى و قنچه تېز انسانلرنى نابود ابته ياتگنى حقيده ابشيرديك. هر كون مينگل ب كيشينى كرنا و يروسگه يوليقيشى و يوزلب آدم وفاتيدن خبردار بولرديك. كرنا اېران گه كېلگن اېدى، قوشنى نينگ اويىنى يانديرگن يانغين، اگر او جايده اوچيريلمسه، سيز نينگ اويىنگيز نى يانديريشى هم مقرر. بو اوت نينگ النگه سى بوگون- اېرته بيزلر نينگ اويىمىز گه كېليشىنى انگلر اېديك.

ساغليقنى سقلش وزيرليگى هرات ده كرنا نينگ بيرينچى واقعه سى قيد اېتيلگنى حقيده خبر ترقتدى. بيز نينگ قۇرقوشيمىز اشدى. اوز- اوزىمگه بو يېرده آدملر هم دېبرلى سوادلى اېمسلر. بير زمانوى ساغليقنى سقلش بويىچه تيزيمى گه هم اېگه اېمسمىز. شفاخانه لرده هم دېبرلى طبى جهازلر و اوسكونه لريمىز هم يوق دېديم. بو يېرده كرنا آدملر حياتينى قتيق تهديد استيگه آليشى ممكن. كرنا دنيا نينگ اېنگ رواجلنگن دولتلىرىنى تيزگه چؤكتيردى، بيزلر نينگ مملكتيمىزنى

بوتونلەي نابود اېتىر دېي، دېردىم. بو خياللر مېنى كۇپراق قۇرقىتىگن اېدى تۇغرىسى.

گاھىدە كاشكى ھىچ نرسەنى بىلمەسم، ھىچ نرسەدن خىبرىم بۇلمسە يىخش بۇلردى دېردىم اۈز- اۈزىمگە. افغانستان دە ھنوزگچە كرونا وىروسنى يوقىتىرگن بىرار مورد ھم ثبت قىلنمەگن اېدى. كونلردن بىر كونى ولايت ساغلىقنى سقلش ادارەسى باشلىغى بىلن اطراف دەگى تومنىلكلردن بىرىگە سفر قىلدىك. چىرايلى بىر وادى اېدى. اونىنگ اۈرتەسىدن كىچىك بىر دريا آقر اېدى، تاغلىرى درختلر بىلن قاپلنگن، كۇمكۇك آسمانى و عجايب تازە ھواسى بار اېدى. بو گۈزەل منظرەلرنى كۇرىپ، لذتلىش اۈرنىدە قۇرقويدىم. كرونادن اۈلسك بو گۈزەللىكلرنى تاماشاسى بىزگە نصىب اېتمس لىگىنى سېزدىم. رواجلنگن مملكتلرنىنگ كتە شەرلرى كۈز اۈنگىمگە كېلردى. تلوزىيوندە نامىش اېتىلگن شەرلر و شەر كۈچەلرى شو قدر بوم- بۇش اېدى كە، او بېردە آدم ىشە مەدىگندېك كۇرىندى. قىامت بۇلمدى دېي، اۈىلردىنگ. گویا ھمە موجودات، اسرافىل بىرىنچى صورىنى چلگىنى آرتىدن اۈلگندېك تويولردى.

انە شوندى خياللرگە چۇمىلگن اېدىم كە، بىر قطار آدملر بىزلرنى كوتىب آلىش اوچون كېلدىلر. ساغلىقنى سقلش ادارەسى رىئىسى آدملرگە: بىزلر بىلن قۇل بېرمەيسىزلر، بىزلر ھم باشقەرگە قۇل بېرمەيمىز، اۈزىمىزنى كرونا وىروس دن سقلەيمىز، دېدى.

آقسقال بىر كىشى اىلگىرى گە كېلدى، رىئىسى محكم قوچاغلب آلىب: - كرونانى سىزدن آلەمن، دېدى.

اۈزىمچە بو آقسقال بووہ كىي ھىچ نرسەدن خىبرىسيز بۇلسنگ اېدى، حاضر كرونادن قۇرقىشىنى ھم يورەككە آلەمسىدىنگ، دېر اېدىم بىراق،

مېن خېرچى اېدىم، ھەر كۈن دۇنيا مېطبوعاتىنى كوزە تىب بارىب ھەر بىر واقىئەدەن خېر بۇلدىم. اوشبو مەلۇماتلار مېندەن آراملىكىنى اۇغىرلەنگەن اېدى. كرونا قۇرقىشى حتى مېنى اويقوگە ھەم قۇيمىس اېدى. نېچە مرتە توشىمىدە كرونا كېلىپ قطار آدملىرىنى نابود قىلىپ كېتىگىنى كۆرگەنمەن. كرونا اۋشە واھىمەسى كېيى جودە تېز ترقەلر اېدى. ھەرات دەگى كرونا حادثەسىدەن اۋن بېش كۈن اۆلدىن مېلادى ۲۰۲۰- يىل مارچ آيى كىرگە كېلدىم. كىرە اېكى كېشى كرونا يوقىتىرگەن اېدى. اولردن بىرى داكتەر و باشقە بىرى اېسە رادىو آرقەلى پىشتو تىلدىن درس بېرەدىگەن اۋقېتو وچى اېدى. بو واقىئە قۇرقوونى بېزلىرىنىگە اويگە ھەم اېلىپ كېلدى.

اويىم گە بارگەن كۈنى، آنەم:

- گوھر اۋغلىم! سىزلىرىنىگە اداره لىرىنگىزدە رادىو آرقەلى درس بېرەدىگەن بىر كېشى كرونا يوقىتىرگەن، خدا نا خواستە سىنگە ھەم كرونا يوقمەسىن. باشقە وظيفەگە كېتىپ اۋلتىرمە، ايتدى.

آنەم ھەم:

- آنەنگە تۇغرى ايتەدى، آچ قالمەيمىز، آچ قالمىلىك اوچون بىرار نرسە تاپىش قىين اېمىس، دېدى.

ھەر كۈن اۋتىشى بىلەن كرونا واقىئەلىرى آشردى. چەمەسى بىر و بىر يىرىم آيدەن كېيىن رمضان كېلدى. شو وقتلردە كرونادەن اۋلگىنلرنىنگە سانى كۈن سەيىن آشىپ باردى. فقط بىر اۋزىمىزنىگە قىشلاغىمىزدە يېتى- سىكىز كېشى كرونادەن وفات قىلدى، اما مېندە اۆلدىنگى قۇرقىش قالمەگەن اېدى. بو كىسلىك اۋلىمى مىزانى ۶ فايز. كۆپراق ھەم كېكسە ياشلىلار و تورلى خىل كىسلىكىگە آدملىر تەھدىد آستىدە اېدىلر. مېن، نې كېكسەيگەن مەن و نې ھەم باشقە بىر كىسلىكىم بار، بىنا بىر بىر آزدەل بۇلدىم. كىرە ھەم بو كىسلىككە چىلىنگەن آدملىردەن ايرىملىرى يىخىشى

بۆلگنی گه گواه بۆلدیم. اۆزیمگه - اۆزیم اگر کرونا کسللیگی گه چلینگن تقدیرده هم ساغھلیب کپته من دېردیم.

روزه نینگ ییگیرمه بېشینچی سیده قتیق تماغ آغریق، سؤنگره ایستیمه و کپین اېسه یوتل تاپیلدی. بیزلر هر کون رادیو آرقلی آدملرگه معلومات بېریب بارردیک. یوقاریده ایتیلگن علامت لر بۆلسه اۆزلرینگیزنی قرنطین قیلینگلر دېب توصیه قیلردیک. کرونا نینگ بېلگیلری اۆزیمگه معلوم اېدی. بو ویروسنی یوقتیرگنیمینی انگله دیم. لېکن، روحیه منی بای بېرمه دیم. کرونا اۆزی نینگ آلدینگی کۆچینی قۆلدن بېرگن. اونینگ اثراتی هم کمه یگن دېب، اۆزیمنی کۆندیردیم.

سینگلیم مېنگه بیرار نرسه دېماقچی بۆلسه، مېندن اوزاقلده تورردی. بیراو معتادلردن اوزاقلشگنی کبی مېندن اوزاقلشردی. تورموش اورتاغیم مېنینگ ایدیشلریمنی اجره تدی. گیلایسیم نینگ قولاغیگه قیزیل ایپ باغله دی. بیر تاواق بیلن بیته کاسه نی هم رنگ بیلن نشانه قیلدی. علاحیده یېرده جای سالدی. آدملر مېن بیلن کرونا ویروس یوقتیرگنلر کبی مناسبتده بۆلدیلر.

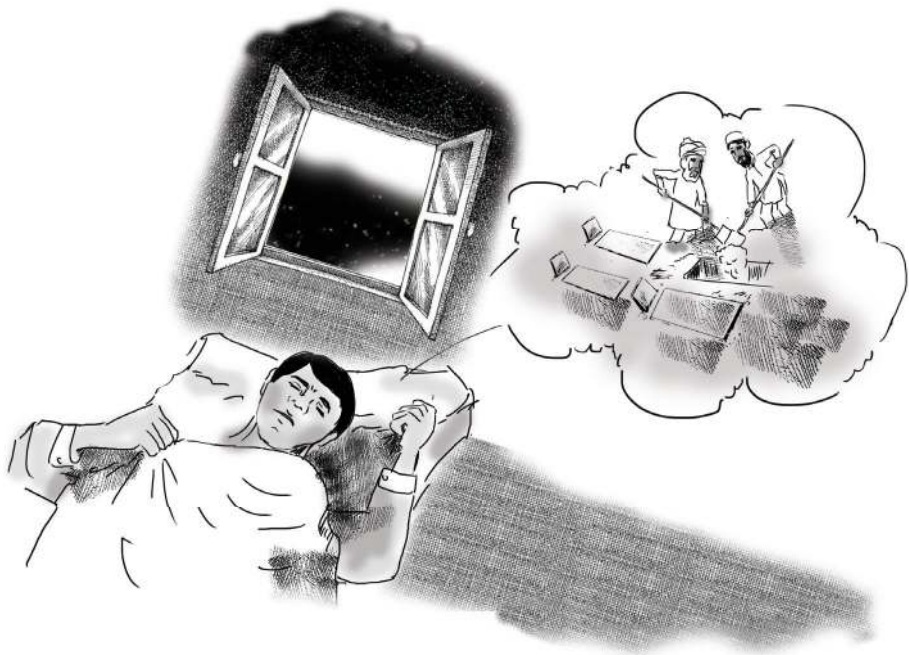
مېن هم قۇرققن اېدیم، اما وظیفه منی دوام اېتدیره من دېگن خلاصه گه کېلگنمن. خبرچیلر بو واقعه لرنی عادی شکلده عکس اېتدیرتگنلریده، آدملرهم بونگه عادی یانده شه دیلر، اگر جدیراق توس بېرسه لر، آدملر کۆپ قۇرقه دیلر، دېب اؤیلردیم. ایکینجیسی، اگر بیز آدملرگه کرونا تۇغریسیده معلومات بېرمسه ک و کیمگه دیر کرونادن قنده ی سقلنیشینی ایتمسه ک، کرونا ویروس نینگ ضرری کوتیلمه گن درجه ده آشر اېدی. شونینگ اوچون هم وظیفه نی ترک قیلمه ی و منتظم ماسک تقیب تېز- تېز قۇللریمنی سنیتایزر بیلن یوردیم. همه همکارلر بیر وقتده کېلمسلیگی باعث اداره نینگ ایشینی هم نوبت اساسده قیلردیک. کرونانینگ آلدینی آلیش اوچون بیر- بیراویمیزدن اوزاقلده اؤلترردیک.

امكان قدر اداره نىنگ برچه ايشلر نى بجرردىك .
خوب، اېندى شفاخانه گه باره يىمى بارمەي؟ آدملىرىنىڭ ايتىگن گېلىرى
اېسىمگە كىلدى . آدملىرى بىلەن رادىو يىنگىلىكلرى حقىدە صحبتلىشىشىمىز،
اولىرىنىڭ كىشىلىرى شفاخانه لىرىدە آدملىرىگە لازىم كۆرسەتمە ياتىگن
لىكلرى بارەسىدە شكايت قىلدىلار .

كونلردن بىر كۈنى كرونا كىسللىكى يوقىتىرگن بىر كىشى نىڭ پاىوازى
بىلەن صحبتلىشىدىم . اوندىن كىسللىرىگە درست خىزمەت قىلىنەمى يۇقىمى؟
دېب سۆزەدىم .

او مېنىگە:

- خىزمەت مۇمكىن بولمىسى، واسطە بازىلىك . واسطەسى بۇلگن آدملىرىگە
اكسىجىن يېتىشەدى . واسطەسى بۇلمەگن كىشى شوندى ياتىگن .

بىچارەلەر ئاۋلىب ھەم كېتسە ھېچ كىم سۈرەمەيدى. ھە، اگر بىرار پولدار يا قوماندان بىر مرتە يوتلسە ھەم ھەمە داكتەرلەر اونىنگ تامانىگە يوگورىب بارىب، آكسىجن بېرەدىلەر. بىچكارى قىلەدىلەر. زوراوان آدمەر اوچون ھەمە نرسە بار، اما غرىب و بىچارەلەر اوچون ھېچ نرسە يۇق.

مېنىنگ وضعىتىم اونچە ھەم يامان اېمىس اېدى، لېكن اۋزىمنى اويدە قرنطين قىلدىم. ويتامىنى كۆپ بۇلگن اوقتلىرى جودە كۆپ بېردىم و اوى داروسىدن ھەم كۆپ فايدەلنىدىم. ترخە (بىر نوع اۋسىملىك) كۆپ بېردىم. قىشلاغىمىز يقىندەگى تاغلردە ترخە جودە كۆپ اۋسەدى. آدمەلر نىنگ ايتىشىچە، بو اۋسىملىك كۆپ دردلرگە دوا. باديان، زنجىل و ترخەنى ينجىب ھەمەسىنى بىر جايدە اىچىردىم. بولرگە بىزنىنگ يورتىمىزدە گىلاس گرم دېدىلەر. منە شو گىلاس گرم دن كوندە اوچ مرتە اىچىردىم. ھەر كون قوياش نورى آستىدە اۋلتىرىب ويتامىن آلردىم. اوى قرنطينىدە ايكى اساسى مشكل بار اېدى. بىرى بالەلر قىينچىلىگى و باشقە بىر كېكسەلەر. ياشى كتەلر كە بىلردى، لىكن بالەلردن قندە قىلىب اۋزىمىزنى سقلەيلىك؟ بالەلرنى منع اېتىش ھەم قىين، شونىنگ اوچون ھەم بالەلردن اۋزىمنى ياشىرىدىم. اېرتەلب اولر اوخلب قالگن پىتدە اويدن چىقىب كېچە كېچراق اولر ياتىب قالىشى بىلن- آق ينە اۋتاققە كىرىدىم. باشقە بىر مسالە ھەم آتەم و آنەم اېدىلەر. ايكاولرى نىنگ ھەم ياشى اېلىكدن يوقاريلەگن اېدى. اگر اولرگە كرونا يوققن تقدىردە، آتە- آنەمنى بى وقت قۇلدن بېرىب قۇيرىمن دېب قۇرقىدىم. آتە و آنەمگە:

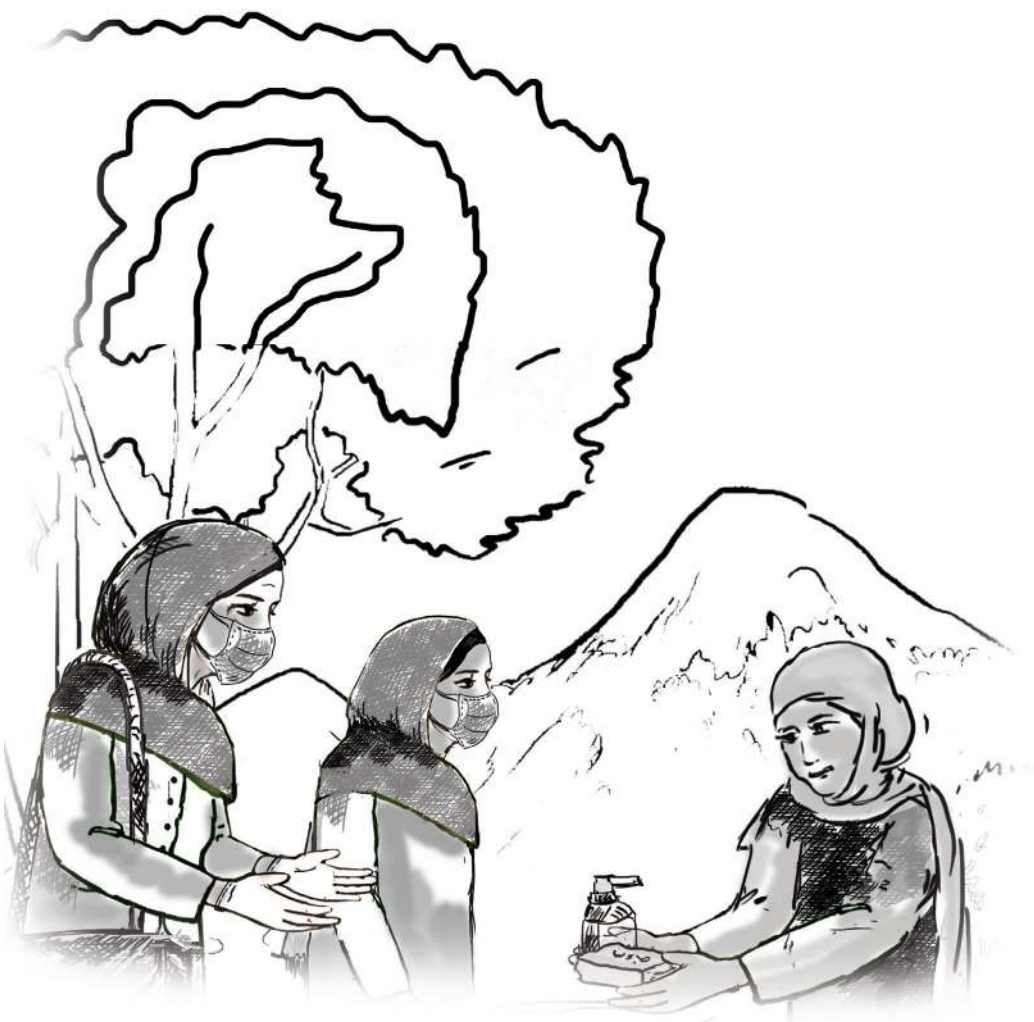
- بىر نېچە كون بىر- بىرىمىزدن اوزاقدە بۇلەمىز، ساغلكونىمچە بىر- بىراويمىزنى كۆرمەيمىز. اوزاقدن بىر- بىراويمىزگە دعا قىلەمىز؛ دېدىم.

كرونا جودە آسان اۋتدى. سىناو آلدى قۇرقىشى كىي؛ سىناو آلدىدن قۇرقەسىز، سىناودن كىيىن نېگە قۇرقىب من دېسىن كىشى. كرونا موضوعى ھەم شوندى اېدى. كرونا تشويشى اويقومنى قاچىرىب،

آسودەلىگىمنى قاچىرىگن اېدى، اما كرونا آسان اۋتدى. اما مشكل سىناولردن اۋتالمەگنلر بۇلگنى كىبى كرونا نىنگ ھم قىين سىناوى بۇلەدى. اوندن اۋتالمەگنلر ھم بۇلەدى. قبرستانلر كېنگەيدى، آدملىرىنىڭ اويىگە قىغو- الم ساىە سالگن. بىچارەچىلىك و قشاقلىك كېنگ قولچ يايگن. ساغلىقنى سقلش تىزىمىمىز ھم اۋز كەمچىلىگىنى كۈرستدى، بابرەين كرونادن قۇرقىش اونچەلىك ھم اۋرىن سىز اېمىلىگى اۋز اثباتىنى تاپتى.

اېسلىتمە: «قۇرقوو» يىخى بىر حكاىە. اوشبو حكاىەدە ھر قندەى كىلىك، اىنىقسە كرونا كىبى يوقمە كىلىكلر بىلن يوزەكى ياندەشمەى احتىاط بۇلىش كېرەكلىگىتأگىدلنەدى.

كرونا وىروس افغانستاندە ىنگى بىر پدىدە اېدى، بو كىلىك تىلفاتى حقىدەگى مىش- مىشلىر تېز ترقىلدى. آدملىرنى حقىقتأ قۇرقىتىگن ھم اېدى. لېكن، شوندەى تشوىش و قۇرقوودە ھم اونچەلىك چارە- تدبىر و احتىاط ھم نظردە توتىلمەدى. قىلاق عنعنوى جامەدە ماسك تىقەدېگنلر، باشقەلردن مىصافە سقلەيدېگنلر، بىراوگە قۇل بېرمەيدىگنلر اوستىدن آدملىر كولەدى. شونىنگ اوچون ھم بعضأ يقىن دوستلر قۇل بېرىپ كۈرىشمەگنى اوچون بىر- بىراودن خفە بۇلەدىلر. حكاىە نىنگ مضمونى شوندىن عبارت كە، بىز بو كىلىك نىنگ آلدىنى آلىش اوچون باشقەلردن قىچە اوزاقلىشىك، شونچە يىخى بۇلەدى. اۋزىنى سىزدن اوزاقلىشتىرەيدىگنلر سىزنىڭ اېنگ يقىن دۇستلىرىڭىز حسابلنەدى.

مسووليت

جلال آباد شھرى نىنگ بېشىنچى ناحىە سىدە گى كۈچە لردن بىرىدە تېز يورىب بارردى. زېرىككىدن بعضاً ماسكىنى يوزىدن آردى. چوقور بىر نفس آگگندن كېيىن يەنە ماسكىنى قېتە تَقَرْدى. ماسكى ھۇل بۇلگن، اوندن آغزى نىنگ اچىگن سووى نىنگ ھىدى كېلردى. دستكولىنى بىر يېلكە سىدن آلىپ باشقە بىر يېلكە سىگە تىشلەدى و اونىنگ بندىنى قولى بىلن محكم اوشلەدى.

كۈچە نىنگ باشىدە باشقە بېش تە عيال اونى كوتىب تورگن اېدىلر. او، اوشبو خاتىنلرنىنگ يقىنىگە باردى، باشقە لرىگە نسبتاً اولردن بىر ياشراغى، اونگە يقىنلە شىب حال و احوال سۇرە شماقچى بۇلدى- يو، اونىنگ تامانىگە قۇل اوزە تىب:

- ھارمىگ، يىخشى پېتىب كېلدىن گىزمى؟، دېدى.

قۇلىنى كۆرگىگە قۇيگن فوزىيە:

- كېچىرىم سۇرە يىمىن، قۇل بېرىب حال و احوال سۇرە مە يىمىن، دېدى.

كولىب تورگن ياش خاتىن قوچاغىنى آچىب:

- استاد! نېگە كېچىرىم سۇرە يىسىز؟ كېلىنگ قوچاقلە شىب كۆرىشە يىلىك.
بو كىسلىلىك خدانىنگ تامانىدن، خدانىنگ رضاسى بۇلمسە كىشى بو

كسللىككە بۇلىقمەيدى، دېدى.
 فوزىيە قۇللىرىگە قول قاپ ھەم كىيىپ الگن اېدى، او آراملىك بىلن بو ياش خاتىنىنى اۇزىدن بىراقلىشتىرىپ:
 - قرەنگ سىنگلىم! بىغمىر ھەم شكستلنگن ديواردن امانلىك ايسته گن. بىز و سىزلر سوادلى خاتىنلر صفتىده بو نرسەگە رعايه قىلمەسك، سوادسىز كىشىلردن نىمە گلە! اگر كسل بۇلىب قالسنگىز اونده نىمە قىلەسىز؟ قىمتچىلىكنى كۇرىنگ، بىر پاكِت دارونى ۵۰۰ افغانىگە ساتىب آلدىم. مېن كروناگە چلىنگدە تورموش اورتاغىم يىرىم كىلو خاكشىرنى ۲۵۰۰ افغانىگە ساتىب آلىب كېلگن اېدى. كرونا بىلن ھزلىشىب بۇلمەيدى، دېدى.

باشقە بىر كتتە ياشراق خاتىن:

- رىيس صاحب! بو ديوانە ھىچ ھوشيار بۇلمەيدى، دېگن سرى،
 ياش خاتىن كولىم سىرەب:
 - بوتكول ھوشيار و يخشى من. مېن اونگە آنە اۇقىلگنمن، دېدى.
 فوزىيە:

- كېچىرىنگلر كېچىكىبىراق كېلدىم. قىزىمگە دارو الگنى كېتگن اېدىم. خدا بولرگە انصاف بېرسىن. دارونى شونچە قىمت ساتەدىلرگە سۇرەمگ. ھەر بىر نىسخە پولى بىش - آلتى مىنگ بۇلەدى، دېدى.
 ياش عىال اونگە قرەب:

- كېلىب اۇتىرمگ اېدى. ايشىنگىزنى بىز ھەم قىلردىك. فقط بىر قۇنغىراق قىلسنگىز بۇلردى، دېدى فوزىيە گە قرەب.

- خىر كۇرىنگلر. معاشىمنى حلال قىلىش اوچون كېلدىم. مىلى بىر كۇچە نىنگ ايشىنى بىتتىرىپ كېيىن كېتەمن، دېپ قۇيدى فوزىيە.
 جلال آباد شھرى نىنگ بېشىنچى ناحىەسى بالەلر و خاتىنلر حقوقى بۇيىچە انجمنى باشلىغى فوزىيە، كرونا آفتى افغانىستانگە كېلگندن بېرى،

اۋز انجمنی فعالیتینی آدملرنی کرونا تۇغرىسىدە خبردار قىلىش اوچون يۇنلتىرگن اېدى. بولر نىنگ معاشلر نى يونيسيف ادارهسى تۇلردى. كېركلى معلومات ساغلىقنى سقلش ادارهسى يېتكىزىپ تورردى. فوزيه:

- ايشنى باشلەيمىز، كىم مېن بىلن بىرگە كېتەدى؟ دېب سۇرهدى.
ياش خاتىن مکتب نىنگ اۋقووچىسى كى قۇلىنى كۇتريب:
- قىزىنگىز دېدى.

همە كولىب يوباردى. اولر نىنگ ايگى كىشىسى يان تامانده گى كىچىك بىر كۇچە گە كېتىلر و فوزيه اېسە ياش خاتىن بىلن باشقە بىر كۇچە گە. كۇچەده گى بىر اوى نىنگ اېشىگىنى تقىللتدىلر. اېشىك نىنگ ارقە سىدن بىر عيال نىنگ «كىمدى» دېگن تاووشى اېشىتىلدى. فوزيه:

- بىزلر اھالىگە معلومات ترقىش گروھى اعضاسى مېز. ساغلىقنى سقلش ادارهسى تامانىدن كېلگن مېز. سىزلرگە کرونا تۇغرىسىدە معلومات بېرەمىز، دېدى.

اوى نىنگ اېگەسى اېشىك ارقە سىدن تورىپ:
- خىر كۇرىنگلر، معلوماتىنگىزنى اۋزلر يىنگىزىنىگ يانلر يىنگىزده سقلنگلر.
بىزلر نىنگ اوىمىزگە كېلمىنگلر، كرونانى ائىب كېلە سىزلر، دېدى.
باشقە بىر اوى نىنگ اېشىگىنى اوردىلر. قرى بىر خاتىن اېشىكىنى آچدى.
او خاتىن بىر نرسە دېمىسدىن ائىدىن، ياش خاتىن اۋزىنى تىشىتىردى.
اوى نىنگ اېگەسى:

- خوش كېلىپ سىزلر، خداوند سىزلرگە خىر بېرسىن، دېدى.
فوزيه دستكولىدن مكروبگە قرشى موادنى چىقاردى. بىر رومال اوستىگە اوندىن نېچە تامچى تامىزدىردى و اېشىك نىنگ توتقىچىنى او بىلن تازەلەدى. كېيىن قۇلى نىنگ يىتاغىگە اوشبو سويوقلىكدن بىر از قويىپ،

ايگى قۇلىنى بىر- بىرىگە سورتدى و قۇللىرىنى بورونى نىنگ يقىنىگە
اپلتدى.

ياش خاتىن هم قىتىب، باشىنى فوزيه نىنگ قۇللىرىگە يقىنلاشتىردى.
اونىنگ قۇللىرىنى ايسكب:

- آخخخخ! الكل نىنگ بو هيدى قنچه ليك ياقىملى وله! دېدى.

سۇنگره مكروبوگه قرشى سويوقلىك نىنگ بوتلىدن بىرتەنى اوى نىنگ
اېگەسىگە بېرىب:

- سىنگىم! هر وقت بىرار يومىش بىلن اويدن تشقريگە چىققن كىشى،
قىتىشده منە شوندهى اېشىكنى تازەلب، قۇللىرىنى تازەلەسىن دېدى.

اوى اېگەسى بالەلرىنى حاويلده يىغىب اۋزلىرىدن بىر آز اوزاقده
اۋتىرغىزىب، آفتابه و چىلابچىننى هم تىلتدى. دستكولىدن دىتولنى

چيقردى. ياش همكارى اونينگ قوللريگه سوو قويدى. او قوللرنى يوويش روشىنى مذكور عايله اعضالريگه اؤرگتدى. كرونا وىروس نينگ بېلگىلرئنى اولرگه ايتىب بېردى. شونينگدېك اولرگه، ضرورت بۆلمه گن حالده، اويدن تشقريگه چيقمنگلر دېدى. بو عايله گه ايكي كلچه صابون بېرىب اوشبو اويدن چيقيب كېتدى.

ايكي ساعت ايچيده بو كۆچه نينگ برچه اويلريگه كىرىب چيقدىلر. ايرىم اويلر اېشىك آرقه سىدن اولرگه جواب بېردى. بعضى اويلر خوش قرشيلب آلردى. اولر هر بير عايله گه ايكي كلچه صابون، بير بوتل مكروبگه قرشى سويوقلىك و ايكتنه ماسك تاپشيريپ، كرونا وىروسدن اؤزلرئنى قندهى قىلىب سقلشلىرى تۇغرىسىده معلومات بېرىدىلر.

كۆچه نينگ آخريگه يېتىب بارگن اېدىلر، فوزيه دستكوليدن كتابچه سئنى چيقردى و اونينگ بيرينچى صحيفه سئده:

بېشىنچى ناحيه، ۲۳۶۰- اوى دېب يازىلگن اېدى. هر بير ناحيه دن نېچه كۆچه نينگ آتى كتابچه ده يازىلگن اېدى و هر كۆچه نينگ مقابلده اوى نينگ سانى قيد قىلىلگن اېدى. فوزيه بير كۆچه نينگ مقابلده «؟» بېلگىسئنى قۇيىپ، كتابچه سئنى دستكولىگه قويدى. ياش همكارى بيلن تېزده خىرله شىب شفاخانه تامان جۇنب كېتدى.

قىزى نينگ عمليات بۆلگىنىگه بير هفته بۆلگن اېدى. قىزى حامله اېدى. حامله ليك نينگ آى و كوننده قىزى كرونا وىروسگه يولىقدى. هنوز كرونا وىروسدن قوتىلمه گن بير پىتده، اونى كۆز يارىش دردى يوقلدهدى. ريكشا كېلتيريش اوچون آنه سى بىراونى تشقريگه يوباردى، بىراق كۆچه و سرک ده نه موتر و نه هم ريكشا بار اېدى. ريكشاسى بۆلگن قۇشنىسىدن ريكشاسى اوپيده مى اېمسمى دېب، سؤره ب كىلىشى اوچون اؤغلىنى دوباره كۆچه نينگ باشىگه يوباردى.

ريكشا كېلدى. قىزى بيلن بيرگه ريكشاگه مينيپ شفاخانه گه كېتدى.

بىرىنچىدىن تلويزىيۇنى معاینه نى اۆتكىزىش اوچون نوبتچى داکتر اولرگه خصوصى بىر شفاخانه نىنگ آدرسى بېردى. او بېرگه باردیلر، سۆره ب كۆرسه لر داکتر كابلگه كېتىگن اېمىش. او بېردن قىزىنى بىر خصوصى شفاخانه گه آىب باردى. شفاخانه نىنگ مسوولى:

- قىزىنگىز عمليات بۆله دى. قىزىنگىز نىنگ قىزىده گى چقه لاق اولگن اېرتگچە عمليات بۆلمسه بونىنگ اۋزى هم تلف بۆلىشى ممكن. عمليات اوچون بىگىر مه مىنگ پول تۆله يسىز. باشقه بستر، دارو و باشقه ايرىم خرجتله هم بۆله دى، دېدى.

كويىاوى نىنگ پولى يۇق اېدى. قىزى دولت شفاخانه سىگه آىب باردیلر. داکترگه عملياتنى ايتگنلر يده، او:

- بارىنگلر عمليات قىلىش اوچون امر آىب كېلىنگلر، دېدى. فوزيه:

- قرهنگ داکتر صاحب! مېن هم بىر داکتر من. اويمه - اوى يورىب سىزلر نىنگ خاتىنلر نىنگىز و باله لر نىنگىزگه خدمت قىلهمن، التماس همكارلىك قىلىپ مېنىنگ كسىلمنى عمليات قىلىنگلر، دېدى. باشقه بىر داکتر:

- نىمه نىنگ داکترى سن؟ دېب سۆره دى. فوزيه:

- ساغلىقنى سقلش بۇيىچە خادم من. اېرتهدن آقشامگچە آدملرگه کرونا باره سىده معلومات بېره من، دېب جواب قىردى.

داكتر لر بىر- بىراوبىگه قره ب قىتىق كولدیلر، اولردن بىرى:

- شو ايگى ته سۆز بىلن داکتر بۆلدىنگ مى؟ داکترلىك شونچه لىك آسانمى؟ امر آىب كېلىنگلر، بۆلمسه عمليات قىلهم يمن، دېدى.

فوزيه مېايلىنى دستكولىدن چىقاريب:

- صبر قىلىنىڭ داكتىر مىروىسىگە زىڭ اورىب، اوشبو موضوعنى اونگە ايتەمن، دەدى.

داكتىرلردن بىر- بىرىگە قرەدىلر. داكتىرلردن بىرى فوزىە نىنگ قۇلىنى اوشلب: - بار قىين اېمس، عملیات قىلەمىز، اما دارو، جراحلىك اوسكونەلرى و عملیات اوچون ضرورت بۇلگن باشقە بويوملرنى اۇزلرىنگىز اىب كېلىنگلر، دەدى.

قىزى نىنگ عملیاتی توگەدى، اما یرەسى مىكروبلی بۇلگن اېدى. نېچە كوندن سۇنگ گزەك آلدی. قتیق ایستیمەسى بار اېدى. احوالی كون سەیین یامانلشردی. تېز یاردم بۇلیمده بستر اېدى. فوزیه كون آشه اونىنگ دارو درمانی اوچون پېش آلتی مىنگ اىب كېلردی. اویده گى بار یۇق پولی قیزیگە كېتدی، لېكن او هنوز ساغلمە گن.

تېز یاردم بۇلیمده گى داكتىرلردن بىرى فوزیه گە: - بار اوشبو عملیاتی بجرگن داكتىرگە قرشى عریضه یاز دەدى. فوزیه:

- اگر اونىنگ قۇلیدن عرضه قىلسم، یعنی اۇزیم نىنگ اوستیمگە عریضه قىلگن بۇلەمن. مېن اۇزیم خاتینلر حقوقى بۇیىچە انجمن نىنگ باشلىغى من. كسللىك خداوند تامانیدن. اېندی مېن اونىنگ اوستیگە عریضه قىلسم، دولت اونگە جزا بېرىب اونىنگ معاشینی كم قىلیشى ممكن، بالەلرى نىنگ رزقینی كېسیشنى كۇنگلیم ایستیمەیدی، دەدى.

بىر قیزی عملیات بۇلگن و باشقە بىر قیزی اېسە كرونا گە قرشى كورەشماقده. فوزیه بعضاً شفاخانه تامان یوگورەدى و بعضاً اېسە قیز نىنگ اویگە. بولرنىنگ اوستیگە اوستك اېرى هم كروناگە چلینگن. اېندی نیمە قىلیشى اوچون حیران بۇلیب قالگن. اېرگە چاپسە قیزی قالەدى. اگر قیزیگە قرەسە، كسل اېرى میدانده قالەدى. قیزی نىنگ اویى بولردن اوزاقده اېدى. اېرىگە سیزنى هم قیزیمىزنىنگ اویىگە اىب كېتەمن

ایکاولرینگیزگه بیر جایده قره‌یمن، دېدی.

کویاوی:

- آنه! ایه‌مگه اوزیم قره‌یمن، اوزینگیزنی اونینگ آلدیده دېب اویلنگ. سیزایسه قیزینگیز بیلن بؤلینگ. بیزلرینگ اویمیز هم شفاخانه‌گه یقین، باریب - کبلیشینگیز هم آسان بۆله‌دی، دېدی.

فوزیه اېرتەلب وقت قیزیگه سوت و خاکشیر تیارلەدی و نېچه دقیقه‌دن سۇنگ اونگه لیمو و زعفران سالینگن جای بېردی، کپین تام و تاشینی سپیریب شفاخانه ساری جۇنه‌دی. عملیات بۇلگن قیزی نینگ احوالینی آلدی. یریم ساعت‌دن سۇنگ ساحه‌گه جۇن ب کبندی، شاشیلیب نېچه اویگه باریب اولرگه کرنا حقیده معلومات بېردی. همکارلری:

- بارینگ، سیزینگ ایشلرینگیزنی بیزلر بجره‌میز، اوزینگیزنی قینچیلک‌لرینگیزگه بېتیشینگ دېدیلر.

لېکن او:

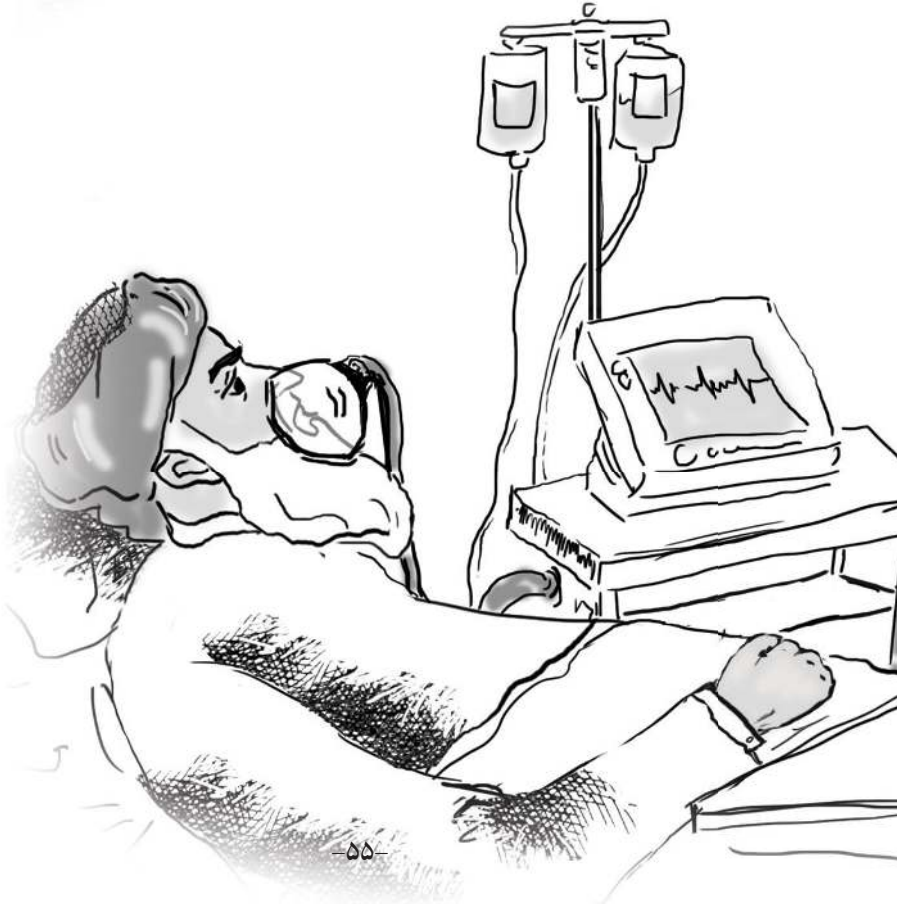
- یۇق معاشیمنی حلال قیلیب آله‌من دېدی.

وظیفه‌دن قیتیپ اېرینی سۇره‌گنی باردی وینه قیزی نینگ اویگه کبندی. توشلیک اوچون قیزیگه پرهیزانه پیشیردی. توشدن کپین، بو ایشلرنی برچه‌سینی ینه بیر بار بجریشی کپره‌ک اېدی و بونینگ برچه‌سینی اوزی نینگ مسوولیتی دېب بیلردی.

ایمان

شام نمازینی اوقیب دعا اوچون عبادتچیلرگه یوزیمنی ایلنتیردیم.
دعانی باشله دیم اللهم انت السلام ومنک السلام، تبارکت ربنا و
تعالیت یا ذا الجلال والاکرام. و قۇللرنی کؤتردیک. کؤردیم فقط
ایککی صف عبادتچی بار اپکن و مسجدنینگ قالگنی بوتون بۇش

اېدى. دعانى تېزدە تمام لب، مقتدىلردن بىرىگە:
- نور ولى خان! باشقە قۇشنىلرىنكىز قندەي جماعتگە كېلمە گنلر،
دېدىم.

او آرقەسىگە قرەب، سېسىنى تازەلب:
- خدا بىلەدى. كرونانىنگ قۇرقىشىدن كېلمە گن بۇلسەلر دېب
اۋىلەيمىن، دېدى.

مقتدىلردن باشقە بىرى:
- ملا صاحب! مسألە شو دىر. رادىودە كرونالغە يولىقمس ليگىمىزنى
اوچون نمازلر يىمىزنى اويدە اۋقىشىمىزنى توصىه قىلدى، دېدى.
- مسلمانان! سنت نمازىنى اۋقىگىندن سۇنگ نېچە دىقە بۇلىنگلر
بىر آز گىپرەيلىك، دېدىم.

ايكى ركعت سنت نمازىنى اۋقىب بۇلدىم، منبرگە چىقدىم.
مكرو فوننى ھم ياقدىم. بوتون قىشلاق آوازىمنى اېشىتىشى اوچون
لوداسىپكرىنىنگ سېسىنى يىخشى بلند قىلىب:

- كرونا مرونا يۇق، بو كافىلر نىنگ مىش - مىشلىرى. اولر سىزلرنى
خدادن اوزاق قىلىشنى اىستەيدىلر، كرونا مسجىدە قەپىردن بۇلدى،
مسجىد خدانىنگ اويى، يا اېمس مى؟ نېگە سىزلرنىنگ ايمانلرىنكىز
بونچەلىك ضعىف بۇلگن. ھىچ كىسلىك مسلمانلرگە يوقمىسلىگى
تۇغرىسىدە گى حدىث شرىفىنى ھم اولرگە اۋقىب اېشىتتىردىم. كرونا
بار بۇلگن تقدىردە ھم مسلمانلر اونگە يولىقمەدىلر، دېدىم.
اۋشە كېچە يىخشىلب كۇنگلىمنى بۇشتىدىم. مسجىدنى خفتن نمازىدە
تۇلگىنىنى كۇردىم.

بىر ايكى ھفتە ھمە نرسە يىخشى اېدى. مقتدىلر جماعتگە كېلدى،
بىراق استە- سېكىن جماعتدە آدملىر كۇپەيدى. باشقە بىر كون

مسجددن تشقريگه چيقدیم، تشقريده تورگن داکتر کمالنی کوردیم. ماسک تَققن و قؤللریده هم قؤل قاپ کیب آگن ایدی. مین ایگی قؤلیمنی اونگه اوزه تدم، بیراق او بیر قدم کبینگه کتدی. قؤلرینی کؤکره گیگه قویب، سلام علیکم دپ:

- مولانا صاحب! بیراو بیلن قؤل بیرب سلام بېرمسلیککه اعتبار قره تینگ، دېدیم.

مین اونگه:

- قندهی بوندهی شوخلیک قیله یسن؟ کافرکه اېمس من بوندهی مېندن قاچه یسن، دېدیم.

داکتر:

- خدا قیلمه سین مولانا صاحب! نیمه قیلهی، مجبوریت. کرونا جوده یامان بیر کسللیک. اوزیمیزی اوندن سقله شیمیز کهرهک، دېدی.

مین اونگه ینه «مسلمان کیشی کسللیککه چلینمهیدی». دېگن حدیث شریفنی اوقیب بېردیم.

داکتر مېنگه:

- مولانا صاحب! سیز حرمتگه سزاوار کیشی سیز، لېکن خدانینگ یوزینی کؤرینگ بو گپلرنی ایتمه نگ. شفاخانه میز کرونا کسللریدن تویب چیققن. بوتون کسللریمیز همه سی منه شو خوستلیکلر بوله دی. آدملر سیزنینگ بو گپلرینگیزنی اېشیتگن حالده، کسللر حقیده نیمه دېب اویلشلیری ممکن؟ سیزنینگ علمینگیزگه سلام، اما مین دینی کتابلرنی هم اوقیگنمن. «جذامی دن ارسلاندن قاچگنن کبی قاچینگلر» دېگن حدیث شریف بار. مسأله کسللیک نینگ یوقمسلیگی بولسه، نېگه رسول الله اوشبو حدیثنی ایتگنلر؟ دېدیم.

برچه مقتدیلر مېن تامانگه قره دیلر. شونده ی داکترینگ گپلری اولرگه معقول توشگن گه اوخشه دی. داکترینگ گپلری توغرى اېدی، لېکن، مین اۋز گپلریمنی ایتگن اېدیم. یخشی هم بیله من که ظنی نقل بیلن صریح عقل اۋرته سیده قرمه قرشلیک وجودگه کېلسه، صریح عقلنی قبول قیلش کېرەك و ظنی نقلنی صریح عقل بیلن موافق اېکنی حالیده ایضاحلش لازم. اگر صریح عقل باشقه بیر ظنی نقل بیلن تصدیقلنسه، صریح عقل كۇپراق كوچه ییب، كۇپراق قبول قیلینه دی.

کېنچه لیک مېن اوشبو حدیث نینگ اساسی مقصدی فقط گینه سبیلر کسللیکنی کپلتیریپ چىقره آلمسلیگینی، بلکه خدا نینگ اراده سی اونگه دخلدار اېکنینی بیلپ آلدیم. قیزیغی شونده که بو مسأله نی هم داکترلردن اۋرگندیم. داکترلردن بیرى:

- بعضاً بیرار مکروب انسان نینگ ارگانیزمیگه کیره دی، لېکن اونینگ تنه سی کسل بۇلشیگه سبب بۇلمه یدی، حالانکه او بو کسللیکنی باشقه بیر کیشیگه اۋتکزیشى ممکن. بنابراین اگر سبب یالغیز اوزی کسللیک نینگ عاملی بۇلسه اېدی، بو آدم نینگ اۋزی هم کسل بۇلشی کېرەك اېدی.

تیر کماندن كۇچگن اېدی، گپیمنی قیته ریب آسم، مېنگه نسبتن مقتدیلر نینگ ایشانچی کمه یردی. شونینگ اوچون هم:

- داکتر صاحب! دیننی مېن یخشی بیله منمی یا سېز؟ سیز ممکن بیر ایگى کتابنی ورقلب كۇرگن بۇلسنگیز، بیراق مېن بو حوزه ده ساچ و سقاللریمنی آق تیردیم. مادامیکه بیر حدیثنی اۋقیر اېکن سیز، بیراۋنینگ نبی کریم دن: کسللیکلر یوقمىس اېکن، نېگه تویه نی گرگ اورگن بۇلسه، باشقه سیگه یوقه دی؟ دېب سۋره گنیده، نبی کریم: «بیرینچی تویه گه کسللیک بېرگن ذات باشقه سیگه هم بېره دی»

دېگنی حقیده گی حدیثی هم اېسلنگ، دېدی.

مقتدیلرگه یوزله نیب:

- مسلمانلر! اوشبو کسللیککه یولیقنن مسلمانلر یا قتیق عصیانچی دیر یا ایمانیکه شک بار. بنا برین جماعتنی ترک قیلمنگلر. ایمانلرینگیزگه برکت، دېدیم.

بېش کوندن سؤنگ ایسیتمه بؤلدیم. بوتون بدنیم آغری باشله دی. سویکلریم نینگ بندلری، بېل، آیاغ و بوتون تنیم بیرارته مېنی کلتکلب ییچگندېک آغری باشله دی. پاراستامول تابلیت یېدیم، فایده قیلمه دی. اېرته سی یوتل هم توتدی، تماغ آغریق هم بؤلدیم، بورونیم نینگ سوی هم توخته مه دی. زکام بؤلگن اېدیم. احوالیک اؤته یامانلشدی. حتی توریب هم توخته ی المه دیم.

اؤغلیم بیر تاووغ سؤیب کېلدی. خاتینیم اونی پشیردی. اونگه زعفران هم تشله گن اېکن، لېکن توپراقده مزه بار اېدی- یو، بو یخنیده مزه دېگن نرسه یوق اېدی. توز، گوشت، زعفران و قلمپیر دېگن هیچ بیر نرسه نینگ مزه سی بو یخنیده یوق اېدی. پاراستامول هم تاثیر قیلمسدی، همه نرسه لای مزه اېدی.

اؤغلیم هر دقیقه آته شفاخانه گه آلیب کېته من دېر اېدی، اما مېن قبول قیلمسدیم.

اېرته سی کؤکسیمنی بیراوقتیق باغلب قؤیگندېک درد اؤره ب آلدی. نفسیم قیسیلیب، یوتلیم هم کؤپه ییدی، قؤل- آیاغدن قالدیم. اؤغلیم یینه نېچه بیر بار آته شفاخانه گه آلیب کېته من دېدی، مېن اصلا قبول قیلمه دیم.

بیر وقت اؤزیمنی شفاخانه تختی نینگ اوستیده کؤردیم. آغزیمگه پیپ اؤتکزگن اېکنلر. ایکی قؤلیمگه ایگینه اؤتکزیلگن. باشیم نینگ اوستیده سیروم آسیلگن. کؤزلریم قیته آچیلدی.

ينه بىر بار اويغانيشيم بيلن، يوره گيم قيسيلردى، نفسم بند بۇلردى، ليكن سويكلريم آغرىغى كমে يگن اهدى. بىر داکتر پيچكارى قىلش بيلن مشغول اهدى. باشيدن آياغىگچه تۇر بدهك نرسه كىيب آگن اهدى. بورنى و آغزىگه آق ماسك تققن. يوزى و منگله يى تىنيق پلاستىك بيلن ياپىلگن اهدى... داکترلر شونده ي كىيگن اهدىلر كه، اولرنى بىر-بىرىدن فرقلش قىين اهدى. قۇللىرىم بى حس بۇلگن اهدى، قۇلىمنى بىر آز قىمىرلتدیم. داکتر مېن سرى كېلدى. باشقه بىر داکترنى هه يقىرىب:

- متخصص صاحب! كسل اۇزىگه كېلدى، دېدى.

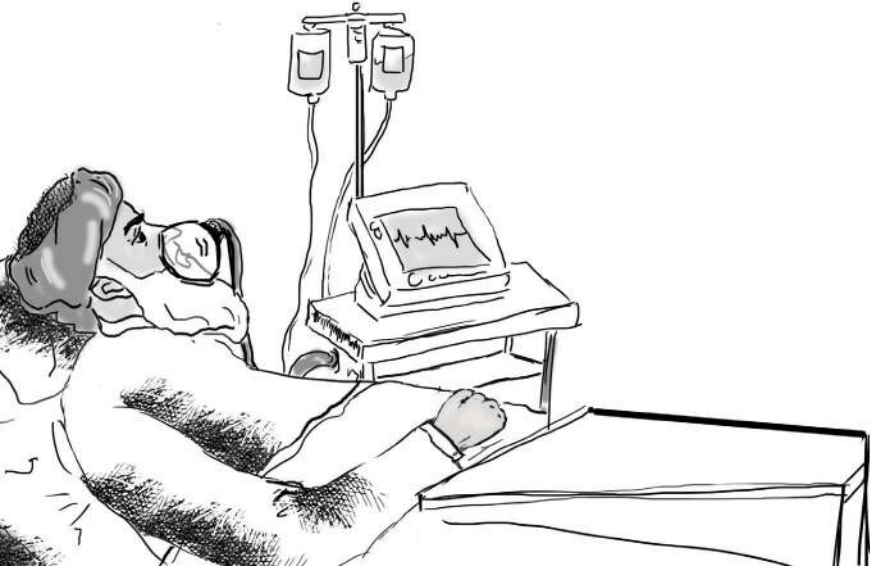
باشقه ايگى داکتر هم مېنىگ آلدیمگه كېلدى. اولردن بىرى:

- مولانا صاحب! قنده ي سىز؟ دېب سۇرده ي.

سېسى تىش اهدى، اما يوزىنى كۇرالمسديم. كىملىگىنى بيلمسديم

بىر نرسه دېماقچى بۇلديم، بۇلمه دى. آغزىمگه هوا پىپى اۋتكزگن

اېكلر، تىلىمنى ايلتتيره آلمسديم. باشىمنى قىمىرله تىب داکترگه:

- یخشی من دېب توشیتتیردیم.

داکتر:

- مولانا صاحب! اؤزینگیزی بېزاوته قیلمنگ. تینچ یاتینگ. ان شاء الله یخشی بؤلە سیز. شکر اېندی خطردن چیقیدینگیز، دېدی. کېچە و کوندوز نینگ حسابینی یوقاتیب قویگن من. بعضاً اویغانە من، کۆپینچە اویقودە بؤلە من. هر دایم بیرتە ایگی تە داکتر بؤلگن بیر اؤتاقده اېدیم. اولر کسللرنی قوردیلر. باشقە داکترلر هم کونیدە بېش - آلتی مرتە کېلیب کسللرنی کۆریب چیقردیلر.

اېرتە سی داکترلر پیینی آغزیمدن چیقردیلر. آکسجن ماسلمە سینی آغزیمگە قۆیدیلر. یخشی بؤلماقده اېدیم. نفس قیسیمم کمە یگن اېدی. آغریق یوق اېدی، لېکن جودە بی حوصلە اېدیم.

اوشبو مدت ایچیدە عایلەم نینگ هیچ بیر اعضاسینی کۆرمە گن من. بو اؤتاققە کیریش اوچون هیچ کیمگە رخصت بېرمسیدیلر. فقط اؤتاقده کسللر و داکتر صاحبلر بار اېدی.

مېنگە سېسی تینش بؤلگن اؤشە داکتر، هر کون مېنی مخصوص سؤرەب:

- مولانا صاحب! بیرار نرسە ضرورت بؤلسە ایتینگ دېب، قۆیردی. نفس قیسیمە یخشی بؤلگندن بېری، کۆپینچە داکترلر اوشبو کسل نینگ وضعیتینی یخشی دېب ایتردیلر، تېز یاردم بؤلیمدن رخصت قیلینسین دېگندە، بیراق منە شو داکتر یوق دېر اېدی. یخشی ایشانچیمیز کامل بؤلگونچە هم شو یېردە بؤلسینلر دېر اېدی.

اېرتە سی مېنی بو اؤتاقدن باشقە بیر اؤتاققە آلیب باردیلر. یریم ساعت دن سؤنگ ایگی داکتر اؤتاققە کیریب کېلدی و اولردن بیری: - دادا! شکر که یخشی بؤلدینگیز، دېدی.

اوه! بو که مېنینگ اؤغلیم اېکن. او هم داکترلر کبی باشدن ایاغیگچە

آق درىشى كىيگن. يوزى ھم ماسك و پلاستىك بىلن ياپىلگن اېدى. اونى كۆريب جوده قوواندىم. اونىڭ كۆزلىرى ھم خوشحاللىك نورى پارلردى گويا خوفلى بىر سفردن قىتگن اېدىم، گويا مېن اجدرھا نىڭ آغزىدىن قىتگندېك بۇلسم.

اۇغلىم يئە:

- آتە! شكر يىخشى بۇلدىڭىز. سىزدن امىدىمىز اوزىلگن اېدى، اول خدا، سۇنگرە منە شو داکتر سىزگە قىتەدن حىيات بىغىشلەدى، دېدى.

داکتر:

- اصلى شفا بېرووچى خداوند دىر، بىزلر فقط وسىلەمىز، دېدى.

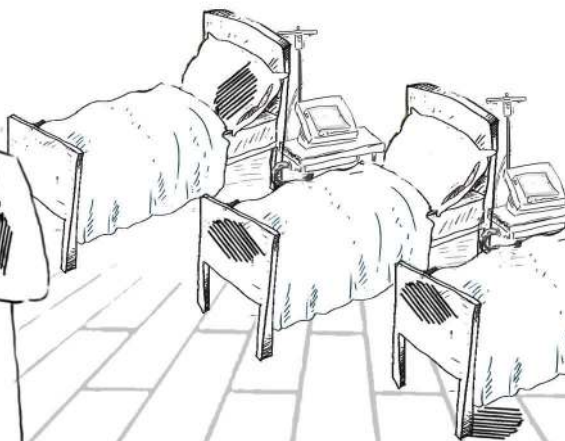
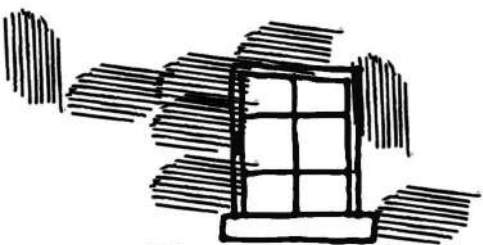

داکتر هم سېسى مېنگه بېر آز تنېش بۇلگن كېشى اېدى. يېخشىراق كۆرىش اوچون باشىمنى بېر آز كۆتردىم. مېن اونى كۆزلىرىدىن تېمەگن بۇلسم-دە، او نېنگ كۆكرەگېدە: «داكتر كمال» دېب يازىلگن يازوونى كۆردىم.

مېنى ساغەلىشىم يىلن ھەمە خوشحال بۇلگن اېدى، لېكن مېن جودە اويتدە اېدىم. داکتر كمالنى ھەر مرتە كۆرگىنمەدە، اونگە:

«كسلىك مسلمانلرنى چلېنتېرمەيدى. گناھكار مسلمان ياكە اېمانى ضعيف بۇلگن مسلمان كسلىككە چلېنەدى.» دېگن گېلرېم اېسىمگە توشردى.

مېن ھەر لحظە، احتمال داکتر كمال مېنگە، خوش اېندى ايتېنگ ايمانينىگىزگە شېھە بارمى يا كۆپ گناھكار سىزىمى دېب طعنە قىلر دېب اۋىلردىم.

بۆش ياتاقلىر

بىردىنكىگە عقلىدىن آزىدى. باشىدا گى قىلپاغىنى بىرگە تىرىپ اوردى. اغزىنى آچدى. او خودى بۆرى كىمگە دىر هجوم قىلە ياتگندېك تىشلرىنى كۆرسە تىپ:

- قىسم ايچە من كە، مېن سېنى تىشلىب - تىشلىب يېمىن، دېدى. انتحارى كىي يوغوردى. گردىزدن كېلگن برچە هياتلر قاجدىلر. هر كىم اوزىگە يقىن تاماندا گى اداره تامان يوغوردى. فقط مېن و او دىوانه قالدىك. قۇرىقچىلرېم اونگە يقىنلشدىلر.

- اۇرنىنگدن قىمىرلە، دېب اونىنگ اوستىگە بقىردىلر. بىراق او مېن تامانگە كېلدى. مېنىنگ قۇرىقچىلرېم يىنە قىچقىرىب: - تۇختە! دېدىلر.

لېكن اۇزىنى اېشىتمىسلىككە اوردى. عىسكرلرېمدن بىرى قازىنگە تېپدى و او بىرگە يىقىلدى. قۇرىقچىلرېم اونىنگ قۇللىرىنى باغلب كۆتردىلر.

پكتيا ساغلىقنى سقلش ادارهسى باشلىغى و كرونا شفاخانهسى نىنگ مسوولى باشقە اورتاقلىرى بىلن بىرگە لىكده قىتە ادارهلرېدن

تاشقارىگە چىقىدىلەر.

بو كىشى و عايله سى نىنگ كروناگە چلىنگن اوچ اعضالرىنى زۇرغە موترگە مىندىرىپ، گردىزگە يوباردىك. قىزىغى شوندىكىكى بو كىشى نىنگ اۋزى هم داکتر بۇلگن، روحى كسللىكلر داکترى. بىر هفتە آلدىن اونىنگ عايله اعضالرى نىنگ ايگى نفرى كرونا وىروسگە چىلىنگىنى حقىدە بىزلرگە خبر كېلگن اېدى. كونلرنىنگ بىرىدە اداره مده اۋتىرگن پىتىدە، سمكىنى تومنىلگى نىنگ ساغلىق بۇيىچە اداره سى آمرى كېلىپ:

- تومن صاحب! داکتر صاحب عابدنىنگ اويلرىدە كرونا كسللرى بار. كسللرىنى كلنىككە جۇنەتىش اوچون اونىنگ اويىگە آدم يوباردىم، لىكن او قبول قىلمەدى. اوشبو كسللرنى قرنطىن قىلمە گىمىزىدە باشقە لرگە هم يوقىشى ممكن اېدى. بىزلرنىنگ گىمىزىنى قبول قىلمەيدى، سىزلر هم بىزلر بىلن بىرگە بارسنگىزلر اولرنى كلنىككە آىب كېلسك، دېدى.

صحت عامە آمرى، امنىه قوماندانى و خوفسىزلىك آمرىنى بىرگمگە آىب باردىم. چمە سى اۋن دىقەه موترده يۇل يورىدىك. نهايت داکترنىنگ اويىگە پىتىپ باردىك.

اولرنىنگ اېشىكلرىنى تق-تقلتدىك. داکترنىنگ اۋزى چىقىپ كېلدى. كۈزلرى خانه سىدن چىقكودىك بۇلىپ قردى. سۇره شمسدن:

- خىرىت دىر؟

- صحت عامە آمرى اونگە:

- قرهنگ داکتر صاحب! قرنطىن شرايطى اويده يوزده- يوز عملگە آشىرىلمس لىگىنى اۋزىنگىز يىخىشى بىلە سىز. دۇستلر و قوم قرىندا شلر كېلىپ- كېتە دىلر، بو كسللىك بوتون تومنىلگكە ترقلەدى. حللى هم وقتى، كسللرنى قرنطىن قىلسك، دېدى.

او:

سيز مېنى داكتىر دېمەيسىز، قندەي؟ فقط سىزلىرى قىرغاقنى بىلەيسىز، يا بىز ھىم اونىڭ بارەسىدە بىرەر نرسە بىلەيمىز؟ تېز كېتىڭىز، باشقىچە بو تامانلىرىگە ايلنمەيسىز، دەدى.

مېن اونىگە:

- داكتىر صاحب! مېن داكتىرلىك بارەسىدە ھېچ نرسە بىلمەيمەن، اما حكومت ھەر كىم قىرغاقنى اوز رضائىتى بىلەن قبول قىلمەگەن تەقدىردە، اونى زوردا قىرغاقنى قىلىشمىزنى بو يورگەن، شونىڭ اوچون ھىم قۇل بىلەن بېچىلەدىگەن توگونى تىش بىلەن آچىشكە احتىياج يۇق. اوزىڭىز توشونەدىگەن آدم سىز، داكتىر سىز اخىر، يىخىشى و ياماننى مېندا كۆرە سىز كۆپ بىلەيسىز، خدانىڭ يوزىنى كۆرىپ بىزلىرى گىمىزنى اېشىتىڭىز، دەدىم.

داكتىر قىتق بىر آھ تارتىدى- يو كېسەن:

- دېمەك مېن بىلەر اېكەن مەن، كىسلىرىمنى مەن شو يېردە اويمىدە سىقلەيمەن، بارىڭىز يۇللىرىڭىز آچىق! دەدى.
بو كىشى بىلەن كېلىشىپ بۆلمەيدى دەپ، اۋىلەدىم اۋزىمچە. دۇستلىرىمگە:

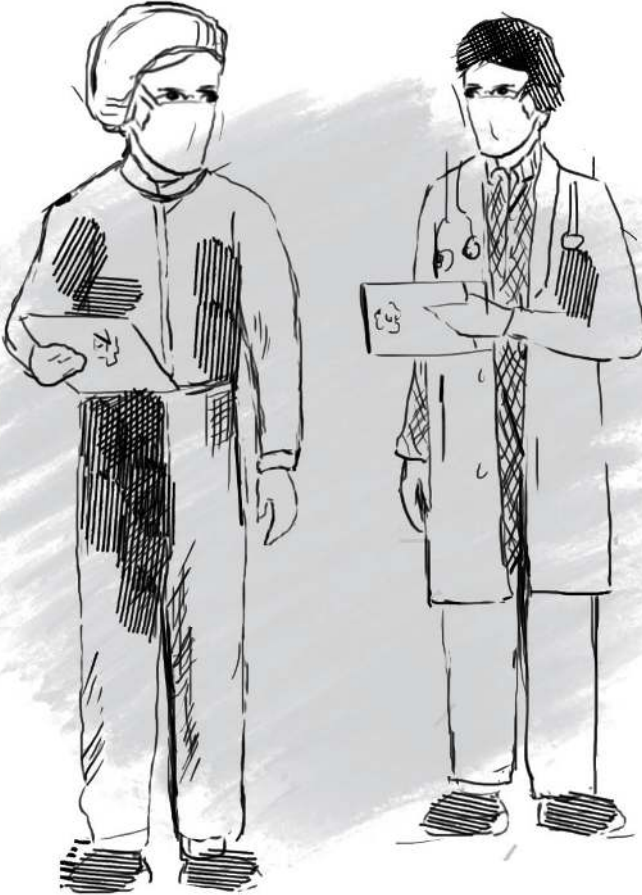
- كېلىڭىز! ايتىدىم.

تومنىلىككە كېلىدېك.

بىر ھەفتەدن سۇنڭ داكتىر عاقل نىڭ اۋزى ھىم كرونا وىروسىگە چىلىڭىنى بارەسىدە خىر كېلدى. اولرنىڭ اوپىدە تۇرت اېرەك و تۇرت يا بېش كىشى عىال، بىرچەسى كرونا كىسلىگىگە يولىققىنلىرى. بو خىر گىردىزگە ھىم يېتىپ بارگەن اېدى. پىكتيا ساغلىقنى سىقلىش ادارەسى باشلىغى، پىكتيا كرونا بۇيىچە شىفاخانەسى مەدىرى و باشقىچە بىر نېچە كىشى بىلەن كىسلىرنى آلىپ كېتىش اوچون كېلگەن اېدىلەر.

صحت عامه كلينىكىگىچە بىر مرتە كېلىشى اوچون داكتر عاقل يانىگە نېچە كىشى يوبارىلگن اېدى. داكتر عاقل اوچ اوغلى بىلن كېلگن اېدى.

صحت عامه آمرى مېنگە قۇنغىراق قىلىپ، داكتر عاقل هيچ كىم نىنگ گىپنى قىلمەيدى، دېدى. زحمت بۇلمسە اۋزىنگىز بىر مرتە

كلينىككە كېلىنگە، دەدى.

كېتدیم. داکتر اچچىق اوستىگە مېنىب آلگىنىنى انگلەدیم. مېن اونگە:
او داکتر صاحب! نېگە اۋرىن سىز بىزىنگ باشىمىزنى قاتىرەسىز.
قرەنگ، صحت عامە باشلىغى سىزىلر اوچون گىردىزدن كېلگن.
حکومت سىزىلرگە قنچەلىك اعتبار قرەتەدى و سىزىلر بونىنگ برابرەدە
نیمەلر قىلەپىسىزىلر؟ دەدیم.

آغزىنى آچىپ، كۈزىنى يۈمدى. حکومت و ساغلىقنى سىقلش
ادارەسى باشلىغى گە آغزىدن كېلگنلرنى ايتىپ سۈكىدى.
اچىغىم كېلدى، اونگە قرەب:

جىم تور دەدیم! آدمدېك بۇلىب، اۋزىنگ اولر بىلن بىرگە كېتەسن
ياكە زوردن آلىب كېتەمىز، دەدیم.

داکتر عاقل دیوانه بۇلىب:

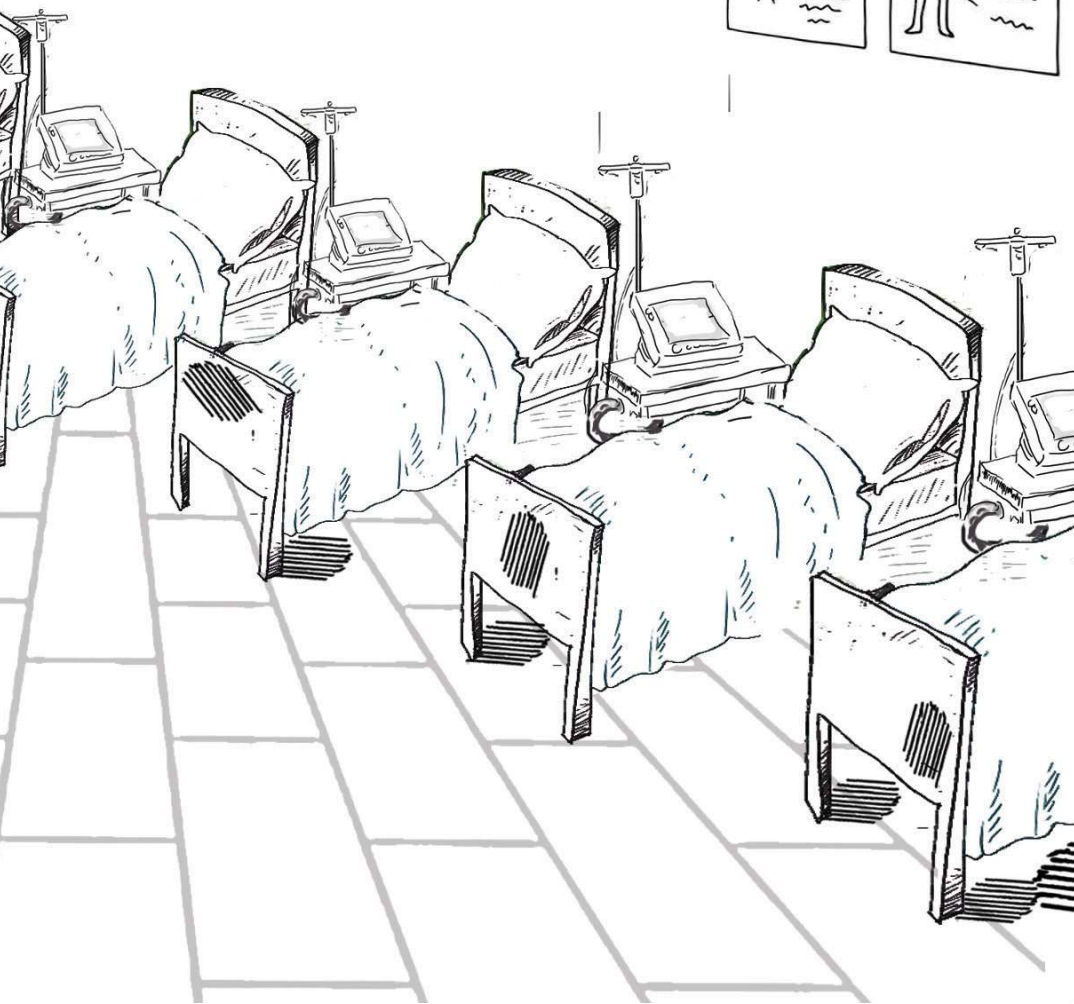
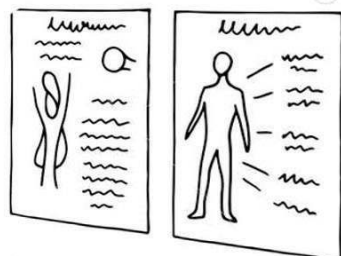
- او، عبدالرحمان! واللہ آتەنگ بىلن كېلسنگ هم مېنى آلىب كېتە
آلمەيسن، قسم كە تىشلب- تىشلب پىي من، دېب پۇيسە قىلدى.

بو واقعه دن ايکى آي آلدین ولايت دە بىر يىغىن بۇلىب اۋتگن اېدى.
برچه تومن حاکملرى چقىرىلگن اېدىلر. بوتون آدملر ماسك تَقَقن
اېدىلر. شونىنگدېك آدملر قۇللىرىگە جراحلىك قۇل قاپلرى كىيگن
اېدىلر. يىغىن قنشو وچىلرى بىر- بىرىدن ايکى متر مصافه دە اۋتىرگن.
ولايت حاکمى، هر بىر تومن اۋزلىرىنگىز صحت عامە آمرلرى بىلن
مصلحت قىلىپ چاره - تدبىرلر كۆرىنگلر، دەدى.

شو وقتگچە پكتيا ولايتىدە هنوز بىر مورد هم کرونا وىروس
واقعه سى قىد اېتىلمەگن اېدى. تومنگە كېلگنىمدە بوتون بىر هفته
صحت عامە آمرى بىلن مشغول اېدیم. كلينىككە كىسللر اوچون
اۋتىزته ياتاق قۇدىك.

صحت عامه آمری:

- خدا نا خواسته کرونا بو پیرگه کپلگنده، اؤتیزته یاتاق آزلیک

قیله دی، کرونا شونده یین بیر آفت که اؤتدیک بیرهدی. اؤرمانگه اؤت توشگنی کبی، هؤل و قوروقنی بیر دیک کؤیدیره دی، دېدی.
 - سیزنینگ فکرینگیز نیمه؟ نیمه ایش قیلیشیمیز کهرهک؟ دېدیم.
 - باشقه بیلمه یمن، شونچه که بیز و سیزلرنینگ جاییمیز کپنگ اېمس، دېدی.

لیسه نینگ بناسی اېندی قوریلگن اېدی. اؤقووچیلر هم تعطیل گه چیققن اېدیلهر. ساغلیقنی سقلش بؤیچه اداره سی باشلیغینی بیرگمگه آلیب باریب، بو پیرده نچه اؤتاق سیزلرگه بېرسک باشقه بویوملر و اوسکونه لرنی سیزلر تیار قیله آله سیزلرمی؟ دېب سؤره دیم.
 - بلی، تیار قیله میز، اؤتاقلرنی بېرینگ باشقه ایشلرینی بیزلرگه قویینگ، دېدی.

صحت عامه آمری اېرتهدن آقشامگچه یوگوردی. بعضی بیر اوسکونه لرنی پکتیادن و ایریم بویوملرنی اېسه کابل دن تېله تدی. اونگه بونگه قونغیراق قیلدی. آمرنینگ اؤزی و کلینیک نینگ باشقه داکترلری بیلن بیرگه جو الیلر کبی تخت لرنی آلیب لیسه نینگ بناسیگه اېلتیب قویدیلر. بعضاً مېن هم یاردم قیلردیم.

تختلر، آکسیجن بالونلری، سیروم خریطه لری و باشقه طبی اوسکونه لرنی مکتب نینگ صنفلریده شونده ی منتظم تېرگن اېدی که شفاخانه دیک کؤرینردی. بیراق لیسه ده سوو یوق اېدی. سوو مسأله سینی کمال خان بیلن اؤرته گه قویدیم. او، خلق قه قودوق قازیب بېرووچی بیر موسسه ده ایشلردی. بو موسسه قودوق قازیب قول بمبه هم اؤرنه تیب بېرردی. حاضر او مذکور موسسه ده ایشله مسلیگی گه قره مه ی، موسسه اسباب- اوسکونه لرنی کمال خان نینگ اویدیه قویگن اېدی.

کمال خان کوبه، ماشین و باشقه اوسکونه لرنی موترگه آرْتیب لیسه

گە كېلىپ كېلىدى. ھېندى ھەم نەرسە تيار ھېندى، بىراق بىرەمە كارلىك ايشىنى بىرەمە دېگەن آدم يۇق ھېندى. بىرەر كىشىنى تايىپ كېلىش اوچون كمال خان گىردىزگە كېتىدى. يۇلدە اونگە بىرەر تە خە خىت بېرمىسلىكى اوچون اونگە تومەن موترىنى ھەم تاپشۇردىم.

يىخشى ھەم گىردىزە بىر كىشىنى تاپكەن ھېكەن. اوچ كون اىچىدە قودوق قازىلىدى. نىل لىر و واترېمېنى گىردىزلىك بىر سوداگر ياردەم بېرگەن ھېندى. اۇتاقلىرى و تىشابلەرگە نىل اۋرنتىدىكى. تىشابلەرگە سىپىتىك قودوق قازىش كېرەك ھېندى. بونىنگ پولىنى قەيىردەن قۇلگە كىرىتىش اوچون ھېران ھېدىكى.

نېچە كوندەن سۇنگە كرونالگە قىشى كۆرەش اوچون اجرە تېلگەن پول كېلىدى. پول نىنگ قىيىنچىلىكى ھەم حل بۇلىدى. تىشابلەر اوچون سىپىتىك قودوقلىرى قازىدىكى.

اۋتىز ياتاق كلىنىكەدە، ىنە اېلىكتەسى لىسەدە تيار قىلىندى. بىز جودە خورسند ھېدىكى، اگر خدا نخواستە كرونە وىروس سەمكىنى تومىندە ترقىلگەندە، بىز كىسلەرگە خىزمەت كۆرسىتىشكە تيار ھېدىكى.

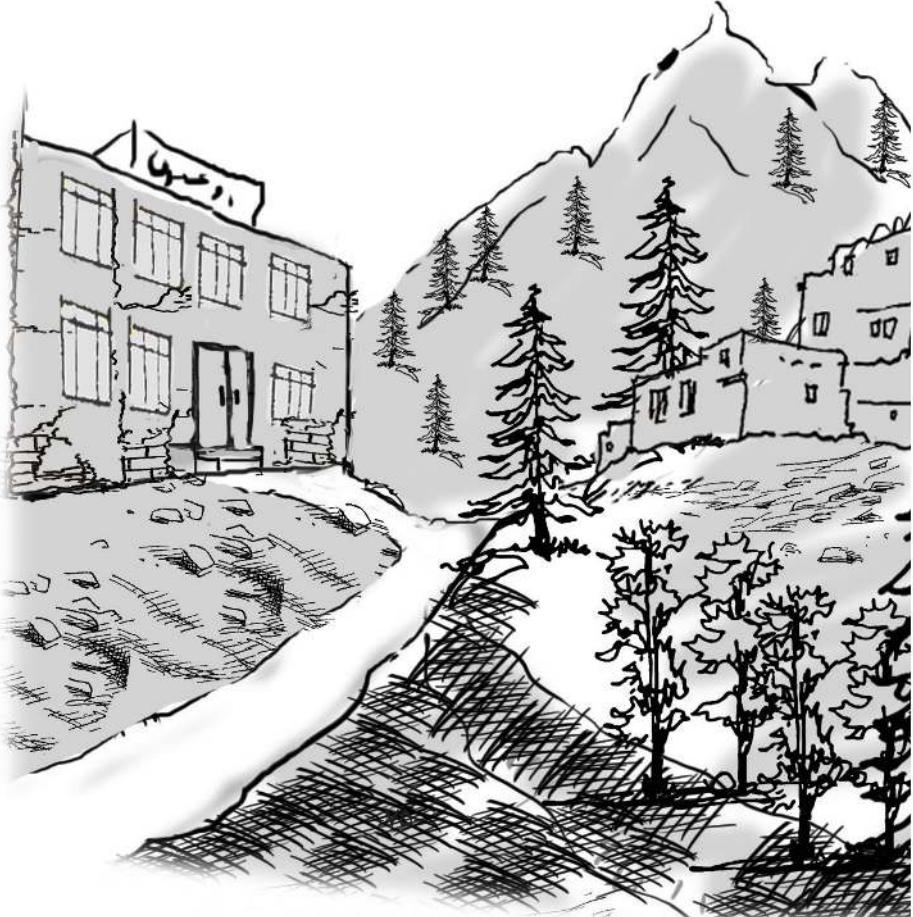
بىراق بىلە سىزلىرىمى؟ ياتاقلىرى شونىدە بۇش قالىدى. ھتى بىر كىشى ھەم بو ياتاقلىردە ياتقىزىلمەدى. مسالە سەمكىنى تومىندە بىر كىشى ھەم كرونالگە چىلىنمەدى دېگەن گېدە ھېمس، كۆپ آدملىرى كرونە وىروسكە چىلىندىلەر، لىكن آدملىرى اوبىتدەن كلىنىككە مەراجە قىلمەدىلەر. اولر، كرونالگە چىلىنگىنىمىزدەن بىر او خەبەر بۇلسە، آدملىرى بىزگە قىلەدىلەر. بعضىلەر دېپ، قۇرقدىلەر. اىرىملىرى اۋزىنى اويدە ياشىرگەن ھېندى. بعضىلەر ھەم گىردىزگە بارىپ او يېردە شىفاخانىدە ياتىگەن ھېدىلەر. بىر قطار كىسلەر ھەم دوالەنىش اوچون كابلگە بارگەن ھېدىلەر. اولر بونچەلىك مەھتەننى قەبۇل قىلگەن ھېدىلەر، بىراق آدملىرى كرونە كىسلىگە يولىقىنلىرىنى قۇشنىلرى بىلمەسلىكى اوچون تومەن كلىنىكىگە ياتقىزمەس ھېدىلەر.

د جلال آباد څارنځي روغتون

تفاوت

تۆرت كۈننى اويده اۋتكزگن اېدى، بىراق كۈن- سەيىن آغرىغى كۆپەيدى. دستلب آلدىنگى يىللر كىي زكام بۇلگن من دېب اۋيله گن اېدى. خودى زكام بۇلگنى كىي بورنيدن سوو آقردى، تاماغى آغرىدى و بىر آز ايسىتمەسى هم بار اېدى. اما اوچىنچى كۈنى نفس قىسمە هم تاپىلدى. اشتھادن هم قالدى.

خاتىنى اونگە:

- او آدم! بوندى بىلن ساغلمه يسيز، بارىنگ داكتىرگه دردىنگىزنى
علاج قىلسىن دەدى.

او ياتگن اۋرنىدە غىنگشىب - غىنگشىب:

- قىسى داكتىر؟ دەدى.

يوتلىب، باشىنى ياستىقدن كۋتردى. بېش - آلتى مرته آلدىن كېيىن
يوتەلىپ:

- كلىنىككە هم بارسك، داكتىرلر يا «لڭو» اۋىنەيدىلر يا كە قطعە
بازلىك قىلەدىلر، والا آدم دېگن ذاتگە اصلاً اعتبار قرەتمەيدىلر،
دەدى.

خاتىنى اونگە قرەب:

- خى نىمە قىلەسن؟ كون سەيىن وضعىتىنگىز هم يامانلەشىپ
بارەپتى، دەدى.

عبدالرحمان اۋتىرگن اۋرنىدە بىرنىچە دىقىقە باشىنى قويىگە تشلب،
تېز - تىز نفس آلدى. كىملىنى آياقلىرى اوستىدن اوياققە آلىپ تشلەدى.
قۇللىرىنى تىزەسىگە قۇيىپ، سېكىنىگە اۋرنىدن توردى. تاغلى بىر
تېپەلىك اوستىدە، زىچ درختلر و درختچەلر اىچىدە تاشدن قورىلگن
بىر اوى نىنگ ايشىگى آچىلدى. اۋزىنى كىملىگە اۋرەب آلگن
عبدالرحمان، اوى نىنگ اىچكىرىسىگە كىردى. آياغىدە بلندلىگى
تىزەسىگىچە كېلەدىگن چىرمدن تىكىلگن بىر موزە هم بار اېدى.

عبدالرحمان سېكىن - سېكىن پىستگە توشدى. يىغاچدن يىسلگن
اىنگىچكە كۋپرىكدن اۋتدى. دريا ياندىن يورىب، پىساگە قرەب
باردى. بىگىرمە دىقىقە يوردى. دىواری آق بۇلگن بىر قىتلىك بىر بنا
كۋرىندى. بنانىنگ دىواریگە: برگ «متال كلىنىكى» دېب يازىلگن
اېدى. آلدىن اوشبو يۇلنى اۋن دىقىقە اىچىدە باسىب اۋتردى، لېكن

حاضر آلدینگی کوچی قالمه گن.

بو کلینیک نینگ اوچ ته اۋتاقی بار اېدی. اۋتاقلردن بیریده ایگی کیشی یېرده اۋتیرگن. «لدو» تخته سی اولرنینگ اۋرته سیده قۋییلگن. ایکاولری هم کۋیلک- اېشان کییگنلر، پکول کله پۋش هم باشلریده، ساقالری هم بیر قبضه دن کمراق قیلیب قۋییلگن.

عبدالرحمن:

داکتر صاحب! بیر بار مېنى معاینه قیلیب کۋرینگ، ینه کروناگه یولیققن بۋلمه سم، دېدی. بوتون بدنیم آغریدی، نفسیم قیسيله دی. اوزواقدن اوزون یوتلدى.

نفس آلیب ینه:

- هیچ بیر پیت بونده ی قتیق کسل بۋلمه گن اېدیم، دېدی. «لدو» اۋینب اۋتیرگنلردن بیرى اۋرنیدن توردی. الماریدن بیر پاکت دارونی آلیب اونگه اوزه تیب، منه شو دارونی اوچ کون ایچینگ ساغه لیب قاله سیز، دیدی.

عبدالرحمان دارونینگ پاکتینی آلدی. قۋلی بیلن بۋینینی سیلب، کرونا دېدی.

داکتر اونینگ گپینی کپسیب:

- کرونا قه یېردن بۋلدى، کرونا بو یېرده نیمه قیله دی. بخیر بارینگ، دېدی.

داکتر ینه اۋشه اۋیین نی دوام اېتدیردی.

عبدالرحمان انگ و منگ بۋلیب قالگن اېدی. کلینیکدن چقیب کېتدی.

اویگه قیتیپ کېلدى. اۋتاقه کیریشی بیلن- آق خاتینگه:

- اۋرین سیز مېنى آواره قیلدینگ. مېن سېنگه ایتدیم کو، اولر آدمگه قرمه یدیلر دېب.

خاتىنى:

- خداوند بولرگه انصاف بېرسىن. كېلىنگ منە بو يېردە اوزەلە توشىب ياتىنگ سىزگە اۋرىك (زردالو) تيارلەمن، خداوند ساغلتىرسىن، دېدى.

اېرى:

- درست دېدى. لېكن بالەلرنى مېندن اوزاقدە سقلە، اۋزىنگ هم مېنگە كۆپ يقىنلشمە، خدا نا خواستە سىزلرنى كرونا آلىب قۇيمەسىن، دېدى نېچە مرتە تېز- تېز نفس آلىب.

عبدالرحمان نېچە كون اويدە اېدى. ايسىتمە و آغرىق داروسى و بعضى بىر اوى دارولرىدن فايدهلنر اېدى. خاتىنى بعضاً اونگە آش و بعضاً يىخنى شوربە پىشيريپ بېردى. عين حالده، ايرىم اۋسىملىكلرنى هم قىنەتېب بېردى. استە - سېكىن عبدالرحمان نىنگ احوالى يىخشىلندى.

كسلىلگى نىنگ بېشىنچى كونى ھنوز عصر نمازى قضا بۇلمەگن اېدى كە، قۇشنىلرىدن بىرى كېلىپ:

- خىرىت بۇلسىن، نېگە نېچە كوندن بېر مسجدگە كېلمەيسىز؟، دېب سۇرەدى.

اونىنگ قۇشنىسى:

- كرونا مفت بىر قصە. بو يېردە ھمە آدملىر جماعتگە بارەدىلر. كرونا مرونا يۇق، دېدى.

نېچە كوندن سۇنگ عبدالرحمان نىنگ وضعىتى يىخشى بۇلىپ مسجدگە باردى. مسجد عبادتچىلرگە تۇلە اېدى.

نورستان نىنگ برگ متال و باشقە تومنلرىدە ھمە نرسە اۋتگن يىللردېك اېدى. آدملىرنىنگ يىغىنى، جماعت، بالەلر اۋيىنلىرى، مسجدلر و مدرسەلردە بالەلرنىنگ درسى اۋتگن يىللردېك عادى

حالده دوام اېتردى. اما بو يېرده هر بير قيشلاقده ايگى- اوچ كيشى نينگ كسل بۇلگنى ينگى بير نرسه اېدى.

آرەدن بير آى اۆتمەى عبدالرحمان نينگ تاغەسى ھم كروناگە چكلىندى. عبدالرحمان كىبى بخت اونگە كوليب باقمەدى. بير نېچە تابليت و قينە تىلگن اۋسىملىكلر ايچىب توزەليب كېتمەدى. اونينگ دردري ھر دقيقه يامانلشردى. نفسى قيسيلردى. كۆكرەگىنى قتيق اۋرەب آلگن اېدى.

عبدالرحمان و تاغەسى نينگ اۋغلى كسلنى جلال آبادگە آلب كېتىش حقيده قرار قبول قىلدىلر.

اېندى قوياش اۋزى نينگ آلتىن تالە لرىنى ھر تامانگە ترەتگن پىت، عبدالرحمن سراچە روسوملى بير موتر آلب كېلدى. آرقە چوكيسىنى ياتقىزدىلر. موترنينگ آرقە قسىمدن چوكى نينگ اوستىگە بير كمپل توشەدىلر. كېيىن كسل آدمنى تۆرت كيشى آياغ قۇلبدن اوشلب كمپلنى اوستىگە آلدىلر. سۇنگ ھر بيرلرى كمپل نينگ بير چېتىدن توتىپ كسلنى موترنينگ ايچىگە ياتقىزىپ قۇيدىلر.

يۇل اوزون عين حالده، يۇل نينگ ايرىم جايلىرى چقمە چوقور اېدى. موترنينگ غىلدېرەگى چقمە چوقور جايلىرگە برابر كېلگندە، موترنينگ دروازەلرى و جمپىنلرى سېسى بىلن كسل نينگ نالېشى قۇشلىپ كېتردى.

پېشىن نمازى پىتى چغەسرايگە يېتىپ كېلدېك. ھىداووچى:

- آوقت ماوقت يېمىز مى؟ دېب سۇرەدى.

ھىداووچى نينگ يانېدە اۋتىرگن عبدالرحمان يوزىنى تاغەسى نينگ اوغلىگە ايلتيردى و تاغەسىگە ھم بير قرەب قۇبدى. تاغەسى نينگ اۋغلى ھم آتەسىگە قرەب:

- حاضر آرام. بوندن سۇنگ يۇل يىخسى ان شاء الله وقتىدە يېتىپ

بارە مېز. اوقتله نىب نمازنى اۇقىگندن كېيىن، يىنە بخىر حرىكت قىلە مېز، دېدى.

موتىر يۇل نىنگ چىتىدە تۇختەدى. هىداو وچى و عبدالرحمان پىادە بۇلدىلر. كىملىرىنى قۇلىدە گى رومال بىلن قاقىب تازەلەدى. اوندىن

چنگ و تۇزان كۆتۈرىلدى. تاغەسى نىنگ اۋغلى:
- اول سىزىلر اوقتەلەنىنگلر، مېن آتەم نىنگ يانلىرىدە بۇلەمن. سىزىلر
قىتىب كېلگىندىن سۇنگ مېن نان يېمەن، دەدى.
ھىداوۋچى:

اوقت ماوقت يۇق دەدى. بو يېرلر قىرنىن، ھوتلر ياپىق. بوتون
بازاردە فقط نېچتە چىكەنە دكانى اچىق. بىرار بىسكىت مىسكىت و
جوس آلك بۇلەدى، دەدى.
چمەسى يىرىم ساعىدىن سۇنگ موتر قىتە يۇلگە توشدى. يۇل سىلىق،
سرك ھم اسفالت. كسل ھم تىنچ ياتگن اېدى.
عبدالرحمان:

- واى! كاشكى بىزلىرىنىنگ تومنىمىزنىنگ يۇلى بوندەى اسفالت
قىلىنگن بۇلسە اېدى، قىنچە آسودە بۇلردېك، دەدى.
ھىداوۋچى، چوقور بىر نفس آلىپ:

- عبدالرحمان! نىمە دەسم؟ ممكىن سىزلىردىن كرا كۇپ آلكىم اوچون
نظرلىرىنگىزدىن مېن كۇپ انصاف سىز كۇرىنەمن، لېكىن خىداگە قىسم
كە ھر بىر مرتە بارىپ كېلگىنىمدە موترىم نىنگ بىر جايى اېمس بىر
جايى بوزىلەدى. خامە يۇلدە ھم موترىنىنگ تىل مىصرفى اىكى بىر بىرگە
آشەدى. مېنگە ھم دېرىلى پول قالمەيدى.

نىگرھارنىنگ كۇپرىكىگە يېتىپ كېلىشىمىز بىلەن موترى بىر پاتىككە
توختىدىلر. ھىداوۋچى و عبدالرحمان پىادە بۇلدى. آق كىم، پوزىدە
ماسك و كۇزىدە عىن قۇيىلگن بىر كىشى يقىن كېلدى. قۇلىدە
تۇپانچە گە اۋخىشەگن بىر نرسە بار اېدى. اىكى قىدم نىرراقىدە توختىپ
عبدالرحمان نىنگ اىسىتمەسىنى كۇرىش مقصدىدە قۇلىدەگى
اوسكۇنەنى اونىنگ پىشانەسىگە اوزەتدى. اىكى ئانىەدىن سۇنگ: بار
دەدى. كېيىن ھىداوۋچى نىنگ ھم اىسىتمەسىنى تېكىشىرىپ، بخىر

بارىنگلر، دېدى.

اولر موترگە مىنگىدىن سۇنگ عبدالرحمان نىنگ تاغەسى نىنگ
اۋغلى:

- نىمە دېركن؟ دېب سۇرەدى.

عبدالرحمان:

- نىمە دېگىنىنى ھىم ھىچ بىلمەدىك، دېدى.

ھىداوۋچى:

- قۇلىدەگى اوسكونە بىلن ايسىتمەمىزنى تېكشىردى، كرونا
بۇلمەيلىك. دېدى.

عبدالرحمان:

- اگر بىرارتە كروناگە چىلىنگن بۇلسە نىمە؟ دېب سۇرەدى.

ھىداوۋچى:

- ايسىتمەسى بۇلگن كىشىلرنى جلال آباد شەھرىگە كىرگىنى
قۇيمەيدى، دېدى.

عبدالرحمان كولىب: يىخىمى سىز؟ دېدى.

دولت نىنگ بىر كۆزى كۆر دېب نا تۇغرى اىتمەگىلر. بىزلىرگە ساغ
اېدىك كۆردىلر، لېكن كىسل آدمىنى كۆرمەدېلر دېب، ىنە كۆلدى.

جلال آبادگە كېلگىلر، بوتون شەھر زىارتگاھ دېك آغىر بىر سىكوت
اىچىدە لىگىنىنى كۆردىلر. سىركلر بوم بۇش اېدى. نە رىكشالرنىنگ

سىسى بار اېدى و نە ھىم يۇل چىتىدەگى ساتوۋچىلرنىنگ
اۋازباشىتىلردى. فقط بىران موتر اوتاماندن- بو تامانگە اۋتىپ

قىتردى. كىسلنى كرونا شفاخانەسىگە اىلىپ باردىك. داكتىر كىسلنى
تېكشىرىپ:

كاشكى ىنە بىر آز كېچىكىب، اىلىپ كېلىسنگىلر اېدى دېب كىنايەلى
گىپردى.

عبدالرحمان تاغەسى نىنگ اۋغلىگە قرەدى. اونىنگ كۈزلىرىدە اميد سىزلىكنى سېزدى.

عبدالرحمان:

- داکتر صاحب! برگ متالدىن كېلدىك. بىزلىرىنىڭ يىگانە اميدىمىز خدا و سىز سىز، دەدى.

داکتر:

- بىزلىرى بىندەلىك سەئى و حرکتىمىزنى قىلە مىز. لېكىن، كىسل نىنگ احوالى اونچە يىخشى اېمىس. كۆرەمىز خداوند نىنگ رضاسى نىمە دەدى.

كىسلنى تېز ياردەم اۋتاقىگە آلىب باردىلر. بىر نېچە دىققەتەن كېيىن بىر صفاكار بىر نىسخە كېلتىرىپ:

- بو دارولرنى بازاردىن آلىپ كېلىنگلر، دەدى.

عبدالرحمان نىسخەنى آلدى. تاغەسى نىنگ اۋغلى بىلەن بازارگە جۈنەدى.

اۋن- اۋن بېش دىققەتەن كېيىن دارو آلىپ كېلدىلر.

صفاكار اوزاقدن اولرگە:

- اېندى كېچ بۇلدى! دەدى.

يخشى گوشت، يخشى شؤربه

سياوش ننگيال، رحمتلى اسحق ننگيال نینگ اۋغلى. او كىچىك بىر يوريمال كىتابخانى تاسىس اېتگن. اۋزى نىنگ بايسكىلى آرقتە سىدە بىر صندىق اۋرنتگن، اوندى كىتاب، كىتابچە، قلم و بالەلر اوچون مجلەلر قۇيگن. او، لغمان، نىگرهار و نورستان كۆچەلر نى بايسكىل دە ايلنەدى. قۇلىدە گى كىچىكىنە لودسپىكرى بىلن بالەلرنى اۋقىشگە ترغىب قىلدى. منطقە نىنگ بالەلرىگە كىتاب، كىتابچە و قلم ساتەدى. اىرىم قىزىق حكاىەلرنى اولرگە اۋقىب بېرەدى. اولرنى كىتاب و حكاىە اۋقىشگە ترغىب و تشويق قىلەدى.

كرونا كېلىشى بىلن، آدملىرنى قندە قىلىپ كروننا خوفىدن خىبردار قىلىش حقىدە اۋىلەدى. بو تۇغرىدە پىتكىرمەلر و انترنېتدن قۇلگە كىرىتگن اىرىم معلوماتلرنى يىغىشتىرىپ يازدى. قىسقى- قىسقى پىاملر يازىپ، اولرنى اۋز سېسىدە يازدى. اۋزى نىنگ يوريمال كىتابخانىسى نىنگ بۇشەتېب كىتابلر اۋرنىدە صابون، لگن و آفتابە قۇيدى. قىشلاقمە- قىشلاق يورىپ آدملىرگە

معلومات بېرىش بارەسىدە قارار قبول قىلدى. يونىسەف موسسەسى قارارىدىن خېرىدار بۇلگن سىياوېش، اولرگە ھىمكارلىك قۇلىنى اوزەتدى. مذکور موسسە كرونا وىروس ترقەلىشى نىنگ آلدىنى آىش مقصدىدە اونگە بروشور، استىكر و پوستر پېتكزىب بېردى.

سىاوش سفر گە چىقىب اويىنى ترك اېتدى. بايسكىلى گە مىندى. مھترلام شھرى نىنگ اطرافىدە گى قىشلاقلردن باشلەدى سفرىنى. بىرىنچى قىشلاققە كىرىشى بىلەن، ئېت قىلىنگن پىاملرنى لودسپىكر آر قەلى قۇبىب آدملىرگە اېشىتتىردى.

ساغلام قالىش اوچون، اويدە قالىنگلر!

كرونا اۇلدىرووچى كىسلىك دىر!

كرونا وىروسگە چىلىنمىلىك اوچون قۇللىرىنگىزنى تېز- تېز يوويب تۇرىنگلر!

قىشلاق نىنگ بالەلرى اونىنگ تېورە گىنى اۇرەب آلدىلر.

اولردن بیری:

- ینه بیزلرگه کتاب آلیب کپلگنسيز می؟ دېب سؤره دی.

او:

- یوق، لېکن آلیب کپلگن نرسه م نینگ فایده سی کتابدن آز اېمس دېب،
جواب بېردی.

صندیق ایچیدن صابون، لگن و آفتابه نی چیقردی. آفتابه نی مسجد نینگ
قودوغیدن تۆلدیردب، باله لردن:

- قۇللرنی یخشى یوویش اصولینی کیم یخشى بیله دی؟ دېب سؤره دی.
باله لر بیر- بیرگه قره دی. باشقه لریدن ارغراق و عین حالده کتّه راق
بۇلگن بیر باله قۇلینی کؤترب:

- مېن بیله من، دېدی.

سیاوش صابوننی اونگه بېریب:

- صابوننی آل دېدی. اؤزی او باله نینگ قۇللیرگه سوو قویدی. باله
صابوننی قۇللیرگه سورتدی. بیر ایگى مرته قۇللیرنی بیر- بیرگه
ایشقه لب، سیاوش تامان قره دی.

سیاوش:

- یوق، قۇللرنی بونده ی یوویش درست اېمس، دېدی.

باله لر عجب لنگن حالده سیاوش گه قره دیلر.

سیاوش صابوننی آلدی. قۇلی نینگ کفی، آرقه سی، و برماقلری نینگ
آره سینى یخشى دقت بیلن یوودی. سؤنگره بیر قۇلی نینگ برماقلرنی

باشقه بیر قۇلی نینگ برماقلری آره سیگه اېلتیب، برماقلرنی بیر- بیرگه
ایشقه لب دقت و حوصله بیلن، بیر- ایگى - اوچ... ییگیرمه، دېب سنب

یوودی. او، باله لرگه کولیمسیره ب:

- ییگیرمه گچه حسابله دیم درست می؟ دېدی.

همه کولیب یوباردی.

او:

- قۇللىرىمىزنى بو طریقه بار- بار یووشىمىز كېرەك دېدى. او، بونى كىم اۇرگندى؟ دېب سۇرهدى.

بو ترتیب بیلن، قۇللىرى یووش اصولینی بیر نېچه باله گه مشق قیلدیریب سۇنگ:

- آفرین! سىزلر هر بیرىنگیز اویلرینگیزگه باریب، عایله نینگ باشقه اعضالریگه هم قۇللىرى یووش اصولینی اۇرگه تىنگلر، دېدى.
او ینه باله لرگه قره ب:

- قره نگلر! اویلرینگیزده بیرار كىشى نینگ ایسیتمه سی، زكامی و یوتلی بۇلسه اوندن اۇزلرینگیزنى اوزاق سقلنگلر. عكسه و یوتلگن حالده، قۇللىرىنگیزنى تیرسكدن بوكیب، اونى بورونینگیز و آغزینگیزگه توتینگ، دېدى.

او عكسه اوریشنى تمثیل قیلیب، اۇنگ قولى نینگ تیرسگینی بوكیب آغزی و بورونىگه توتدی.

باله لر همه سی کولیب یوباردى. بیر- بیرا ولرگه قره دیلر. هر بیرى سیاوش دن تقلید قیلدیلر. همه لری عكسه اوریشنى تمثیل اېتدیلر.

اچچچچچچچ

و عكسه اۇرگن پیتده قۇللىرىنى بورون و آغزلىرىگه اېلتدیلر.

سیاوش، اولرگه آفرین دېدى. اېندى سىزلر اویلرینگیزگه بارینگلر. مېن هم باشقه بیر قیشلاققه كېته من، دېدى.

اولر قۇللىرىنى كۇتريب سىلكیتیش بیلن بیر- بیرا ولری بیلن خیرله شدیر.

سیاوش اوزاق سفرینی منه شو قیشلاقدن باشلب، نورستان نینگ

قیشلاقلردن بیریده توگتدی. هر یپرگه باریب معلومات بېریش آسان

هم اېمس اېدى. ایریم قیشلاقلرده لودسپكرینگ سېسینی چیقریب کرونا

باره سیده معلومات بېرماقچى بۇلگنده، آفسقاللر و یاشلر كېلیب بار كېت،

کرونا بو پېرده نیمه بد قیله دی. کرونا کافرلر و مرتدلر اوچون دېر اېدیلر.

کونلردن بیر کونى منه شو قیشلاقلردن بیریدن اۇته یاتگنیده بیرا وونى: او

ايناغە صبر قىلىنگ! دېب، ھىقىردى.
آرقەسىگە قرەدى. ھىقىرگن كىشى اۋتيز يا اۋتيز بېش ياشر بىر كىشى
اېدى. قدىفەگە اۋرنگن آدم، باشىگە سلە ھم اۋرەگن اېدى. سیاوش
تۋختەدى.

او يقين كېلىب، بېش - آلتى قدم اوزاقده توريب:
- اگر بيرارته کروناگە چلینگن بۇلسە، نيمە ايشلر قىلىشى كېرەك؟ نيمە
پېسىن؟ نيمە يېمەسىن؟ اونینگ اوچون نيمە- نيمە نرسە لر يىخسى؟
دېب، سۋرەدى.

سياوش:
- عايله اعضالرينگيزدن بيرار كىشى كسل بۇلگنمى؟ دېب سۋرەدى.
او، يان اطرافىگە قرەب، بلند آوازده:

- يۇق، اۋزىم كسل من. اما قرە! سېنگە قسم بېرەمن كه بيرارته گە سر
بيلدىرمە بو حقدە! آدملر خبر بۇلگن حالده، بو مرتد بۇلگنى اوچون
كروناگە چلينيدي، ديديلر. بو بېرە كۇپ آدملر کروناگە پلینگنلر، لېكن
قۇرقىشدن ھىچ كيم سېسىنى چىقارە آلمەيدى، دېدى.
سياوش اونگە معلومات بېرىب:

- باشقەلردن اوزاقده تور، ميوە و سبزواتلرنى كۇپ استعمال قىل، چاى
و سو يوقلىكلرنى كۇپ اېچ، اگر نفسىنگ قىسىلسە، شفاخانه گە بار دېب،
توصيه قىلدى.

ارەدن بير آى ھم اۋتگنى يۇق اېدى ينە شو قىشلاقدن اۋتدى. بير قبرستانده
يىغىلگن اېلىك، آلتىمىش كىشى بير جنازەنى تخته نىنگ اوستىگە اوزەتیب
قۇيگن اېدىلر. قبرستانده ينگى قېرلر كۇپ كوزە تىلردى. قېرلر اۋتمىشگە
قرەگندە ايكى برابر كۇپە يگن اېدى.

باشقە قىشلاقلردن بير يىدە، سیاوش آغزىنى آچىب، کرونا حقدە معلومات
بېرىشىدن آلدین، كيم دير اونگە:

- سېن كه دالرينگنى آلمەسن، بار بيزلرينگ آدملر يىمىزنى يۇلدن آزدىرمە!

بوندىن تشقۇرى او، نورستان نىنگ قىشلاقلرىدىن بىرىگە كېلگىنىدە، قىش اېدى. جودە كۆپ قار ياغەياتگن اېدى. بىر آقسقال اونگە ايتدى:

- اگر يىنە بىر مرتە سېنى بو يېرلردە كۆرسم، منە شو قارگە تىپ تىگە كۆمەن. بار رنگىنگىنى يوقات، سېنى باشقە بو يېرلردە كۆرمەي، دېگن اېدى.

بو سفردە قىزىق حادثەلر آز اېمس اېدى.

كونلردن بىركون سىياوش لغمان دن جلال آباد تامان جۇنەگن اېدى، قطار آدملىر كۆچەياتگىنىنى كۆردى. بىر كىشىدن:

- بو آدملىر قەپىرگە كېتە دىلر؟ دېب سۆردى.

او:

- بولر كابل دن كۆچىب كېلگنلر دېدى. آدملىرىنىڭ ايتىشىچە كرونا ايسىق جايلرگە كېلمس اېمىش. اېندى آدملىر كابل دن بو يېرگە كۆچىب كېلگنلر، دېدى.

يىنە بىر مرتە باشقە بىر گروە آدملىرىنى كۆردى. اولر قىشلاقدن چىقىپ بىر تامانگە كېتىپ بارە يانگن اېدىلر.

او:

- قەپىرگە كېتە سىزلر، قىزىق و قىتيدە قەپىرگە كېتىپ بارە يىسىزلر؟ خدا قىلمە سىن بىرارتە اولگن مى، قندەي؟ دېب سۆردى.

بىر ياش - يىگىت:

- قىشلاغمىز نىنگ سووى قورىگن، يېرلىرىمىزنى سوغاريش و آدملىر اويلرى اريقلرىدە سوو آقىشى اوچون سىر بىندگە بارە يىمىز، دېدى.

سىياوش باشقەلر نىنگ كولىمىسىرە شلىرىنى كۆردى.

باشقە بىرتەسى:

- سىز بىلن ھىللىشەدى، بىزلر معلم آغاگلىنى كۆرگىنى بارە يىمىز. او كرونا گە چىلىنگن اېمىش، دېدى.

سىياوش:

- سىزىلر نىگە بارەسىزىلر؟ سىزىلر اوندن اۋزلىرىنىگىزنى اوزاق سقلەشىنىگىز كېرەك. اگر اونى حال و احوالىنى سۇرەماقچى بۇلسىزىلر، تېلېفوندا ھەم گېپىز سۇرەسىنىگىزىلر بۇلەدى، دېدى.
اولر:

- بىزىلر اونى كۆرەگىنى بارەمىز، كۆرەيلىك قنى كرونا كىسلىگى قندەى بۇلر كىن دېب جواب بېردىلر.

شوندەى بىر قىشلاقلر ھەم بار اېدى كە اولدە اصلا كرونا كىسلىگى بارلىگىنى حتى قبول قىلمىس اېدىلر. كرونانى كافولر نىنگ فتنەسى دېب بىلردىلر، اما نېچە وقتدن سۇنگ بوندن شوندەى قۇرقىدىلر كە حتى اېنگ يقىن دۇستلرى نىنگ جنازەسىگە ھەم بارمەدىلر و ھەر بىر جنازەگە اۋن-اۋن بېش نىفردن آرتىق كىشى بارمىدى. چونكە ھەر بىر كۆچەدە تۇرت-بېش كىشى كروناگە چىلىنگن بار اېدى. آدمىلر اۋزلىرىنى اويلرىدە ياشىرگن اېدىلر. قىشلاقدا حتى موشوك ھەم كۆزگە تىلنمىدى.

سپاوش نىنگىال كۆپ قىيىنچىلىكلرنى قبول قىلدى، خلقىنى كرونا نىنگ خوف-خەتەردىن قوتقىزىش اوچون اۋزى نىنگ وقتى و انرژىسىنى بو يۇلدە صرفلەدى. آدمىلرگە قندەى قىلىپ اۋزلىرىنى كرونادن اسرەشنى اۋرگەتتى. او آنەسى كىبى آدمىلرنىنگ غمخوارى اېدى. اۋرىن سىز ايتمەگىلر:

« پىسر كو نىدارد نىشان از پدر
تو بىگانه خوانش، مخوانش پىسر »

همدردلیک

دواخانه نینگ اېگه سی قۇلیگه کتابچه و قلم آلدی. بل نینگ باشیده دواخانه نینگ آتی، مشتری آتی نینگ جایی و تاریخ یازیلگن اېدی. بل نینگ قویی قسمیده یازیلگن اېدی.

بېلگی: جلال آباد... و اونینگ باشقه بیر چپتیده تېلفون رقمی یازیلگن اېدی.

دواخانه اېگه سی ویتیرین نینگ حسابله گیچ ماشینی قۇیلگن تامانیگه باردی. ویتیرین قریشیسیده توریب بیراودن:

- کیم نینگ آتیگه یازهی؟ دېب سؤره دی.

تویه یونگیدن تیارلنگن باشیده گی پکولینی تۇغریلب:

- عبدالرحمان! دېدى.

دواخانه نىنگ اېگه سى:

- خوب، بىته باش آغرىق داروسى، باشقه نىمه؟ دېدى.

- بېل آغرىق، بۇيره ك آغرىغى، زكام، ممممممممم، قوسيش،

آشقازان. هر بىرىدن اۇن- اۇن پاكِت، دېدى.

دواخانه نىنگ اېگه سى، دارولرنىنگ آتىنى پشتوده يازدى، پىراسىتامول،

بروفىن، كفكول...

لست توزه لىدى، ياننده تورگن ياش باله گه پىرىب:

- منہ بو دارولرنی تیارلہ، دہدی.
اۋسپورون بالہ دارولرنی بیغیشگہ مشغول بۋلدی. بیرتہسینی بیر
الماریدن و باشقہسینی ینہ بیر الماریدن آلدی.
دواخانہ نینگ اېگہسی و یتیرین آرقہسیدن تشقری چیقدی. شیرچاش
گیلاسینی پلاستیک میزنینگ اوستیگہ قویب:
- کپلینگ تاغہ! بالہ دارولرنی تیارلہ گونچہ چای ایچینگ دہدی.
میز آرقہسیدہ گی پلاستیک چوکیدہ اۋتیرگن عبدالرحمان:
- خیر کۋرینگ! دہدی.

دواخانه نىنگ اېگه سى:

- سىز ھەم خىر كۆرىنگ، كېلىنگ اۋتيرىنگ بىر آز دردلشە يىلك.
دارولرنى كامدىشگە آىب كېتەمىز دېب ايتدىنگىز مى؟ دېدى.
- بلە. بىر ايش قىلىنگ دارولرنى شو پېردە كارتن قىلىب قۇيىنگ،
اېرتە كېلىب آىب كېتەن.

- يىخشى گپ. سىز خاطر جمع بۇلىنگ. خوب، او پېردە كلينىك
مىلينيىك ھەم بارمى؟

- يۇق، نە داکتر بار نە ھەم كلينىك. كلينىك بۇلگندە بىز دكاندارلر
دارونى نىمە قىلردىك. آلدىن بىر كتە كلينىك بار اېدى، اونى طالبلر
ياندىرىپ يوباردى. اېندى اگر دولت ھەم داکتر يوبارسە، طالبلر
اولرنىنگ فعالىتى گە رخصت بېرمەيدى، اگر باشقە بىراو داکتر آىب
كېلسە ھەم دولت اجازە بېرمەيدى. بو بىزلرنىنگ كونىمىز منە شو حال.
يۇللر ھەم بوزىق، قىشلاغىمىز ھەم اوزاق. شونچە قىيىنچىلىگىمىز باركە
سۇرەمىگ. خاتىنلر ىمىز كسل بۇلىب قالسە نە داکتر بار و نە ھەم قابله.
اگر كسلى آغىر بۇلسە مركزگە آىب كېلگونچە يۇلدە جان بېرەدىلر.
ايكى - اوچ آى آلدىن دۇستلر ىمىزدن بىرى كرونا گە چلىندى. وضعىتى
جودە يامانلشدى. اونى موتردە بو پېرگە آىب كېلماقچى بۇلدىك.
يۇلدە جان بېردى. جسدنى قىتە قىشلاققە آىب كېتدىك.

دواخانه نىنگ اېگه سى:

- خداوند اونى كېچىرسىن. جسدنى يودىنگىزلرمى يومەدىنگىزلر؟
داكتترلر كرونانن اۋلگننى يومنگلر، دېدىلر. چايىنگىزنى ھەم ايچىنگ.
عبدالرحمان گىلاسى نىنگ چايىنى باشىگە كۇتريب:
- درست عادى آدملر كىي اونى يوودىك، جنازەسىنى ھەم اۋقىدىك.
او پېردە بو گپلر يۇق، دېدى.

دواخانه نىنگ اېگه سى اۋسپورون بالە گە قرەدى، او دارولرنى يىغىش

- بىلەن بىند اېدى، اونگە قرەب:
- اۋشە مېپرازوللردن يەنە قۇي. او بىرتەسى قىمت. بولرگە اۋن روپىيەلىگىدن قۇي، دېدى.
- يەنە عبدالرحمان طرفىگە قرەب:
- خوب! كرونا وضعىتى قندەي اېدى؟ جلال اباددە ھەم كۆپ آدملىرى اۋلدىردى.
- عبدالرحمان قۇلىنى پكولى تېگىگە اېلتىپ باشىنى تىرنەدى. باشىدە گى كلاھسىنى تۇغرىلب:
- او پېردە ھەم آدملىر اۋلدىلر، اما اونچە كۆپ اېمس اېدى. اولدە آدملىر كرونا كىسلىگى بارلىگىنى قبول قىلمىدى، بىراق حلى ھەر كىم كىسل بۇلگندە آدملىر كرونا بۇلگن دېدىلر. ھەھەھەھە
- دواخانە اېگەسى و شاگردى بلند كولىب يوباردىلر. او:
- او پېردە قرىنطين بار مىدى يا يۇقىمىدى؟ آدملىر يورىب تورەمىدىلر؟
- عبدالرحمان اونىنگ كۆزلىرگە قرەب:
- نە بىرتە قرىنطيننى تانىردى و نە ھەم قرىنطين بار اېدى. خبرلردە بىراوگە قۇل پېرىمىگىلر و آدملىر كۆپ بۇلگن جايلرگە بارمىگىلر و شو قىبىل گېلرنى اېشىتىردىك. اما بىزلر مىسجدگە بارردىك. بىر- بىراو بىمىزگە قۇل پېرىب حتى يىخشىلب قوچاغلب ھەم كۆرىشىردىك، شونىنگ اوچون ھەم كۆپ آدملىر كىسل بۇلدىلر. بىر نېچە مولوى صاحبلر ھەم كروناگە چلىندىلر. سۇنگرە مىسجددە بىر- بىراولرىنگىز ارا مىسافەنى رعاىع قىلىنگ، دېدىلر. دواخانە نىنگ اېگەسى:
- سىز ھەم كروناگە چلىنگىن سىزمى؟ دېب سۇرەدى.
- عبدالرحمان، شىرچاى نىنگ سۇنگى قولىمىنى باشىگە كۆتىرىب:
- ھە! بىزلر كرونا لىگىنى بىلمىدىك، يوتەلردىم، نفس قىسمەم بار اېدى. بورنىم بىند اېدى، انىق كرونا اېدى، بىراق خداوند شفا بېردى.

قىنە تىلگن مېنە تىلگن، شىفتالونىنگ سوۋى، قارچ سوۋى، انارنىنگ سوۋى و مەنە شۇندەى نرسە لرنى اىچىردىم، دېدى.

او، اۋسپورون بالە گە:

- قرە او بچە! اوقت دن ايلگرى اىچىلە دېگن دارولرنى بىر تامانگە قۇى و اوقت دن كېيىن اىچىلە دېگنلرنى باشقە بىر طرف قۇى، دېدى.

دواخانە نىنگ اېگەسى شاگردىگە قرەب:

- تۇغرى ايتە دىلە. اشتباہ بۇلمسى اوچون اوقت دن اىلدىن اىچىلە دىگن دارولرنىنگ اوستىگە بىر دايرە چىز!

صبر قىل شو ايشنى اۋزىم بجرەى دېب، اۋرنىدن توردى. ويتىرىن ارقەسىگە باردى. قىزىل زىنگلى ماركرنى قۇلىگە اىلدى. نېچە بىستە دارونى اجرەتدى. ھەر بىر دارونىنگ قۇلىسىگە بىر- بىر دايرە چىزدى.

دارولردن بىر تەسىنى اىب عبدالرحمانگە كۇرسەتتى:

- بونى كۇرسىز! بوندى دايرە چىزىلگن بۇلسە اوقت دن اىلدىن يعنى اچ لىكدە اىچىلەدى، تۇغرى مى؟

- خىر كۇرىنگ، درىست بۇلدى.

دواخانە نىنگ اېگەسى ىنە ويترون ارقەسىدن بو تامانگە اۋتتېب كېلدى. عبدالرحمن نىنگ گىلاسىنى ىنە تۇلدىرىب:

- كۇپ يىخشى! قىسە بو كە، بو بېردە بىزنى قرىنلدىن بېزىدىرلەر. اوچ تۇرت اىدن بىرى ادىملر اويلرىدە بند اېدىلەر. ىنە ھم بىزىر اوچون

يىخشى اېدى، دواخانە ايشلرنى قىلردىك. دكاننى اچىش اوچون بىزگە رىخىست بېرىلگن اېدى. اما باشقە ادىملر كۇپ قىينچىلىكدە اېدىلەر. ايش

و كوچ يۇق اېدى، پول ھم يۇق. ادىملر بىر اغىز قارە نانگە محتاج اېدى. ادىملردە بىر قران پولى ھم يۇق اېدى، سۇنگى كونلردە بىر از يىخشىراق

بۇلدى. دولت ادىملرگە قوروق نان ترقىدى. نورستان دە وىضىت قندەى اېدى؟ دولت سىزىلرگە ھم نان ترقىدى مى؟

عبدالرحمان عجبلىنگن حالده اونگه قره ب:

- قوروق نان قه پىردن بۇلدى! والله اگر بىرته گه يريم نان هم بىرگن بۇلسه لر. يوقارىده حكومت، پس ده طالب لر. بعضاً يۇل ياپيق و بعضاً هم آچيق. شونىنگ اوچون هم حكومت آدم لر اوچون هيچ ايش قىلمه گن. قشاق آدم لر سانى هم آز اېمس، بىراق حكومت يۇق، ايش و كوچ هم يۇق. فقط خلق اېكىنچىلىك ايش لرى بىلن بند. ارپه نانى بىلن ايران (چلاپ). آدم لر فقط شول رنى پىردى.

دواخانه نىنگ اېگه سى ترموزده گى شىرچاينى كۇتردى. باشىنى عبدالرحمانگه ايلتتىردى. اونىنگ گىلاسىنى تۇلدىردى.

گىلاس نىنگ آغزىگه قۇلىنى قۇين عبدالرحمان:

- يېته دى، سلامت بۇلىنگ دەدى.

دواخانه اېگه سى: بو چاي دەدى!

عبدالرحمن كولىمسيره ب:

- قربانىنگىز بۇله ي، جوده كۇپ اىچدىم دەدى.

دواخانه نىنگ اېگه سى اۋرنىدن توردى. ويتىر ارقه سىگه اۋتدى. نېچه بسته دراۋنى بىر كىچىك كارتنگه سالدى. كارتن نىنگ اوستىگه ماركر بىلن: باش آغرىق داروسى دەپ يازدى.

بلند آواز بىلن:

- تاغه! كرونا آدم لرنى قۇرقىتىگن اېدىمى؟ بو پىرده كه آدم لر كۇپ

قۇرققن اېدىلر. آدم - آدم دن قۇرقردى.

عبدالرحمن:

- بىزلرنىنگ آدم لرىمىز كىسلىك خداوند تامانىدن. خدا اۋنى شفا بېرەدى دەپ، ايشانه دىلر، شونىنگ اوچون هم كۇپ قۇرقمه گن اېدىلر. كرونا آسان اۋتدى. كىشىلر كىسل بۇلدى، لىكن قۇرقىش مورقىش يۇق اېدى. نه بىر كىشى كىسلىكنى يامان دەدى و نه هم بىر كىشى بو كىسلىك

فلانیدن مېنگه يوقدی دېب ایتدی. کسللیک کۆپه یگندن سؤنگ، آدملر بیر آز بیر- بیرلریدن اوزاقلشدیلر. باشقه هیچ گپ یوق اېدی. دواخانه نینگ اېگهسی دارونینگ سؤنگگی پاکتینی هم بیر کیچیک کارتنگه تشله دی و اونینگ اوستیگه: قوسیش داروسی دېب یازدی. سؤنگره برچه کیچیک کارتنچه لرنی بیر کتّه کارتنگه جایلشتیردی. اونینگ آغزینی محکم باغلب، اوستیگه: عبدالرحمان کامدیش دېب یازدی.

اۋزی نینگ شاگردی گه: بو کارتنی بیر چپتگه آلیب قوی، دېدی. اۋزی عبدالرحمن تامانیکه کېلیب:

- تاغه! دارولرینگیز کارتیننی بیر چپتگه آلیب قویدیم. اگر مېن بؤلّمسه، شاگردیم نینگ آلدیدن کېلیب آلینگ، اما کېچه مېن بیلن بؤلینگ. مهمان اوچون یخشیکینه جاییمیز بار. سیزگه یخشیکینه شؤربه پیشیره میز بیز آز گپله شیب یوره کلریمیز زنگینی تۆکه میز، دېدی. اېندی اۋرنیدن تورگن عبدالرحمان قؤلینی کۆکره گیگه قویب:

- خیر کۆرینگ! باره ی دکان اوچون باشقه نرسه لر هم آلیشیمیز کېره ک. خدا خواهلسه اېرتەلب وقت قیشلاقه کېته من. دارولرینگ پولی قنچه بؤلدی؟ دېب سؤره دی.

دواخانه نینگ ایگهسیگه دارولرینگ پولینی بېریب او بېردن چیقادی. نېچه قدم ایلگریگه باریب، آرقهسیگه قره دی. دواخانه نینگ لوحهسیگه تیکیلیب قره دی. اۋزیگه- اۋزی بیر نرسه لر دېدی.

زامن يې وايى چې داکټرانو
د زهرو سنن ورکړې ده

زەرلى پىچكارى

سيز كرونا حقيده بىر داكتىر نىنگ يوره ك دردلىرىنى تىنگلەيسىز. مېن داكتىر خيال مرجان، پكتيا ولايتى نىنگ كرونا بۇيىچە شفاخانهسى نىنگ باش طبيبى من.

كرونا اېمس اېدى، قىغولر نىنگ آنەسى اېدى بو. بونىنگ بار بۇى و بستى غم اېدى. باشده همه نرسە نا معلوم اېدى. بو كسللىك نىنگ يوقىشى تۇغرىسىده هر كىم اۋزىچە بىر نرسە دېردى. بو وىروس نىنگ اكدىنى اگىش اوچون توز سووى فايدهلى دېب ايتىدىلر، بىراق كېيىن بونىنگ هم تاثيرى بۇلمە گنى انىقلندى. بو كسللىك نىنگ انىق بېلگىلىرى زكام كىبى دىر، بونىنگ دوالە نىش نتيجهسى و اختلاطلىرى هم نا معلوم اېدى.

بعضاً اۋزىمگە اۋزىم بىزلر بونچە لىك امكانىت بىلن اوشبو وىروس بىلن بونچە سرگردان بۇلدىك، اگر بو وىروس اۋتيز بىل اكدىن تاپىلگندە، داكتىرلر نىمە قىلر اېكنلر دېب ايتەن؟ او زمان نە انترنىت، نە

کامپیوتر، نه فیسبوک و نه هم بونچه بیتکر مه لر و رادیولر بار ابدی. آته م نینگ حکایه قیلش لری چه، اوشه زمانده آدم لر بیر مرته تیل فون قیلیب چپت ابلگه گیریش اوچون حتی پشاورگه کیتیدیلر. عرب مملکت لری ده اؤغلی یا ایناغه سی مسافرت بؤلگن لر، سېسلرینی فیته گه یازیب اؤلکه گه کبله دېگن بیرار کیشی تاپیلگن حالده، فیته نی اونینگ قۇلیدن خانه دانلریگه یوبار دیلر. اگر بیرارته نینگ ضرور گیبی بۇلسه پیشاور یا میرانشاه گه باریب اؤز مسافر لریگه قۇنغیراق قیلیب گیریدیلر. ابدی انترنیت و باشقه بیتکر مه لر نینگ برکتیدن دنیا ده یوز بېریب تورگن هر بیر حادثه دن هر ساعت خبر بۇلیب تورگنمیز.

گپ کرونا نینگ اوستیده ابدی، اگر اؤتیز ییل آلدین اوشبو ویروس ترقلگنده، بیزلر نینگ قۇلیمیزده هیچ قنده ی معلومات بۇلمس ابدی. بیرینچیدن منه شو ویروس نینگ تاپیلگنیدن هم حتی خبر سیز قالگن بۇلردیک. بو ویروس حقیقه خبر بۇلگونیمیزچه افغانستان خلقی نینگ یرمی بونگه چلینردی. اگر خبر بۇلگنیمیزده هم، اوشبو ویروس حقیقه هیچ بیر کتابده بیرار معلومات بۇلمه گنی سبب، بونینگ پېلگی و علامه لری نیمه، انیقلش یۇل لری، یوقتیریش یۇل لری، بونینگ یوقتیرمسلیک و آلدینی آلیش مکانیسمی نیمه، نیمه موردلر بونینگ دواله نیشیگه شامل، بونینگ اختلال لری قنده ی کنترول بۇله دی... عین حالده، باشقه بیر مسأله اېسه نېچه ییل آلدینگچه بیزلر نینگ پېترلی طبی اوسکونه لریمیز بۇلمه گن، زمانوی لابراتوارلریمیز بۇلمه گن. یوزلب باشقه معمالر بار ابدی. حاضر انترنیت بار، بوگون امریکا و بریتانیا ده تحقیق بۇله دیگن هر بیر نرسه نینگ نتیجه سی اېرته گه معلوم بۇله دی. بیراق بو هم پېترلی اېمس ابدی.

پکتیاده کرونا بۇیچه شفاخانه قوریلدی، مېن او پېرده باش طیب بۇلیم. شفاخانه باشلیغی محمد کریم رزمتی ابدی. شفاخانه گه

کېرەك بۇلەدېگن اوسكونەلرنى لىست قىلدىك، شفاخانىنى جھازلش اوچون چمەسى بىر- بىرىم آى اۋتدى، يەنە ھەم بىرچە كېرەكلى نرسەلرنى تيارلەي آلەدىك.

بىرىنچى كۈنلەردە كىلىمىز يۇق اېدى، شۇنىڭ اوچون مطالعە قىلىشكە بېتەرلى وقتىمىز بار اېدى. اوشبو فرصتدە آنالين سەمىنار اۋتكىزىشكە قارار قىوب قىلدىك. بىزىلەر بىرچە داكتەرلەر و نرسىلەر اوشبو سەمىناردە قىتىشدىك. ھەر كۈنى كرونانى دوالشكە قىندەي يىنگى ماددەلەر قۇشىلگىلىكى و اونىڭ اخىلاطلىرىنى قىندەي دوالش كېرەكلىكى تۇغرىسىدە نىتدە اىزلەدىك. اوشبو تىققاتلەر نىڭ مەشكىلى شۇندەكە، بىرى اۋز تىققاتىدە كرونا كلوروكىن و ازوترىمايسىن بىلەن دوالەنىش ئىمەرەلى اېكنىلىگىنى دىعا قىلسە، باشقىسى بۇ دارولەر ئىمەرسىز اېكنىلىگىنى ايتىپ، بۇ ادەالرنى رد اېتەدى. بۇندەي قىرمە- قىرشى مەلۇماتلەر كۆپىن كۆپ نىش قىلىنىدى، قىسى بىرىسى دىست اېكن دېپ، بىزىلەر ھەم ھىرتلەنىپ قالگن اېدىك. اېنگ يامانى شۇندەكە، كلوروكىن كرونا كىلىگىنى دوالش اوچون ئىمەرەلى اېكنىنى اېشىتىش بىلەن ادملەر دواخانىلەرگە شۇندەي ھىجوم قىلدىلەر كە بىر ھەفتە اىچىدە مذكور دارو دواخانىلەردە خىلاص بۇلىپ اونىڭ نىرخى اۋن بىرلەرگە اشدى.

كۆپ وقت اۋتمەي شفاخانى كىلىلەرگە تۇلدى. مېن ھەم باش طىبب نىڭ وظيفەسىنى و ھەم باشقىە كىلىلەر وظيفەسىنى بىجىردىم. بىراق، طىبى اوسكونەلەر يېتىشما وچىلىگى اساسى قىنىچلىك اېدى. سقلا و وچى كىتلەرىمىز جۇدە آز اېدى. وقتىدە آكسىجىن يېتىپ كېلمەسدى، كېكسە كىلىلەرىمىز كۆپىنچە نىفس قىسمە بۇلگن اېدىلەر. شۇ آندە وىتتىلاتورگە ھەم اىتىج كتە اېدى. كېكسە كىلىلەر يىخشى نىفس آلالمىس اېدىلەر. شۇنىڭ اوچون صىنعى نىفس بېرىش اوچون وىتتىلاتور كېرەك اېدى. بىزىلەرگە وىتتىلاتور يوبارىشلىرى اوچون كېتەمە- كېت مەركىزگە زىڭ

اورردیک. ایمیل اوستیگه ایمیل یازردیک. نېچه وقتدن سؤنگ بیزلرگه ایکی ویتیلاتور مرکزدن یوباریلدی. لېکن بونینگ ایشله تیشینی بیلمس اېدیک. هر کیم هر نرسه دېردی، بونی اؤرنه تیب اوندن فایده له نیشینی اؤرگه نیش اوچون بیراوترنیتده قیدیرردی.

کسللر نینگ هجومی و واکسیجن تنقیسلیگی باشلندی. ساغلیقنی سقلش وزیرلیگی کرونا بؤیججه شفاخانه لر مسوولیتینی موسسه لرگه تاپشیردی. بیزلر نینگ شفاخانه میزنی جهازلش مسوولیتینی ذمه سیگه آلگن شفاخانه، یېترلی آکسیجن نی وقتیده بیزلرگه یېتکزه آلمسدی. بیزلر نینگ جدی کسللریمیز بیر کونده تۆرته پېش بالون آکسیجن نی مصرف قیلردیلر. بوییلن بیرگه کسللر پایوازلی نینگ اؤزباشیمچه لیک و بدماشلیکلری هم باشلندی. کسللری نینگ وضعیتینی یخشی بؤلش ییگه قره مه ی آکسیجن بالونلرینی زوردن آلیب کېتیش حاللری هم بۆلدی. بوندن تشقیری ایریم آدملر آکسیجن بالونلرینی اؤغیرلیب اویلریگه هم آلیب کېتدیلر. بیر پیت ۲۸ آکسیجن بالونی اؤغیرله نیب کېتیلگندن خبر تاپدیک. بولر نینگ مسوولیتی مېنینگ بؤینیمده اېدی و اولر نینگ تاوانینی مېن تۆله شیم کېرک اېدی. شفاخانه نینگ برچه داکترلری معاش آلگن پیتده آکسیجن بالونلری نینگ تاوانینی بیرگه تۆله ییمیز دېدیلر. مېن و شفاخانه نینگ باشلیغی آکسیجن بالونلری نینگ تاوانینی تۆله دیک. سؤنگره برچه همکارلریمیز قؤلرینی قؤل تیغلیر یگه قۇیب بیر افغانی هم تاوان تۆلش اوچون حصّه قوشمه دیلر.

بعضی آدملر، اگر کسللریمیز ساغلمسه، جوا بېریشیمیز باره سیده هم تهدید قیلردیلر. بیزلر اولرگه ایناغه جان! بو کسللیک نینگ کېکسین علاجی یوق، حتی امریکاده هم کرونا کسللری اۆله دی. نعوذ بالله بیزلر خدا اېمس که، ممکن بۆلمه گن ایشینی ممکن قیلسک. اېشیتهدیگن قولاق نینگ اؤزی یوق!

بىر كون آقسقال كسللر يميزدن بىرىدە قتتىق نفس قىسمە تاپىلدى. ويتلاتتور ار قەلى اوينىڭ نفسىنى كىتروىل قىلماقچى بۇلدىك. اما بىزدە كسلنى انتىبىيىشنى قىلىش اوچون انستىزىلوگ يۇق اېدى. انتىبىيىشنى - بو نفس آلىش نىچەسى بىرىكتىرىلگن نىچەنى بېمار نىڭ آغزىدىن اوپكەگە اوتكىزىش عملەسى اېدى. بو عملەت خانەلردە كسللرگە بىھوشلىك بېرەدىگنلر نىڭ اىشى. گردىز حوزەوى شفاخانەسىدە فقط بىر كىشى يىخشى انستىزىلوگىمىز بار اېدى اوينىڭ آتى ضابط خان اېدى. مېنىڭ يقىن دۇستىم اېدى. اونگە زىڭ اورىب بىر كېلىڭ دەپدىم. شوندى بىر زىمان اېدىكە آدملىر ھىم و داکترلر ھىم كسللردىن انتىخارى كىبى قتتىق قۇرقر اېدىلر. لېكىن خىر كۇرگىر ضابط خان بىر تىلفونگە كېلدى. كسلگە انتىبىيىش بېردى. ونتىلاتورنى اوتكىزدى و كسل نىڭ وضعىتى ھىم استە- سېكىن يىخشىلنە بېردى.

بىر كېچە نوبتچى اېدىم. وضعىتى يىخشى بۇلمەگن بىر كسلنى آلىپ كېلدىلر. ساعىتىمگە قرەدېم، كېچە ساعىت اوڭ بۇلگن اېكىن. يوز يورەكنى بىر يورەك قىلىپ يىنە ضابط خانگە قۇنغىراق قىلدىم. ضابط خان! كېچە نىڭ بو بى وقتىدە مزاحم بۇلگنىم اوچون عذر. منە شو حاضر ساغلىق وضعىتى جودە يامان بۇلگن بىر كسلنى آلىپ كېلدىلر. انتىبىيىش ضرور. بو وقت سىزگە قىين بۇلىشىنى بىلەمن، اما اگر كېلسىڭىز ثوابگە شرىك بۇلەسىز، دەپدىم.

داكىتر صاحب خىيال مر جان! سىز نىڭ كېيىڭىزنى قچان پىرگە تشلەى آلمەن، حاضر كېلەمن دەپدى.

خداوند خىر بېرسىن. كېچە نىڭ شوندى بى وقتىدە اوڭىنى شفاخانەگە پىتكىزىپ اىشنى بىجردى. بوندى نىچە مرتە ضابط خاننى شفاخانەگە چقىرىگنمىن. بو اىش اوينىڭ وظىفەسى ھىم اېمىس اېدى و بو اىشدىن قىسى بىر امتىياز ھىم آلمىس اېدى، لېكىن بو اىشنى بىجىرىش

اۈچۈن كېلدى. مېن و شفاخانه نىنگ باشلىغى محمد كرىم، ضابط خانى كرونا بۇيىچە شفاخانه گە تىدىل قىلىپ آلىش اۈچۈن كۇپ سى و حرىت قىلدىك، بىراق مۇفق بۇلمەدىك.

باشقە قىيىنچىلىكلەر كىم اېمىس اېدى، آدملىر كرونا بۇيىچە شفاخانه دە داكتىرلەر كىسللرنى زهرلى پىچكارى بىلن يۇقىلەدىلەر دىگن مىش- مىشلىر تىرتىگن اېدىلەر. نا تۇغرى مىش- مىشلىرنى اېشىتىپ يۈرە گىمىز قالىدى. بىزلىر قندەى بىر قىيىن شرايطدە كرونا كىسللرنى دووالەيمىز، نە كېچە مىز بار، نە كۈندۈزىمىز، هاردىق، زېرىكىش، طبى اۈسكۈنەلەر آزلىگى و بو كىبى بىرچە قىيىنچىلىكلرنى قىول قىلىپ، آيلەر معاش يۇق، چۇنە گىمىز بۇش خىلققە خىزمەت قىلدىك، آدملىر بو بىرچە خىزمەتلىرىمىز و جانفشانلىكلرىمىزنى قىدرلەگنلىرى اۈرنىدە بىزلىرگە نىسبەتاً بۈندەى بۇلەر بۇلمىس عىيلاۋلرنى هم تاققىلەر.

آدملىر آره سىدە بۈندەى مىش- مىشلىر تىرقە تىلگىنىنى اېشىتىپ، خىفە بۇلدىك.

داستان بۈندىن عبارت اېدى، كرونا تىرقىلىشى اۈجىدە حكىم الكوزى ناملى بىر كىشى بىرىنچىدىن قىندەھاردە، سۇنگ كابلدە تاپىلدى. او، كرونا كىسللىگى بۇيىچە واكسىن تۈزەتگنى و كرونا كىسللىگىگە چىلىنگن هر بىر كىسل اۈشبو واكسىن دن فاىدەلەنىشى بىلن يىخىلىنەدى دېگن ادعانى قىلدى. سوۈگە آققن هر بىر خىس و خاشاككە قۇل اۈزەتەدى دېگنلىرىدىك، آدملىر حكىم الكوزى واكسىنىدىن آلىش اۈچۈن حتى كابلگچە هم كېتىگنلەر. بىتكرمەلردە بو حقدە تىلغىلەر بۇلدى. اىرىم كىشىلەر بىتكرمەلرگە كىسللرى حكىم الكوزى نىنگ واكسىنىدىن فاىدەلەنىپ ساغلىگىنىنى ايتدىلەر.

اتهاملەر بازارى قىزىگىچ، ساغلىقنى سىقىلىش وزىرلىگى الكوزى واكسىنىنى نىمۇنە سىنى تېكىشىردى. اۈشبو دارو تىركىبىدە جۈدە كۇپ

مقدارده مورفین و باشقه نرسه لر بارلیگی انقلندی. مورفین اېنگ کوچلی آغریقنی هم قالدیره دی. بو دارونی ایچکن آدمنی نشه قیله دی. شونینگ اوچون کسلر بوندن فایده لنگن پیتده اولرگه تیزده مثبت تاثیر کورسته دی، عین حالده مورفین نفس الیشنی قینلشتیریب نفس آیش کانالرینی قیسه دی.

زهړلی پیچکاری حکایه سینی اېسدن چیقاردیم. حکایه بونده ی: بیر کونی ساعت ۳دن سونگ، آقسقال بیر کسلنی آیب کپلدیلر. بو کسل بیر مولوی اېدی. آتی عبدالهادی. بو مولوی نینگ فرزندلری اونی بېش - آلتی کون اویده سقلب اؤزلریچه معالجه قیلگنلر. اېندی کسل نینگ وضعیتی یامانلشگن سری اونی کسلخانه گه آیب کپلگنلر. کسل نینگ قانیده آکسیجن جوده آز اېدی، چمه سی ۷۰ فایز. اؤپکه سی هم یخشی ایشلمسدی. جوده قینلیک بیلن سېکین - سېکین نفس آردی. کسل بیلن کوپ پایوازلرهم بیرگه کپلگن اېدیلر. کسلگه آکسیجن اؤتکزیب دواله شنی باشله دیک. کپچقورونگچه

اونینگ وضعیتینی بیر آز یخشیلشدی. تداویمیز نتیجه پردی دهب، بیزلر جوده خوشحال بۆلدیک. پایوازلریگه باریب مژده بېرماقچی بۆلدیم. اولرگه یقین بۆلشیم بیلن، الکوزی واکسینی حقیده گپردیلر. مېن اولرگه: قرهنگلر! مولوی صاحب خداگه شکر بیر آز یخشیلر. لېکن الکوزی نینگ واکسینیدن جناب مولوی صاحبگه بېرمنگلر دهب التماس قیلدیم.

بیر- بیر اولرلیگه قره دیلر، اولر نینگ بیری دېدی: یوق، بېر مه یمیز. ایشانینگ داکتر صاحب، دېدی.

مولوی صاحبینی درست مراقبت آستیگه آیشیمیز اوچون بیر نېچه وکیل صاحب هم تېلفون قیلیپ توصیه لر قیلگن اېدیلر.

مېن کېچه نوکری بۆلشیمگه قره مه ی، خفتنگچه شفاخانه ده قالدیم. مولوی صاحب نینگ وضعیتینی شونجه یخشیلشگن اېدیکه باشقه کسللر اوچون تبلیغ باشله گن اېدی. لېلریده تاپیلگن قاره لیکلر هم

یوقالغن ابدی، چهره سی نینگ رنگی هم اولگی حالیکه قهیتگن ابدی. قانیده آکسیجن میزانی هم کؤپه یگن ابدی. شونینگ اوچون هم مهن ایشانیب اویگه قیتدیم.

اېرته شفاخانه گه کپلشیم بیلن قره سم مولوی صاحب وفات قیلگن. جوده اچینیب تعجب لندیم. نوبتیچیدن داکترلر و نرسلردن معلومات االدیم. بولر کسل بیلن بی فرق یانشمه گن بؤلسه لر دېب شبهه لندیم، لیکن بولر هم برچه ایشلرینی درست بجرگن اېکنلر. کسل نینگ نفس ایش یؤلریده مشکل پیدا بؤلگن. عملگه آشیریلگن سعی و حرکتلر فایده قیلمه گن.

جنازهنی آلیب کپتیش اوچون امبولانسنی تیارله دیک. مولوی صاحب یاتقیزیلگن اؤتاققه باردیم. باشقه کسللردن مسأله قندهی لیگینی سؤره دیم. اولر ایتدیلرکه مولوی صاحب کپچه کؤپ یخشی اېدیله. بیزلر بیلن یخشی گپلشیم هم اؤلتیردیله. اویقودن االدین پایوازلری مولوی صاحبگه الکوزی واکسینی بېردی، دېدیله. اوندن سؤنگ کسل اؤخله دی، بیزلر هم اؤخله دېک. اېرته لب نماز وقتی مولوی صاحب وفات قیلدیله.

توش پیتی دؤستلریمدن بیرى قونغیراق قیلیب:

- داکتر صاحب مساله نیمه دېب سؤره دی؟ ایتیشلریچه، کسللرگه زهرلی پیچکاری قیله سیزلر، دېدی.

- کیم ایتهدی بوگپنی؟ دېب، سؤره دیم.

- بوگون مولوی صاحب نینگ جنازه سیده هرگز کسللرینگیزنی شفاخانه گه آلیب بارمنگلر اونى زهرلی پیچکار قیله دی، دېدیله. ایتهدیلرکه مولوی صاحب هم زهرلی پیچکاری بیلن اؤلدیریلگن اېمیش، دېدی.

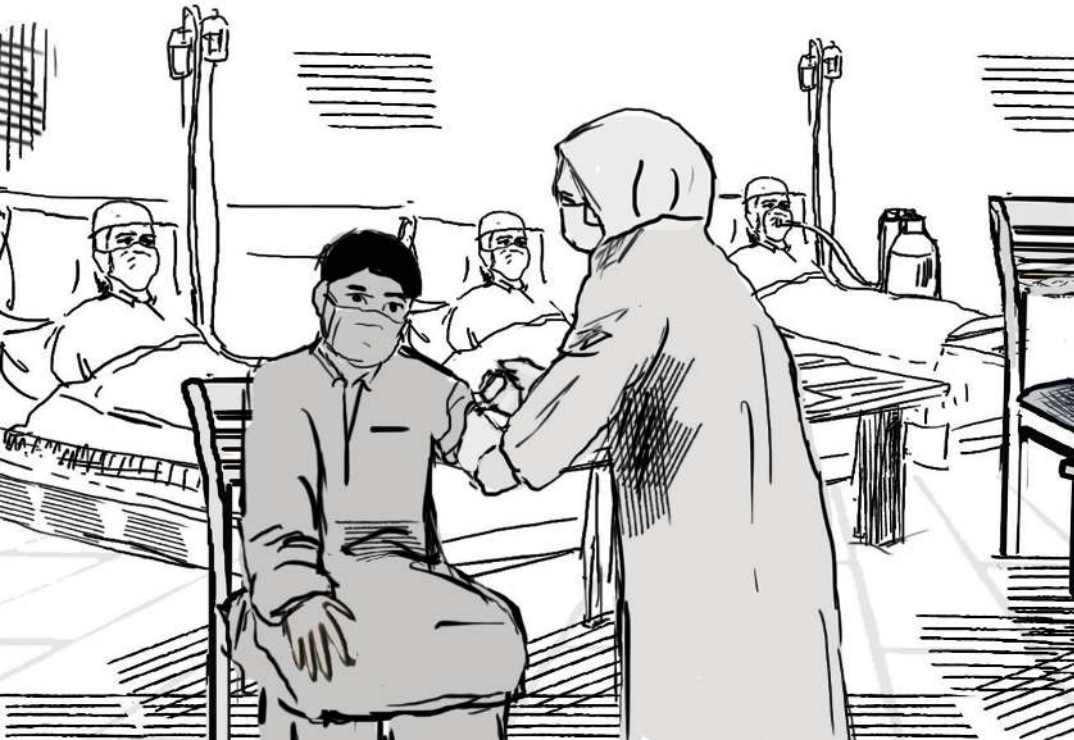
كورهش

ديواردهگى ساعىتگه قرهدى. ساعىت توشىدىن سۇنىگ اوچ يىرىمى
كۇرسىردى. جايىنمازىنى قۇلىگه آلىب معايىنه خانه نىنىگ توشىنچىسى
اوستىگه توشهدى. نمازنى باشله مسدىن اۇغلىگه:

- سىرومى آلىب كېلسه كىلىگه اۆتكز، مېن نمازنى اوقىب آلهى كېچ
بۇلدى، دېدى.

داكتر نىت قىلىپ قۇللىرىنى قولاغىگه آلىب بارر اېكن، بىر كىشى
شاشىلىپ:

- داکتر صاحب! داکتر صاحب! كىلىمىزنى بىر مرته كۆرىنگ. وضعىتى
كۆپ يىخى اېمس، دېب بقىردى.

داكتر سلام آتگندن سونگ آرقەسىگە قرەدى. كتە ھىكللى بىر يىگىت، كېكسە بىر كىشىنى آرقەسىدە كۋترىب كېلگن. باشقە بىر يىگىت اېسە چال نىنگ اياغلرىنى محكم اوشلب آلگن. داکتر قۇلى بىلن اشاره قىلىپ كسلىنى تخت نىنگ اوستىگە ياتقىزىنگلر، دېدى.

چالنى آرقەسىدە كۋترىب كېلگن يىگىت شاشىلىپ معاىنە خانە نىنگ تىختى تامان يوگورىب بارىپ: كېچىرەسىز داکتر صاحب! بىزلر نمازىنگىز قضا بولىشى اوچون خداوندن كېچىرىم سۋرەيمىز، دېدى. داکتر شاشىلىپ اۋزى نىنگ مخصوص لباسىنى كىيدى، ماسك تىقدى، فشار كۋرووچى اوسكونە سىنى قۇلىگە آلىپ كسل نىنگ اوستىگە كېلىپ

توخته‌دی. کسل نینگ پایوازیدن سؤره‌دی:

- بو کیشیگه نیمه بؤلگن؟ قنچاندن ببری بونده‌ی کسل بؤلپب قالگنلر؟
آل‌دین نیمه مشکللری بار اېدی؟ دېب سؤره‌دی.

شو جریانده کسل نینگ کؤزیگه قره‌دی، اونینگ یوره‌گی و اؤپکه‌سی
نینگ سېسینی اېشیتدی، نېضینی کؤردی و قان باسیمینی معاینه قیلیپ
قؤلیگه قلم قاغذ آلدی. قاغذگه بیر نرسه‌لر یازیپ کسل نینگ پایوازیکه
تاپشیریپ:

- بو معاینه‌لرنی بجریش کپره‌ک دېدی. و اونینگ اؤغلیگه قره‌ب:

- کسلنی باشقه بیر تخت نینگ اوستیگه آلیپ بارینگلر، دېدی.
آکسیجن‌نی اونینگ آغزیگه باغلنگنلر. سالین سیرومینی هم هر دقیقه‌ده

يىگىرمە تامچى تطبيق قىلىنغىلار، دەدى. لاباتوار مسولينى چقىرتىرىپ، شو پىردە قان نمونەسى آلسىن دەدى داکتر اۋغلىگە. داکتر مخصوص كىيىم و ماسكىنى آغزىدن اوزىپ، نمازىنى اۋقىشگە باشلەدى.

نمازنى اۋقىگىدن سۇنگ يەنە نېچە كىسلىنى كۆردى. اولر نىنگ بعضىلرى نىنگ اۋپكەسى نىنگ سېسىنى اېشىتىدى، ايرىملرى نىنگ قان باسىمىنى تېكشىردى و بىر قطارلر نىنگ آكسىجن مقدارىنى آشپرىشگە حرکت قىلدى.

يرىم ساعت اۋتگىدن سۇنگ چال نىنگ اۋغلى آتەسى نىنگ لاباتوار نتيجه سىنى آيب كېلدى. نتيجه نى كۆرگن داکتر استەگىنە اۋزىگە اوزى بىر نرسەلر دەپ، جودە يىخسى اېكن دەپ قۇيدى. قىزىل قلمنى آيب لاباتوار نتيجه سى نىنگ نېچە جاينى ايلنە قىلىپ بېلگىلەدى.

داكترگە تىكىلىپ قالگن چال نىنگ اۋغلى:

- داکتر صاحب! مشكل نىمە؟ دەپ، سۆرەدى.

داكتر اونگە قرەب جواب بېرمىسدىن آلدىن:

- بىر آز مشكل بار، خداوند شفا بېرسىن، دەدى.

پايواز: خىرى بۇلسىن! خداوند سىزگە خىر بېرسىن، دەدى.

داكتر نىسخە يازىپ:

- بو دارولرنى آيب كېلىنغىلار. كىسل كېچىگچە بو پىردە بۇلسىن سىرومى توگەشى كېرەك، نفسى راست بۇلىشى اوچون بىر آز آكسىجن هم آلىشى ضرور، سۇنگ اويگە آيب كېتە آله سىزلر، دەپ قۇيدى.

پايواز هنوز تشقىرگە چىقمەگن اېدى كە، باشقە ايگى كىشى كىمىل نىنگ ايگى چېتىنى اوشلب معايىنە خانەگە كىردىلر. كىمىل ايچىدە قرى بىر خاتىن ياتقىزىلكن اېدى. داکتر شاشىلىپ اۋرنىدن تورىپ، ايگى

قۇللب كەمپەل نىنگ اۋرتە قەسمىدن اوشلەدى. اوچ كىشى بۇلېب كەمپەلنى
مەئانە خانە نىنگ تەختى اوستىگە قۇيدىلەر. داکتر تېزە كەسلىنى مەئانە
قىلېب كۆردى. اولردن بىر نەچچە سوال سۇرەدى. نەسخەلرى و كەسلى نىنگ
الدىنگى مەئانەلرېنى كۆرىپ:

- تېزە بونى كرۇنا شفاخانەسى گە آلب بارىنگلەر، دەدى.

داكتەر اۋزى قۇل تېلفونىنى آلب قىسى بىر كىشىگە قۇنغىراق قىلېپ:

- سلام عليكەم! داکتر فرقانى مەن. بىر كەسلىنى سىزگە يوبارەمەن، تەنفسى
قىيىنچىلىگى بار. قان باسىمى يوقارى، قەند كەسلىگى ھەم بار. اوندە كرۇنا
كەسلىگى نىنگ علامەتلرى ھەم كۆرىنەدى، توجەلرېنگىزنى ايستەيمەن،
خىر كۆرىنگلەر، دەدى.

كەسلى نىنگ پايدالارېگە قەرب: تېز بۇلېنگلەر! وقتى باي بېرىنگلەر دەدى
داكتەر.

اولر كەسلىرېنى بو پېردن آلب چىقەدىلەر، باشقە بىر يىگىت كەلدى. داکتر
نىنگ مىزى نىنگ يەقىندە اۋتېرىپ:

- داکتر صاحب! تاماغمە جودە قۇتقۇ آغرىدى. ملاريا بۇلگەندەك قۇتقۇ
ايسىتمەم ھەم بار. تەنم تەكە- تەكە، بوتون سويكەلرېم قەشەب آغرىدى،
دەدى.

داكتەر اۋرىنىدن تورېب قاشىقچە گە اۋخەشش تېكىس يوبقە ياغاچنى
قۇلېگە آلب، ياش يىگىتگە:

- آغزىنگى آچ دەدى.

كەسلى آغزىنى كەتە آچىشى بىلەن داکتر باشىنى اونىنگ آغزىگە يەقىنلەشتىرېپ
قۇلېدەگى تېكىس ياغاچ ياردەمدە اونىنگ تاماغمىنى يەخشىلەپ كۆردى.

شۇ آندە كەسلى عەكسە اوردى. آغزى نىنگ سووى داکترنىنگ يوزىگە
سېچەدى.

داكتەر بىر آز كېيىنگە كېتىپ، ياغاچنى كەسلى نىنگ آغزىدن آلدى.

كسل كىسە سىدن رومالىنى چىقاراي، داکتر نىنگ يوزىنى اريتماقچى بۇلدى، قۇلىنى اوزه تىب:

- كۆپ كېچىرىنگ داکتر صاحب! جوده بير يامان ايش بۇلدى، دېدى. داکتر:

- مىلى، هيچ قيسى يۇق دېدى. اۋزىم ارتىب آلەمن، سېن اۋلتىر تماغىنگىنى كۆرەي، دېدى داکتر.

كسل نىنگ معاینه سى تمام بۇلىشى بىلن-آق داکتر اونگه نىسخه يازىب بېردى. او كېتىشى بىلن، داکتر ماسكىنى پوزىدن آىب چىقىندىلر سطلېگه تشله دى. مىزىنگ اوستىدن قۇل اريته دېگن قاغدىنى آىب آغزى و بورنىنى تازه لهدى. سۇنگ تشنابگه بارىب يوز و قۇللىرىنى صابون بىلن يىخىشېل بىويىب كېلدى.

قىتىب كېلىشى بىلن، ساعت اوچ يرىمدن سۇنگ آىب كېلىنگن كسل نىنگ پايوازى:

- داکتر صاحب! خداوند سىزگه اجر بېرسن. نماز اوستىده تورگن اېدىنگىز، بىزلىرىنى كسل مىمىز اوچون سلام آتدىنگىز. انه او آلدىنگى كسل نىنگ اوستىگه هم جھلىنگىز چىقمە دى. باشقه داکترلر كسلنى بوندهى دقت بىلن معاینه قىلمەيدىلر. آتەمنى بوندن نېچە كون آلدىن باشقه بير داکترگه آىب بارگن اېدىم، داکتر اۋزى نىنگ مىزى آلدىدن پلاستىك توتىب آلگن اېدى و پلاستىك آرقە سىدن بىزلىرى بىلن گېلشردى. كسلنى اصلا كۆرمىسدى. معاینه سىز نىسخه يازدى. شونىنگ اوچون هم دارولرى بير ذره هم فايده قىلمە دى، دېدى.

باشقه بير كسل نىنگ پايوازى هم:

- تۇغرى ايتە سىز، بعضى بير داکترلر اۋزلىرىنى بوتونلەي يوقا تىب قۇيگنلر. اصلا معاینه خانه لرىگه كېلمەيدىلر. معاینه خانه گه كېلە دېگنلرى هم كسللردن قۇرقەيدىلر. اوازق دن توريىب سوال - جواب قىلەيدىلر. ليكن

كسلنى كۆرمەيدىلەر. خدا سىزگە خىر بېرسن كسللر يىغىنى يىخشى دقت بىلن معاينه قىلىپ كۆرەسىز، دەدى.

داكتر:

- رحمت، خانە آباد. بو بىزلرنىڭ وظيفەمىز. سىزلرگە خىزمەت قىلىش اوچون بىزلرنىڭ اوستىمىزگە حقلىرىڭىز بار. باشقە گپ شو كە ھەمەمىز كرونادان قۇرقتىسك، كرونا ھەمەمىزنى توتەدى. بعضىلر يىمىز كروناگە قرشى كۆرەششىمىز ھەم كېرەك دەدى.

داكتر يەنە بىر مرتە كسللرنى بارىپ كۆزەتتى. اولرنىڭ ايرىملىرىگە اويگە كېتىشلرى بارەسىدە گېپىردى. بىرتەنى پىچكارى قىلدى و باشقە بىرىنى نىڭ اىستىمەسىنى كۆردى.

عصر نمازىنى اوقىدى. نمازى تمام بۇلگىدىن سۇنگ توريپ توختەدى. قۇللرىنى كۆتريب يورەگى نىڭ تگىدىن دعا قىلدى. بېلىنى اۋنگ، سۇل و پسگە قىلىپ ايلتتريب، آه تارتتى. ساعتگە قرەدى: ۶ بۇلگن اېدى.

معاينه خانە نىڭ مىزى اوستىگە دىتول توكدى. نېچە دقيقە صبر قىلدى. كېيىن مىزنى اوستىنى رومال بىلن تازەلەدى. اۋزى مىزنىڭ اوستىگە اوزەلدى. قۇللرىنى باشى نىڭ آستىگە قۇيىپ، اياغلىرىنى اوزەتتى.

مبايلى چكلىدى. داكتر كۆزىنى آچدى. اياغلىرىنى يىغىب آلدى. مىزنىڭ اوستىدىن پستىگە توشدى. مبايلى ھەمدە نىسخە كىتابچەسى قۇيىلگن مىز تامانگە استە- سېكىن باردى.

مبايلى گە قرەدى. ناتىش رقم كۆرىندى.

مبايلىنى قولايىگە آيب بارىپ: ھلو! دەدى.

- داكتر صاحب! آنەم يىخشى اېمىسلىر. بىرار مشكل تاپىلسە زنگ اورىنگلر دەپ ايتگن اېدىڭىز.

- كسل بۇگن.

-آتى مرجان بى بى. تىناون اپمس، ايگى كون آلدن كېلگن اپدىك. سىز
كرونا اپمس دېگن اپدىنگىز. حساسيت دېگن اپدىنگىز. اپندى نفسى
قىسىلەدى.

- خوش، خوش! بىلدىم. قرهنگ! اسپرىندن فايده لىنىنگلر، نفس
قىسمەسى يىخسى بۇلەدى. مشكلى كۇيىگن حالده، سىزلرگە بىر قىسم
رنگلى پىچكار بېرگن من، اوشندن بىرتەنى اۋتكزىنگلر، ان شاء الله يىخسى
بۇلىب قالەدى، دەدى داکتر.

- مېاىلنى اۋچىردى. چوكى نىنگ اوستىده اۋتىردى. اۋزىنى بىر آز قويىگە
تارتدى و اۋزىنى شوندى اوزەتېب يوباردى كە باشى چوكى نىنگ
تكەسىگە برابر بۇلدى، كۇزلىرىنى يومدى.
بىراو هيقىرىب:

- داکتر صاحب! اجازە مى؟ دەدى.

- مېرىانلىك.

داکتر چوكى نىنگ اوستىده راستلەنىب اۋتىردى.

بىرىنچى كىشى ايچكرى كىرىب:

- داکتر صاحب! اگر سىزگە زحمت بۇلمسە، آنەم اويدە اۋزلىرىدىن
كېتىب قالدېلر، كېلتىرىش مېمكىن اپمس اپدى، مېن بىلن بىرگە بارىب، بىر
كۆرەسىزمى دەپ التماس قىلدى.
داکتر:

- اويىنگىز قەبىردە دەپ سۆرەدى؟

- يقىندە. سر سنگ قىشلاغىدە.

داکتر فشار كۆرۈۈچى، دارونىنگ بکسى و آكسىجن بالونىنى آلىب:

- كېل كېتە مىز دىدى.

موترگە مېندىلر. بىر-ايگى دىقىقە يۇل يورىب هيداووچىگە:

- نېگە بونچەلىك سېكىن هەيدەيسن؟ دەدى داکتر.

- داکتر صاحب! آنه ساغلمهیدی. یوز و قۆلیمنی یووگن من. توزلمه دیدیلر. ابرته لبدن بیری اؤزلریدن کتیب قالکنلر. یتیب باریشیم بیلن حقیقه قاووشیب قالمه گن بۆلسینلر دېب قۇرقه من، دېدی، کسل نینگ فرزندى.

- او آدم! نېگه بوندهی دېسسن؟ خدا مهربان. بیر آز تېزراق هیده، دېدی داکتر.

اؤتگن هفته کسلگه بیرگن دارولری و معاینه سینی کۆردی. کسل نینگ قند کسللیگی بار اېدی. داکتر اونى معاینه قیلش بیلن اونینگ قانیدن بیر آزگینه نی پیچکاریگه آلگن آلدی. بیر قاغذگه بیر نرسه یازدی. قانگه بیلنگن قاغذ و پیچکارینی اونگه بېریب:

- بونی تېز لابراتوارگه آلیب بار، نتیجه نی تېرده آلیب کېل، دېدی. او آدم کېتگن اېدی.

داکتر اونینگ اینی سیگه:

- بیر گیلانسی آلیب یریمگچه شکرگه تۆلدير و اونگه قینه تیلگن سووهم قۇشيب کېلتير. قاشقنى هم اېسدن چيقاریب قۇیمه ینه، دېدی. شکرده توزه تیلگن شربتنی قاشق بیلن کسل نینگ آغزیگه بېردی. کسل نینگ اؤغلى:

- داکتر صاحب! اونینگ قند کسللیگی بار، ینه بو کسلگه نقص قیلمه سین، دېدی.

- اؤیله شیمچه داروسینی مېن کۆرسه تیب بېرگندن کۆپراق یېگنگه اؤخشه یدی دېدی. قانیده شکرى مقداری آزه یگن بۇلیشى ممکن. لابراتوار نینگ نتیجه سی کېلدى، داکتر کولیمسیره ب:

- اؤزیم اېتگن گپ دېدی.

شاشیلیب پلاستک بیر آمپولدن دارونى کتّه بیر پیچکاریگه آلیب کسل نینگ تامیرگه اؤتکزدی. و ینه شو ایشنی تکرار قیلدی.

ایکینچی پیچکارینی تطبیق قیلمسدن آلدین، کسل غینگشیدی. اوچینچی پیچکارینی اؤتکزدی کسل نینگ کۆزی آچیلدی.

کسل نینگ فرزندلری بیر- بیرگه قره دی. ایکاولری نینگ هم لیبده کولگو ابدی. خدایا شکر دېدی اولر!

- تېز بۆلینگلر، اېندی بونی شفاخانه گه آلیب بارینگلر، او پېرده درست تداوی بۆلسین دېدی، داکتر.

معاینه خانه سیگه قیتیب کېلگن پیتده شام آذانی مسجد دن اېشیتیلدی. نمازینی اؤقیدى. اؤغلیگه قره ب:

- اؤغلیم! مېنى کرونا شفاخانه سیگه اېلتیب قۇی. باریب بیر کۆره ی قنى مېنگه احتیاج بار می یوق. کېسین اویگه کېته میز، دېدی.

گردیزنینگ کرونا بۇیچه شفاخانه سیگه ییتیب باردی، شفاخانه میدانیده، توشده شفاخانه گه یوبارگن، اؤشه کمپیرنینگ اؤغلینى کۆردى. اوندن، کسللرینگیز قنده ی دېب سؤره دی:

او ییغلیب:

- آنه م اؤلدیلر دېدی.

داکتر: انا لله و انا الیه راجعون. خداوند اونى کېچیرسین. قېچان وفات قیلدیلر؟ دېب سؤره دی.

کمپیرنینگ اؤغلى:

- بیر ساعت آلدین، حاضر جسدىنى کوتیب توریمیز داکتر صاحب! سیز خفه بۆلمنگ، بو شفاخانه نینگ داکترلری وله اگر داکتر بۆلسه لر. همه سی فقط اویان - بویان باریب کېله دی. هیچ بیر ایش قیلمه یدیلر. اولر مېندن کۆره کؤپراق شاشیلگن اېدیلر، دېدی.

- نیمه دېبه ی دېدی. قسمت شو اېکن دېدی داکتر.

شفاخانه ایچکریسیگه کیردی. نېچه ته کسللرنی کؤریب معالج داکترلرگه لازم مصلحتلر بېردى.

کېين شفاخانه باشليغي نينگ ايشخانه سيگه باريب:
- رئيس صاحب بعضى بير كسللرگه درست قرهلمه يدى. بوگون سيزلرگه
بير كسلنى يوبارگن اهديم، تنفسى قيين چيلىگى بار اهدى. بو پيرده هيچ
كيم اونگه آكسيجن هم اؤتكزمه گن. پايوازي: مېندن كؤره كؤپراق داکترلر
وارخطا اېديلر دېدى.

رئيس:

- فرقانى صاحب! سيزدن ياشيريپ نيمه قيله ي دېدى. اؤزينگيز كؤريب
توريپ سيز، ينگى بيتيرگنلر همه سى شو پيرده ايشله يدى. بولر نينگ نه
تخصصى بار و نه هم تجربه سى. ايكي - اوچ ته متخصص داکتر يميز بار،
اولر برچه كسللرگه يته آلمه يدى. كسللر سانى قنچه كؤپليگىنى اؤزينگيز
هم كؤريب توريپ سيز، دېدى.

- خوش، باشقه لر بيلن مصلحت قيلسينلر. مېن ايتگنمن، هر كيم نى
مصلحتگه احتياجى بؤلسه مېن خدمتده من دېگن من، دېدى داکتر
فرقانى.

- خداوند سيزگه و داکتر صاحب خليق الله گه خير بېرسين،
مسووليتلر ينگيز بؤلمه گنى گه قره مه ي، كېليب كسللرنى كؤره سيزلر. بار
بؤلينگلر، دېدى شفاخانه رئيسى.

- داکتر محمد شريف فرقانى: ارزيمه يدى. کرونا برچه ميز نينگ
دشمنيميز، شونينگ اوچون همه ميز بيرگه ليكده بو كسلليکكه قرشى
كوره شه ميز، دېدى.

ایشانچ و گمان

یاشی کتّه بیر خاتین قه پیرگه کپته سن؟ دېب چقیردی.
یاش ییگیت، اېشیک یانیده تۇختب، باشینی ایلنتیردی، اۇنگ قۇلی
بیلن مۇیلاوینی تیرنب:
- امیر شهید باغیگه کپته من، اورتاقلریم بیلن بیرگه بیر آز گشت اوره من،
دېدی.

آنه سی:
- اۇغلیم! بیراگه قۇل بېرمه یسن و بیراوییلن هم یقینلشمه یسن، دېب
تأکیدله دی.

یاش - ییگیت کولیب:
- سیز هم کافرلرینینگ گپینی مېنگه ایته سیزمی؟ قۇل بېرمنگلر،
قوچاقله شیب کوریشمنگلر، هارمنگ بار بۇلینگ قیلمنگلر. بو رېجه
مسلمانلر اورتھه سیده اتفاق سیزلیک و عشق و محبتنی یۇق اېتیش

اوچون امریکا یا چین تامانیدن پلانلشتیریلگن بیر دستور، دېدی. آنه باشقه بیر اؤغلی تامان اؤگیریلیب:

- مېنینگ گپلریمگه قولاق سالمهیدی، سېن اوزینگ شونگه بیر نرسه ایتگین دېدی. خبرلرده کؤره ییمیزکه چین ده قنچه آدملر بو ویروس نتیجه سیده اؤرتهدن کېته پیتیلر؟ دېدی.

خاتین نینگ، اېندی عصر نمازینی اوقیب و هنوز جای نمازی اوستیدن تورمه گن کتّه اؤغلی:

- کرونا مفت بیر گپ. چینلیکلر اېتلر و باشقه اؤنلب مردارلیکلرنی یپیدیلر. خداوند هم اولر نینگ جزاسینی پره دی. کرونا مسلمانلرگه ایشی بؤلمه گن بیر بلا. بار اوکم. یخشیلب چکرینگنی اور، دېدی اکه سی.

آنەلری نینگ يوره گیده هم شبهه پیدا بۇلدى. اۇزىچە هيچ كيم كرونا بارليگىنى ايشانمەيدى، كرونانىنگ بېلگى و علامەلرى بارەسىدە تلويزيونلر و راديولردە ايتەدىلر؛ همەسى زۇكام نىنگ علامەلرى اېكن، بو هر يىلى ايگى اوچ مرتە كېلەدى، شونىنگ اوچون اۇغىللىرىم هم نا تۇغرى ايتمەيدىلر، دېدى.

خاتىن اېرتەسى مەكتەبگە باردى، ساغلىقنى سقلىش و يونيسيف ادارەسى نىنگ مسووللرى مەكتەب ادارەسىگە كېلگن اېدىلر. اولر جدىت بىلن:
- مدير صاحب! كرونانى هزل دېب اۇيلىمىنگلر. بوگون يا اېرتە افغانستانگە كېلەدى، شونىنگ اوچون حاضردن اۇقو وچىلر يىنگىزگە ساغلىق بۇيىچە بو يورتمەلر يىنگىز بۇلسىن. كرونانىنگ آلدىنى آيش يۇللىرى حقىدە اولرگە اۇرگە تىنگلر، دېدىلر.

مدير، مەكتەب نىنگ اېشىگى يانيدە قۇل يوه دېگن ايدىش و صابون قۇيدى. اۇقوتو وچىلرگە نوبتچىلىك جدولى توزەتدى. معلملر هر كونى نوبت اساسىدە مەكتەب اېشىگى يانده توريب مەكتەبگە كىرەدىگن شاگردلر قۇللىرىنى سوو و صابون بىلن تازەلب يوويشلىرىنى توصيه قىلەدىلر. مدير برچە اۇقو وچىلرنى تۇپلپ اولرگە دېدى:

- قرەنگلر! قۇللىرىنگىزنى سوو و صابون بىلن يىخسى يوه سىزلر، بىر- بىراوگە قۇل بېرمەيسىزلر و ماسك دن فايدهلنەيسىزلر دېدى.

اۇقو وچىلر هر بىرى اۇزى نىنگ صنفى تامان كېتدى. مدير ادارە نىنگ اېشىگى يقىنىگە بارىشى بىلن كيم دىر:

- مدير صاحب! كېچىرىنگ، بوگون بىر آز كېچىكىبراق كېلدىم دېدى.
مدير يوزىنى ايلتتىردى. معلم زرمىنە نىنگ تېز- تېز كېتىب بارىشىنى كۇردى. مدير اونگە قۇل بېرىب و اوچ مرتە بىر- بىراولرىنى اۇپدىلر.
بولرگە عجبەلەنىب قرەگن باشقە بىر معلم دېدى:

- سىزلر قىچەلىك بىختلى سىزلر، كرونانن همىچ قۇرقمەى سىزلر،

دېدى.

مدىر، بلند كولىب:

- نېنگە قۇرقەيلىك؟ مېن كرونا دېگن نرسە گە ايشانمەيمىن. زكام دېك بىر نرسە، آدملىر اونى اۋرىنسيز كتە- كتە كۇرستەدېلىر، دېدى. ارەدن نېچە كون اۋتمەگن اېدى كە، كرونانىنگ واقعهلىرى هرات ولايتىدە قىد قىلىندى. كېيىن قرنطين بۇلىب مكتىبلر تعطىل قىلىندى. مدىر ايگى- اوچ كوننى اويدە اۋتكزدى، بىراق بوندن كۇپراق چىدە آلمەدى. فرزندلىرى هم چكرگە كېتگن و اۋزى هم بعضاً دوگانه لرىدن بىرى نىنگ اويىگە ايرىم وقتلر اېسە باشقە بىر دوگانه سىنىكى گە بارىب كېلەدى. ماسك هم تىقمەيدى. هر بىر دوگانه سى بىلن اۋپىشىب كۇرىشەدى. او، مېن كروناگە ايشانمەيمىن دېردى. مېنگە يوقمىسلىگى گە ايشانە من دېر اېدى.

كرونا كابل گە كېلدى و نېچە كوندن سۇنگ باشقە ولايتلرنى هم باسىب آلدى. مدىرنىنگ آنەسىگە هم كرونا يوقتدى. آنەسى لغمان دە اېدى. مدىرە لغمانگە كېتدى. آنەسى نىنگ اويىگە بارىشى بىلن- آق، آنەسىنى اونى قوچاغلب يوزلرىدن اۋپدى- دە:

- قىزىم! قىلمە، سېن هم بو وىروسگە چلىنەسن، دېدى.

- چلىنسىم هم، مېنگە فرقى يۇق دېدى، قىزى.

آنەسى داكتىرگە آلىب كېتدى. دارو آلىب يەنە اويگە قىتىب كېلدىلر. بېش- آلتى كون آنەسى بىلن اېدى. آنەسى نىنگ ساغلىق وضعىتى استە- سېكىن توزەلدى و مدىر اېسە دوبارە جلال آبادگە اويىگە قىتدى. هر كون اۋتىشى بىلن اونىنگ كرونا نىنگ مفت بىر گپ بۇلگنى حقىدەگى ايشانچىنى كوچەيدى. چونكە كرونا آنەسىدن اۋزىگە يوقمەگن دېب اۋىلردى. ايگى اوچ هفتهدن سۇنگ اونى ايسىتمە، سويك آغرىغى، يوتل، باش آغرىق و... توتدى. بىر مرتە اۋزىچە

احتمال شو کرونا بولسه، ینه یوق ای بو عادی بیر زکام دېب قویردی. اما عادی بیر زکام هیچ وقت اونوی بوندهی آیاغدن قویمه گن اېدی. آنهسی خبر بولیب اوزینی مدیر قیزی نینگ آلدیگه یتکزدی. او کیشی بیلن کویاویگه:

- باریب بیر آز خاکشیر آلیب کېل اونگه قینه تیب بره من دېدی.
کویاوی جوئوب تورگن حالده:

- تاپیلسه که یخشی، برچه دکانلر یاییق، دېدی.

بیر یریم- ایگی ساعت دن سؤنگ قیتیب کېلدی. پلاستیک خریطه نی قینانه سیگه بیریب:

- قیامت دیر قیامت دېدی. خاکشیرنی بونچه لیک قیمت بؤلگنینی کورمه گن اېدیم، دېدی.

- قنچه اېکن؟ دې سؤره دی قینانه سی.

- بیر پاوی بېش یوز اېکن دېدی.

- بو قیمتی بیلن ثمره لی بولسین دېب امید قیله من، دېدی مدیر.

یوتل، یوتل، یوتل... نېچه دقیقه آلدینمه کېیین یوتل توتدی، سؤنگ دېدی:

- او آدم! بونچه قیمت اېکن آلیب کېلمنگ اېدی.

کویاوی قینانه سیگه قره ب:

- آلیب کېلمه سم بؤلر میدی، کتّه قوماندان بویورگن اېدیلر، دېدی.

همه بیردېک کولیب یوباردیلر.

کولیگی توخته شی بیلن:

- قاره چای نینگ نرخی خاکشیردن هم کوره قیمت. هیچ بیر دکانه تاپیلمیدی. تاپیلگنده هم، اونینگ بیر پاوی بېش یوز افغانیدن ارزان اېمس.

قینانه سی اوزنیدن توردی. خاکشیرنی یوودی. سؤنگره اونوی سوتده

قىنە تىب مديرگە بېردى .

مدير ، اۆرنيدىن بىر آز تىك توريب اۆلتيردى ، قىتتمەنى آز- آزدن استە- سېكىن ايچدى .

آرەدن ايگى كون ھم اۆتگنى يۇق اېدى ، اېرى ھم كسل بۇلدى . سۈنگ بىرىن- كېتىن فرزندلرى ھم كسل بۇلدى . بىراق ، بو كسللىك ھمەلرى اوچون آسان كېچدى . آدملىر ايتگنيدېك ، نفس قىسمەلرى يۇق اېدى . اولرنى بوتونلەي آياغدن ھم قۇيمەدى .

مدير كسل بۇلگن پىتلريدە ھم اويده اۆتيرمس اېدى . ھنوز ھم اوياق بو ياققە باريب كېلردى و اۆزىنى منقطە وضعيتيدن خىردار قىلردى . بو وقتلردە كرونا كسللىگى طفىلى اۆلگنلر سانى كۆپەيگن اېدى . ھر كونى بىر- ايگى كىشى نىنگ اۆلىمى خىبرىنى اېشيتردى .

اونىنگ خواھر خواندەلريدن بىرى حكاية قىلردى : قىنەنەم كرونا گە چلىنگن اېدى . يامان نفس قىسمەسى بار اېدى . اونى شفاخانە گە آلىپ كېتدىك ، بىر ساعتدن كېين اونىنگ جسدنى آلىپ كېلدىك . جسدنى پلاستىك بىر خرىطە گە تشلب آغزىنى ھم توكنن اېدىلر . داكتىرلر گە اونىنگ برماغيدە آلتىن اوزوگى بار اېدى دېب ، ايتدىك . اگر اۆزلرينگىز قىلە آلسنگىزلىر باريب پلاستىكى خرىطە نىنگ آغزىنى آچىپ كېين قۇلیدە گى اوزوكنى آلىنگلر دېب ايتدى داكتىرلر . بىزلىر كرونا نىنگ قۇرقىشىدن اونىنگ قۇلیدە گى اوزوگى بىلن توپراققە تاپشیردىك ، جنازەسىگە ھم مېن و بالەلردن بۇلك ھىچ كىم قىتمشەگن اېدى ، دېدى .

بو واقەنى اېشيتىپ ، او كرونا مېنى اۆلدیرەدى و مېنىنگ جسدیم شرمندە بۇلەدى ، مېنىنگ جسدیم پلاستىك خرىطە گە تشلنەدى ، مېنىنگ جنازەمگە ھىچ كىم كېلمەيدى ، ھىچ كىم مېنىنگ باشیمگە بىر ھاوۈچ توپراق تشلەگنى كېلمەيدى ، دېر اېدى . ینە اۆزىگە بىر آز تسلى

بەرگندېک قېلىب مېنىڭ نەس قېسمەم ، قند كسللىگىم يۇق، قىرىگن
ھەم اېمىس من شونىڭ اوچون ھەم كرونا مېنى اۋلدىرە كەمەيدى، دەدى.
مەدىر اوشبو مەجلىسلەردە كرونانى دوالش تولى اصوللىرىنى ھەم اۋرگىگن
اېدى. بېراو كرونا دواسى «شاترە» دەردى. ايرىملر «تە بوى مادران» و
باشقە بېرى «گندېر» و «اغزكى» نى سووگە قەيتتىسنگ كرونا گە دوا
بۇلەدى، دەردىلر.

باشقە بېر كونى خواھر خواندە لىدىن بېرى نىڭ اويدن قىتىب كېلىب،
قرآن كرىمنى آلدى. اونى اۋپىب كۆزلىگە سورتدى، سۇنگ اونى
آچدى. نېچە صفحەنى ايلتتىرىپ، بېر بار:
- تۇغرى ايتگن اېكنلر، تاپدىم، دەدى.

كتە اۇغلى:

- نىمە تاپدىنگىز؟ دېب سۇرەدى.

مدیر:

- كېل اۇغلىم! بو ساچلرنى آل چايىنگى گىلاسىگە تشلب ايچ.
آدملرنىنگ ايتىشىچە، بىراونىنگ قرآنىدە ساچ تالەسى تاپىلگن، معجزە
بۇلەدى و كرونانى دوالەيدى، دېدى.

اۇغلى بلند- بلند كولىب:

- آه! نېگە هر نرسەگە ايشانەسىز؟ قرآن نىنگ صفحەلریدە ساچ
بۇلىشى ممكن. هر كىم قرآن اۇقىگن پىتدە اونىنگ ساچى و سقالىدن
بىر ايگى تالە توشەدى، دېدى.

اېندى ساغلىگن كونلرى تاغەسى كسل بۇلدى. او هم تاغەسى بىلن
شفاخانه گە كېتدى. داکترلر يوره گى حملە كېلگن دېدىلر.

نرسلردن بىرى كسلنى پىچكارى قىلىش اوچون اونگە كنول اۇتكزدى.
مدیر قۇلىدن آلىب دېدى:

- پىچكارى قىلگنى قويمەمن. اونى اۇلدىرىش اوچون كرون
پىچكارسىنى اۇتكزماقچى سن؟ دېدى.

نرس:

- سىز قندەى بى مورد گپلرنى ایتەسىز دېدى مدیرگە.

مدیر:

- نېگە بى مورد گپلرنى ایتەى. كسللرنى پىچكارى قىلىب اۇلدیره سىزلر
و بو يۇل بىلن پول قۇلگە كىریتە سىزلر، بو گپلردن بىزلرنى خبر سىز
دېب اۇيلە سىزلر، دېدى.

نرس قۇلىدە گى پىچكارىنى قۇيىب:

- لاهول وبلا، دېدى.

مدیر اونىنگ قۇللىرىنى قوبىرىب:

- بیر آز کوت، دېدی.

مبايلىنى چيقاریب بىراوگه قۇنغىراق قىلىپ:

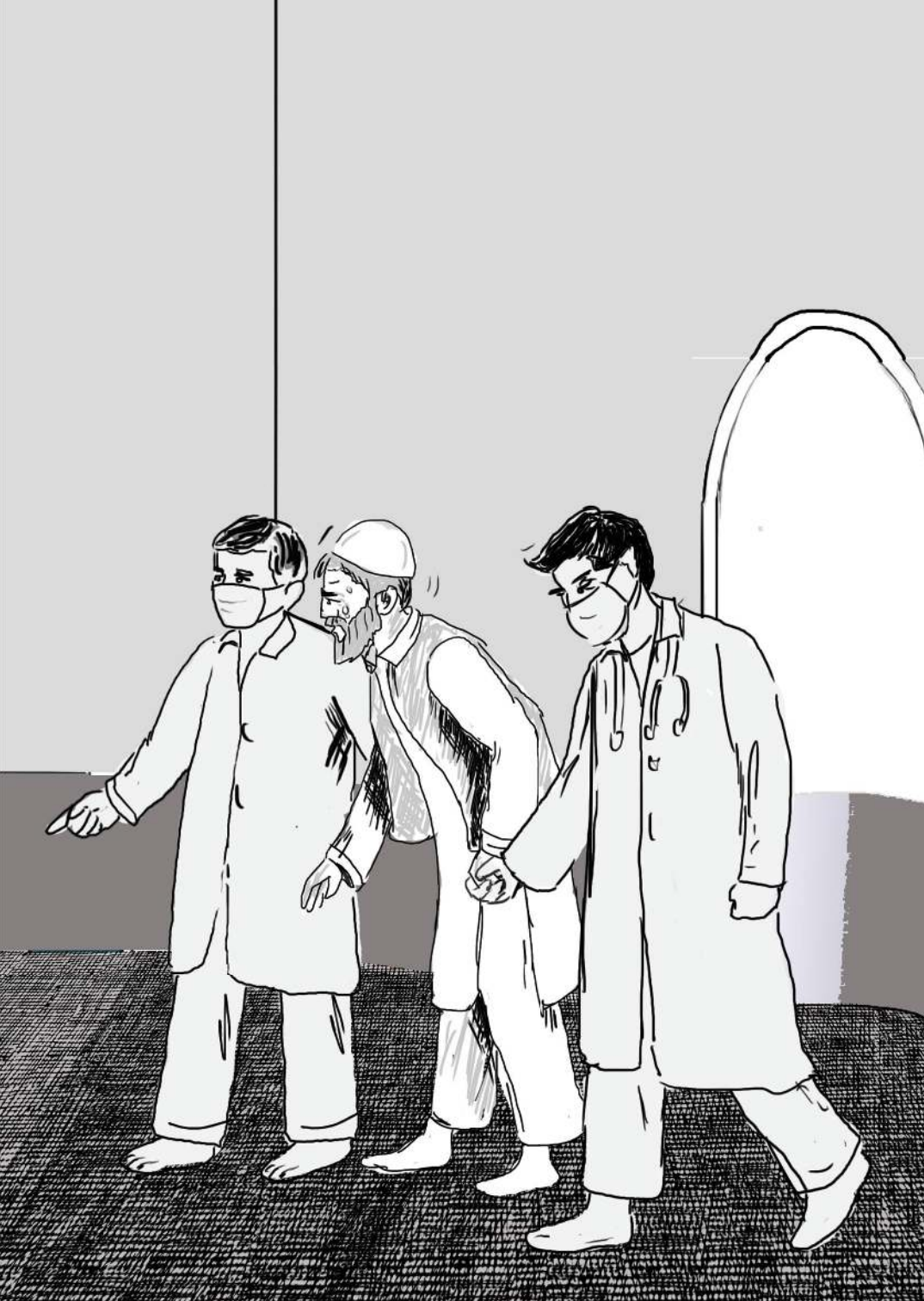
- داكتر صاحب شير ولى! تاغه منى پىچكارى قىلماقچىلر، اگر اولسه اونىنگ مسوولى سىز بۇله سىز دېدى.

شير ولى اونگه:

- يۇق، يۇق، قۇرقمنگلر. بو پىچكارى يورهك تاميرلرنى آچهدى. قۇيىنگ پىچكارى قىلسىن، دېدى.

كرونا نىنگ واقعه لرى آزه يدى، قرنطين تمام بۇلدى. مکتبلر قىته دن فعالىتگه باشله دى. مدير ينه هم اوقو وچىلرگه بير-بىراولرگه يقىنلشمسلىكنى ايتدى، ماسك تَقىنگلر و قۇللىرىنگىزنى تىز- تىز يووينگلر، دېدى.

قىسقه بير مدتدن سۇنگ كرونا نىنگ ايگىنچى تۇلقىنى باشلدى. مکتبلر ينه ياپىلدى. مدير نىنگ آنه سى ينه كرونا گه چلىندى. و بو مرته كرونا اونى اۇلدىردى. كرونا نىنگ ايگىنچى تۇلقىنىده مدير نىنگ كۇپىنچه يقىن و آشنالرى اۇلدىلر. قىسقه بير مدت اۇتگندن سۇنگ آدملىر آره سىده كرونا نىنگ اوچىنچى تۇلقىنى باره سىده مېش- مېشلىر پىدا بۇلدى. بىراق مدير هنوز هم كۇپ گپلرگه ايشانمسدى.

همكارلىك

ولايت يىغىنىدە بىز پكتىكا ولايتىنى كرونانن حمايه قىلىش بارەسىدە
قرار قبول قىلدىك.
قندەي؟

بىر نېچتە مەم ايشنى بجرىشىمىز كېرەك اېدى. بولردن بىرى
ولايت نىنگ عمومى دروازەلرىدە ساغلىقنى سقلش گروە لرىنى
وظیفەدار قىلىش اېدى. ولايتگە كىرىب كېلەدېگن كىشىلر بىرىنچىدن
تېكشىرىلىشى و ھر بىر كىشىدە كرونا وىروس علامتلىرى كۆرىنگن
حالدە او كىشىنى قرنطىن قىلىش بىلن بىرگە سياحت چېكلولرىنى
بېلگىلەشىمىز كېرەك اېدى. كرونا حقىدە خلققە معلومات بېرىشىمىز
ضرور اېدى. ساغلىقنى سقلش بۇيىچە خادملرنى اۋرگىتىش و
شفاخانه لرنى دېپرلى طىبى بويوم و اوسكونەلر بىلن جھازلىش ضرور
اېدى. بو ايشلرنى عملگە آشىرىش همكارلىككە احتىياجى بار اېدى

و اھالى ھمكارلىقى سىز بو ايشلرنى بجرىش نا ممكن اېدى. اھالىنى خبردار قىلىش اېنگ قىين ايشلردن اېدى. چون كه كرونانىنگ آتىنى اېشىتگن هر بير آدم عكس العمل كورستىب كرونا مروننا يوق دېر اېدى. سىز داكتىرلر، اوز منفعتلر نىگىزنى اۋىلب، بو يۈلنى اۋىلب تاپگنسىز لر دېردى مردم.

كونلر نىنگ بىرىدە شفاخانه دە نوبتچى اېدىم، شام نمازى وقتى اېدى. فىسبوكنى اچدىم، بى بى سى فىسبوک صحيفە سىدە: «پكتىكادە كرونا واقەسى قىد اېتىلدى» دېب يازگن.

يۈلىمنى يۇقاتىب قۇيدىم. شاشىلىب صحت عامە رۈسى نىنگ ايشخانه سىگە باردىم. او بو گېدن خبر بۇلىپ، خدا خىر قىلسىن. فكرىمچە بو وىروس پكتىكاگە ھم يۈل تاپدى، دېدى.

بىز اوشبو كىسلىنى بوگون شفاخانه دن چىققن كىشى اېكنلىگىنى انىقلەدىك. حكاىە بوندىن عبارت اېدى كه، قىسى بىر كىشى دوىى دن كېلگن اېدى. بىزلر نىنگ داكتىرلىمىز اونى شفاخانه دە قرنطين قىلگن اېدىلر. قانى نىنگ نمونەسى تست او چون كابل گە يوبارىلگن اېدى. تستى نىنگ نىجەسى كېچىكىب كېلدى. بو كىشىدە كرونا وىروس علامتلىرى يۇقلىگىنى داكتىرلر ھم ايتگن اېدىلر. شونىنگ او چون او شفاخانه دن رخصت قىلىنگن.

اېندى نىمە قىلىشىمىز كېرەك؟

مذكور شىخس نىنگ اوىى سروبى تومنى نىنگ خانى قىشلاغىدە. بو قىشلاق تومن بازارىدن چمەسى ۹ كىلو متر اوزاقدە جايلىشگن. ساغلىقنى سقلش ادارەسى باشلىغى:

- باشقە چارە يۇق. بارىب اونى قىتە آىب كېلىنگلر، او سفردن كېلگن. ايناغەلرى ھم اونىنگ آلدىدە بۇلىشى ممكن. احتمال اۋزى ھم او ياق- بو ياققە بارگن دىر. بنابرىن او بوتون تومن خلقى گە

كرونا وىروس يوليقتىرهدى. شونىنگ اوچون هم حاضردن باريب اونى تاپىنگلر، دېدى.

تيارلنكىنىمىزچە، ساعت ۸ بۇلدى. جۇنەدىك. سروبى تومنى گە يېتىپ باردېك، تومن قوماندانىگە:

- بىزلر منە بو كروناگە چلىنگن كىشى نىنگ آرقەسىدن كېلنگن ميز دېدىك. قومانداندن اونىنگ اويى اوزاق و كېچ هم بۇلگن نېچە تە عسكر بىزلر بىلن قۇشىنگ دېب سۇره دېك.

قوماندان قبول قىلمەدى و بىزلر مجبور بۇلىپ اوزىمىز منطقه گە جۇنپ كېتدىك.

ياغىنگرچىلىك باعث تون كۇپراق قارانغولشكن اېدى. تاغلى منطقه اۋرمانزار اېدى. كرونادن قۇرقىش بىر تاماندن، خوفسىزلىك و قارانغو باشقە تاماندن. اما بىزلر ناچار اېدىك، چونكە پكتىكانى كرونا وىروسدن سقلەشىمىز تۇغرىسىدە قرار قبول قىلگن اېدىك.

يرىم كېچە كۇزلەگن آدمىمىزنىنگ اويىگە يېتىپ باردىك. تشقرىگە چىقىشى اوچون قىچقىردىك.

بىراونىنگ اياغى نىنگ تاووشى اېشىتىلدى، تام اوستىدن بىز چراغ برق ياروغى توشدى. شاوقىن- سوران بۇلدى. كلاشيكوف اۋقى نىنگ سېسى اېشىتىلدى.

بىزلر قاچىشكە مجبور بۇلدىك. تام اوستىدەگى بىزلرنى يىخسى كۇرىشى اوچون اۋزىمىزنى تېزلىك بىلن موترنىنگ چراغى ياروغىگە يېتكزدىك

- متوجه بۇلىنگلر يىنە اوق اوزمىنگلر، بىزلر داکتر ميز، شردن كېلدىك دېدىم.

اولردن بىرى:

- بو ىرىم كېچەدە نىمە قىلەسىزلر؟ دېدى.

- دروازەنى بىر بار آچىنگلر كېيىن گىپىرەمىز دەدۇم. سىزلىرىنىڭ مسافىرلىرىنىڭ كروناگە چىلىنگن. بوگون تىتى نىڭ نىتىجەسى كېلدى.

ھىوز ھى قول چىراغلىرى نىڭ ياروغلىكى تام اوستىدىن كۆرىنىپ تورر اېدى، بىراو كېلىپ دروازەنى آچدى. يىلكەسىدە كلاسنىكوف بۇلگن اىكى ياش تشقىرىگە چىقىپ كېلدى. سېكىن- سېكىن بىزلىرگە يقىنلىشىدى. ھىمىز موتورنىڭ چىراغلىرى ياروغىدە توختەدىك.

بىزلىرىنى حجرەگە آلىپ كېتىدىلر.

ياشى كۆتە بىر كىشى كولىپ:

- قىرىپ سىزلىرىنى آتىپ اۋلدىرگن اېدىك. ھوشيار آدملىر سىزلىر و بو پىردە آدملىر مناسىتى بىر- بىرى بىلن يىخسى اېمس لىگىنى ھىم بىلە سىزلىر، نىمە بۇلگن اېدى كېچە نىڭ يىمىدە بو پىرگە كېلىپ سىزلىر؟ دەدى.

- حاجى صاحب! يىخسى گىپىردىن گىز. اگر بىزلىرىنىڭ گىپىمىز بونچەلىك مھىم بۇلمىسە اېدى، نېگە كېلدىك.

ىنگى كېلگن مسافىرلىرىنىڭ كروناگە چىلىنگن دەپ ايتدىم كو. اگر بىرار كىشى اونگە يقىنلىشىسە او ھىم كرونا گە چىلىنەدى. شونىڭ اوچون ھىم تېزراق كېلدىك او كىشىنى قىتە شىفاخانىگە آلىپ كېتەمىز. نېچە كون ياتاقىدە قالەدى، كىسلىدىن وىروس يوقىش خوفى بىرطرف بۇلگندە، قىتە اونى شىفاخانىدەن رىخىت قىلەمىز، دەدۇم.

لېكىن مسألە بو پىردە سىز اۋقىب تورگندېك ھىم سادە اېمس. بىر يىم - اىكى ساعىت اولر بىلن بىخلىشدىك، نىھىت قبول قىلدىلر. مسافىر تىنچ اويقودە ياتگن و بىزلىر تشقىرىدە بىخ و جنال بىلن آوارە. اېرتەلب تانگ وقىتى مسافىرنى اوىغاتدىلر. اساسى قىيىنچىلىك ھىم بو اېدى كە مسافىرنىڭ اۋزى ھىم مېن كىسلى اېمس من دىب اىكى

اياغىنى بىر اېتىككە تىققن اېدى. داکترلر اۋزلىرى مېنى رخصت قىلدىلر، سىز نېگە يىنە كېلدىنكىزلىر؟ دېردى.

اونگە ھم دىللىرىمىزنى ايتدىك، ايرىم آدملىرىدە كرونا نىنگ علامەلىرى كۆرىنمەيدى، لېكىن اۋزلىرى بو وىروسنى يوقتىرگنلىرى سبب باشقەلرگە بو وىروسنى يوقدېرەدىلر. ايرىم كىشىلردە دستلب وىروس نىنگ علامەتلىرى معلوم بۇلمەيدى. كېچراق اۋزىنى كۆرستەدى. او بىلن جودە كۆپ گىپىردىك، نھايت قبول قىلدى.

اېرتەلب چمەسى ساعت ۸دەن كېيىن اولر نىنگ قىشلاغىدن شەرن تامان بۇلگە چىقىدىك. شو كون نىنگ اۋزىدە كرونا كىسلىكى نىنگ ايرىم بېلگىلىرى بو كىشىدە كۆرىندى، بىراق، يىخىلىكى شونە اېدى بو كىشى ياش و كوچلى اېدى، شو اوچون ھم كۆپ قىيىنچىلىككە قالمەدى. ايككى ھفتەدن سۇنگ يىخى بۇلگىدن كېيىن اونى رخصت قىلدىك، دعا قىلىپ:

- خىر كۆرىنگلر، مېنى اۋز حالىمگە قۇيمەدىنكىزلىر، بۇلمسە بوتون عايلەم بوگون كرونا وىروسگە چلىنردى.

بىزلر نىنگ جدى قرارىمىزگە قرەمەي، كرونا نىنگ يامان خىبرى تېز ترقلدى. آرەدن ھنوز بىر آي اۋتمەگن اېدى كە كرونا واقەلىرى كۆپەيگن، كىسلر شونچەلىك كۆپەيىپ كېتىدە پكتىكا ولايتى شفاخانه سېدە جاي قالمەدى.

پكتىكا بىلىم يورتى باشلىغى ھمكارلىك قىلىپ تېكىنچىلىك فاكولتەسى بناسىنى خذمتىمىزگە قۇيدى. او بېرنى كرونا مركزى تۈزەتدى. كۆپ وقت اۋتمەي زراعت بناسى ھم كرونا كىسلرېگە تۇلىپ چىقىدى.

بىرىنچىدە ھىچ كىم كرونا بارلىگىگە ايشانمس اېدى، بىراق سۇنگ، قۇرقىش آدملىرىنىگ يۈرەگىگە جاي آلگن اېدى. بالە آتەسى و آتەسىدن

قاچردى. بىر كون موترده شفاخانه سارى كېتىپ باره ياتگنېمده، شفاخانه گە پېتىشىپ بارىشىمگە آز قالگن اېدى، بنزىن پمپى اېگەسى يوگويرىپ كېلىپ:

- داکتر صاحب! داکتر صاحب! بىر نېچە دېقە کوتىنگ! دېدى.

موترنى توختەتدیم. تېنچلىك مى؟ دېب سۇره دیم.

- داکتر صاحب! بىر مرته كېلىنگ انه او درخت نىنگ تىگىده بىر كسل ياتگن دېدى. كرونا وىروسگە چىلىنگن بۇلىشى مەكەن.

موتردن توشدیم. قۇل قاپ و ماسكىنى كىيىپ آلدیم. بنزىن شەبچەسى يانېده آقسقال بىر كىشى قۇتىق آغرىقدن بېرگە يىقىلىپ ياتگن اېدى.

اونگە يقىنلەشىپ، قۇلىدن اوشلب،

- مېن داکتر من، كېلىنگ شفاخانه گە آلىپ كېتە من، دېدیم.

قىيىنەلىپ اۋرنىدن توردى. بلندگە قەرب: اۋ ايت نىنگ بالەسى، كېل سېن بو قۇلىمدن اوشلە، دېدى.

بىر ياش يىگىت بنزىن پمپى ستونلىرىدن بىرىدە تەنىب تورگن حالده، بىزلىرنى اوزاقدن كوزەتردى.

- او كىم دېب؟ سۇره دیم.

آقسقال كىشى:

- اۋغلىم دېدى. اونگە مېنى شفاخانه گە آلىپ بار دېدیم. آلىپ كېلدى، بىراق يۇل دوامېدە مېندن بىراق يورردى. قۇرقىشىدن مېنگە

يقىنلشمسدى. دېدى.

ھەمكارلىك حەقىدە گېيردیم. اوللر دە آدملىر كرونا مەفت گپ دىردىلر. بو ماجرانى داکترلر اۋز فایدەسى اوچون تاپگنلر، دېگن گپلىرنى

ايتردىلر. بىراق شوندى و قتلر ھەم بۇلدى كە مەن شو آدملىر اۋزلىرى ساغلىقنى سقلش ادارەسىگە كېلىپ ھەمكارلىك قىلىش اوچون

تیارگىلىك كۇرستدیلر. آدملىر مەنەستى قەندە اۋزگەردى؟

حکایه بوندن عبارت اهدی: مسجده قراوسیز، کمبغل، تیلنچی و آقسقال بیر کیشی ییقیلیب یاتگن، اونی ایسیتمه توتگن. کیچه ساعت ۱۲ ده امبولانسنی یوباردپک. بو کیشی مسجد نینگ بیر چپتیده یاتگن اهدی، آغریق زوریدن ییغلردی. اینکه ییب اونینگ قوللریدن اوشلب کؤتردیک. قول قاپلریم توشدی.

كۆپ تېرلە گنى سبب بوتون كيىملرى ھۆل بۆلگن، كوچ سيز ليگيدن اۋزىنى تېتىك توتە آلمسدى.
آقسقال:

- داكتىر صاحب! اولمى من مى؟ دېب سۋرەدى.
- خداوند شفا بېرەدى دېب اونگە ايشانچ بېردىك. سيزنى شفاخانه گە آليپ بارەمىز. نېچە كېچە شفاخانه دە بۆلە سىز. يىخسى بۆلگىنىگىزدن سۋنگ سىزنى يەنە كېلتىرىپ شو پېرگە قۇيەمىز، دېدىك.
اونى شفاخانه گە آليپ باردېك. كيىملىرىنى المىتىردىك. تىختگە ياتقىزدىك. سىروم و باشقە معالجه نى باشلەدىك. نېچە كون اۋتېشى بىلن وضعىتى يىخشىلندى. ايككى ھفتە دن سۋنگ يىخسى بۆلدى.
امبولانس دە اونى اۋشە مسجدگە اېلتىپ قۇيدىك. چونكە آلدىن ھم بو كىشىنى شو مسجد دن آليپ كېتىگن اېدىك. آقسقال چال كۆپ دعالر قىلدى. لېلر يە كۆلگۈ پيدا بۆلگن اېدى. اونى رخصت قىلدىك.

ھەمكەسلىرىمىزدن بىرى بو آقسقالنى شفاخانه گە آليپ كېلىشىمىز جريانىنى، دوالىشىدن كېنىگى واقعه لرنى ويدىو قىلىپ يازگن اېكن.
بو ويدىونى فېسبوك صفىحە سىدە يايىنلەدىك. اېرتە سى كۆپگىنە آدملىر ساغلىقنى سقلش اداره سىگە كېلگن اېكنلر. بولر نىنگ ھەمە سى فېسبوك دن ويدىونى كۆرگن اېكن. بىزلر قراوسىز و كەمبغل آدملىرگە خىدمت قىلگىنىمىز اوچون متتارچىلىك بىلدىرىش اوچون كېلگن اېكنلر.

اولردن بىرى:

- مېنىنگ موتىرىم سىزلرنىنگ خىدمتىنگىزدە. مەن شو يېردە قۇيىلگن، كېرەك بۆلسە ھەر جاىگە آليپ كېتە آلە سىزلر، دېدى.
باشقە بىرى:

- مېنده بنزین پمپی بار، بوگوندن باشلب سیزلر نینگ آمبولانس لر ینگیز گه هر قنچه تیل ضرورت بولسه کېلیب تېکینگه آکینگلر، دېدی.
دواخانه اېگه سی:

- اگر سیروم، سرنج و یا باشقه دارو کېره ک بولسه، فقط چقیر ینگلر بیزلر خدمت لر ینگیز گه یتیب کېله میز دېدیو
میوه ساتو وچیلر:

- یاتا قده گی کسللر گه کونیده بیر- بیر کریت میوه یوباره میز، دېدیلر.
بیر خصوصی شفاخانه نینگ باشلیغی کېلدی. اونینگ بیلن بېش کیشی یاش- ییگیت هم کېلگن اېدی، آر قه لریده سقلا و وچی کیتلر و دارو سپو وچی پمپلر بار اېدی. شفاخانه نینگ باشلیغی:
- بو یاشلر، هر کونی شرن شهری نینگ بازارینی ضد عفونی قیله دیلر، دېدی.

افغانستان خلقی نینگ آره سیده بونده ی همکارلیک روحیه سی نینگ کوچه ییشی اصلا خیالیمگه هم کېلمس اېدی. توش کوره ییمن دېب اویله دیم، لېکن بولر نینگ همه سی حقیقت اېدی.

ضررلى واكسين

اۇتاق دە اوياقدن بو ياققە بارردى. باشىدە گى قىلپاغىنى سۇل قۇلى بىلن
آلدى. اۇنگ قۇلى نىنگ برماقلىرى بىلن آقرگن ساچلىرىنى سىلەدى.
باشىدە گى قىلپاغىنى قىتە توزە تىب باشىگە قۇيدى. موبايلىنى چۇنتىگىدن
چىقاردى. قۇنغىراق قىلىپ:

- بلى! داکتر صاحب ھارمىنگ. كۆپ وقتىنگىزنى ئالمەيمىن، سىزدىن بىر نىرسەنى سۆرەماقچىمىن اېدىم دەدى.

- مەرھىمەت قىلىنىڭ!

- داکتر صاحب! اېملەيمى ياكى اېملەمەيمى؟ كروناگە قىشى اېملىشىنى ايتەن.

- اېملەشىنىڭىز كېرەك.

- داکتر صاحب! واللە آدملىر ضررى بار دەپ ايتەدىلەر. او آدمىنى عقىم قىلەدى و جنسى قابىلىتىنى ضعيفلشتىرەدى، دەيدىلەر.

اۋرتە ياشلى تورموش اۋرتاغى اۋز يوزىنى باشىدەگى قىسى بىلەن ياپدى. كۆزى نىنگ تگى بىلەن قىيىناغەسىگە قىرەدى. قىيىناغەسى موبايلى نىنگ صفحەسىگە كۆزىنى تىككەن اېدى. خاتىن سېكىن گىنە اۋرنىدىن تورىپ اۋتاقان تىشقىرگە چىقىپ كېتدى.

اېركك تىلفونىدە گىلەشىشگە دوام اېتدىرى:

- امممممم، شو گپ نىنگ تۇغرىلىگى ياكە نا تۇغرىلىگىنى بىلماقچى بۇلدىم.

تاۋوشى بىر ازگىنە اۋزگرگن داکتر بىلەن آوازىدە:

- قولاق سالىنىڭ! آدملىرنىڭ نا تۇغرى گىلەرى آرتىدىن يورمەنىگ. اېملەنىڭ، كرونا نىنگ اوچىنچى تۇلقىنى جودە ھەم خوفلى.

اېركك تىلفونىدە گىپىرىپ بۇلگىدىن سۇنىڭ تىلفونى كېسىدى، اكەسى باشىنى كۆتۈردى. اونگە قىرەب:

- قىدەى بۇلدى؟ مېنىڭ گىپىم تۇغرى چىقىدىمى ياكى نا تۇغرىمىدى؟

اېركك موبايلىنى واسكتى نىنگ كىسەسىگە تىشلىب:

- بونى قىرە! مېن قىدىرىپ كۆردىم. اېملىگىدىن سۇنىڭ بىر از ايسىتمە و جان آغرىغى بۇلرگن. اىگىنە نىنگ جايى ھەم بىر از آغرىدى دەپ يازىلگن

اېكەن بو پىردە.

اڤرکک کؤزلرینی قیسیب. موبایلی نینگ صفحه سیده گی انگلیسچه
متنگه دقت بیلن قره دی:

- سېن درست بیلدینگ می دېب سؤره دی؟ شونده ی یازگن می؟

اکه سی نینگ لب و لونجی توشدی. چوقور بیر آه تارتیب:

- اکه! هنوز هم مېنی باله دېب اؤیله یسیزمی؟ ماستر لیگیمنی انگلیسچه گه
آگنمن. ایشخانه میزده بوتون ایشلریمیز انگلیسچه ده، اگه درست

بىلمەسم، او پېردە ايشله ي آلردىممى ؟
 ھېركك بىر آتېم ناسنى قۇلى نىنگ كفىگه آلب تىلى نىنگ تگىگه تشلب:
 - اچىغىنگ كېلمەسىن! گېنى يىخسى بېلىش اوچون اوزىم شوندى بىر
 سۇرەدېم - دە.

ياستىغىنى قۇلتىغى نىنگ آستىگه قۇيدى. توشك اوستىدە اوزەلدى. نېچە
 دىقەھ كلكىن دن حاولى تامان تىكىلدى. آلمە درخت يىخسى حاصل
 قىلگن اېدى.

اگەسى ھنوز ھم تېلفونى بېلن مشغول اېدى.
 ھېركك تىفدانى آغزىگە يقىن آلب باردى. ناسنى تىفلەدى. كېيىن:
 - مردم نىنگ گېى مېنى اۋىلتىرىب قۇبگن. نا حق ھم بۇلمسە كېرەك.
 اگر آدمى عقىم قىلسە قندەى بۇلەدى؟

اگەسى بىر آز اىلجەيدى. اۋتاق نىنگ اېشىگى تامان باشىنى اىلتىردى.
 ھىچ كىم يۇق اېدى. موبايلىنى ياندىدە توشك نىنگ اوستىگە قۇيىب:
 - قرە اگەجان! اگر بىرار نرسە دېسەم اچىغىنگ كېلمەسىن. عقىم عقىم،
 نىمە شكر بىر درجن اولادىنگ بار، شكر بىر عالم اۋغىل و قىزىنگ بار.
 نىگەمىزنىنگ ھم ياشى كېتگن، ىنە نىمە بالە نىنگ فكرىدە سن؟
 ھېركك آغزى نىنگ سووينى بىغىب، قالگن ناسلرنى توپلماقچى بۇلدى.
 او تىفدانگە تىفلەب:

- نېگە فكرىگە بۇلمەى؟ آدم باشقە بىر خاتىن آلىشى مەمكىن. ىنگى خاتىن
 بالە تىلەيدىمى تىلەمەيدى؟

اېشىك تامانگە قرەدى. خاتىنى اېشىك نىنگ يقىندن آرقەگە قىتدى.
 ھېركك، ىنى سىگە قرەب كۇزىنى قىمتىدى.
 ھەر اىكسىسى ھم جىم توردى. دھلىزدن پىق - پىق كوچ سىز بىغى نىنگ
 سېسى اېشىتىلردى.

اېرکک اېرتە سَل کم تۇقىزلردە ایشخانىگە پېتىب باردى. اداره سیدە گى
ھمكارلىرى بنانىنگ يقىنیدە گى درخت نىنگ سایە سیدە تورگن اېدىلر.
اېرکک اولر تامان قۇلىنى كۇتريب:

- شو حاضرېگە قۇل قۇییهى، كېلە من.

نېچە دېقەدن كېيىن ھمكارلىرىگە قۇشىلدى. داکتردن اېشىتگن گېنى
اولرگە ایتىب بېردى.

اولردن بېرى: او ایتدى و سېن ھم ایشاندېنگ؟
باشقە بېرى:

- بېزلرنىنگ داکترلرېمىز نېمەنى بېلەدى؟ بو پېردە داکتر قە پېردن بۇلدى؟
باشقە بېرتەسى بېلكە سېگە قۇلىنى قۇییب:

- مېنگە قرە! بو قندەى گې، ھندوستانلىكلرنىنگ اۋزى اۋلىب كېتماقده
و دولتى بېزلرگە واکسىن يوبارەدى. اگر واکسىنلرى فايده قىلسە اېدى،
بېزلرگە يوبارر میدى؟ اۋزىنگ ایت!

اېرکک تشقرى چىققن قازىنى محکم محکم سېلب دېدى:
- والله گېنىنگ تۇغرى، اۋیلە شېمىز كېرەك.

باشقە بېراوى:

- طبعى كە يامان گې اېمس، آدم مېەسى بېلن اۋیلەيدى، قازنى بېلن
اېمس!

ھمەسى كولىب يوباردى.

اېرکک قۇلیدە گى تسېيىحنى بلند گە كۇتريب.
ھمكارى بېر قدم آرقە گە كېتدى.

ھمە ینە كولىب يوباردى.

اېرکک تسېيىح سېنى دوبارە كېسە سېگە تشلب ناس قوطىسېنى چىقاردى.
كېچ، اېرکک حاولیدە ایلە نردى. درختدن بېر پېراقنى اوزىب آلدى.
برماقلىرى بېلن برگ آره سیدە گى تاميرلر پرتە سېنى بېتە - بېتە تېتكىلب

تشلەدى. كېيىن يىراق تامىرلارنى ھەم اۋشندەي قىلىپ مېدەلب - مېدەلب
تشلەدى. صفە نىنگ چىككە سىدە اۋتيرىپ آغزىگە بىر آتيم ناس تشلەدى.
اكەسى حاۋلى نىنگ دروازە سىدن كىرىپ كېلدى. لپ تاپ كەمپوتر نىنگ
بىكى يېلكە سىدە آسىلگن اېدى. پتلونى نىنگ پاىچەلر نى قاقدى.

اېرككە قرەب:

اكە! نىمە اۋىلە يسىز؟

اېركك آغزىدە گى ناسنى تۈپلەدى. چوقور نفس آلىپ:

- بوگون مېن بىلن حال و احوال سۈرەشمە دىنگ.

- خفە؟

- خفە دېب اۋىلە. اۋزى شۈندەي. خدا و رسول نىنگ گېي ياقمە گنگە
اۋخشەيدى. مادامىكە شرىعت مېنگە بويورگن اېكن، بو اۋزىنى آغىر
پىنگىل قىلەدى؟ لا حول ولا. قىرىپ كە آغزىمدن بىر ىرەمس گپ چىقىپ
كېتىپدى.

- ھىچ گپ اېمس، ىرەشىب قالەدى. مېن بوگون اېملە دىم.

اېركك پستگە و يوقارىگە قرەب:

- خدا خىر قىلسىن. قىلر ايشىنگىنى قىلدىنگ.

- ھىچ گپ بۆلمەيدى، ىنە كۆرەسىز.

- سېن ھندوستان بو واكسىنى اۋز آدملىرىگە تطىبق قىلمى بىزلىرگە
يوبارگىنى حقىدە اۋىلەمە دىنگ مى؟ اۋز آدملىرىنى كرۈنا تباە قىلدى، ىنە
ھەم دولتى بىزلىرى غمىمىزدە مى؟ آدم بونچە سادە بۆلمىلىگى كېرەك،
بىلدىنگ مى؟ بىزلىرىنى اوستىمىزگە تجربە قىلەدىلر.

اوكەسى لپ تاپ بىكى نىنگ دستەسىنى يېلكە سىدە جاىلشتىرىپ:

- قرەنگ اكە! ھەر بىر مملكت نىنگ تشقى سياستى بار. ھەر بىر اۋلكە
باشقە مملكتلرگە نفۇدى بۆلىشىنى اىستەيدى. ھندوستان دە مىليونلپ
آدملر آچ و سووسىز يۇللردە يانگىنىنى ھەمە بىلەدى، لېكن حكۈمتى

بىزلىرگە سلما تۇغانى، يۇللىر و باشقە اۋنلې پروژەلرنى قوردى. منە مېن اۋزىم ھندوستان دە ماسترلىك درجە دە درس اۋقىمە دېمىمى؟ ھند ھر يىلى مىنگلې خارچلىك محصللرگە بورسىە بېرەدى، ياتاقخانى بېرەدى، خرچت بېرەدى، اۋقىتىش و اۋرگىتىش ھم تېكىن. ھر يىر اۋلكە بو ايشلرنى قىلەدى. باشقە ايشلرى حقىدە فكىرىنگ نېمە؟

اېركك اكمە درخت نىنگ يالەلرېگە كۈزىنى تىكىپ تورگن اېدى. يالەلر مىوگە تۇلە، اكمەلر اېندى قىزرگن. اېركك بىر نرسە دېمەدى.

آرەدن بىر آى اۋتدى. كرونانىنگ اوچىنچى موجى ھم باشلنگن اېدى. اولر اېرتە نىنگ چايىنى اىچردى. ايناغەسى موبايلىدە فېسبوكنى آچگن اېدى. باو، بالەلر تامان قرەب:

- مکتبلىرىنگىز رخصت بۇلدىمى؟ دېب سۇرەدى.

اېركك:

- قندەى؟ دېدى.

ايناغەسى موبايلىنى اكهسىگە يقىنلشتىرىب:

- مکتبلىر ايكى ھفتە رخصت بۇلدى دېب يىرىم كېچە اعلان قىلىبدىلر. اۋسپورن بالە موبايلىگە قۇلىنى اوزەتدى. موبايلى نىنگ صفحەسىگە قۇلىنى تارتدى. كېيىن:

- پوهنتون ھم رخصت اېكن، اوندە كېتمەيمىز. دېدى.

ھر كون مسجىدنىنگ سېپىكرىدن اوچ - تۇرت جنازە نىنگ اعلانى بېرىلەدى. اېرككلر ھم ياشى كتە ليگى اوچون ايشىدن رخصت بۇلگن اېدى. نېچە كوندن سۇنگ، ايسىتمە توتدى. آلدىنگى مرتەدېك، لېكن بو مرتە جودە قتيق توتدى. جاني نىنگ آغرىغى ھم زۇرەيدى. ايكىنچى كونى اوندە نفس قىسمە ھم تاپىلدى. ايناغەسى و اۋغلى موتر آيب كېلىب شفاخانه گە آيب كېتىدىلر.

اوپچىنىچى كونى احوالى يامانلشدى. بيته سۇزنى ھم تۇلىق ايتالمسدى. ھر بىر سۇزنى ايتىگندىن سۇنگ ايگى اوچ بار تېز - تېز نفس آلردى. برچە كسللر شو قدر تېز نفس آلشرا اېدى كە، گۇيا ھوا توگەب قالگندېك. ھمە اوندىن كۇپراق فايده لنىشنى خواھلر اېدى؛ سىز كيچىك بالەلر اوچون مشترك ايدىشگە شىرىن طعام قۇيگنسىز. اولر نىنگ ھر بىرى طعام توگب قالىشىدىن قۇرقيب علاجى بارىچە تېزراق پېيشگە ھركت قىلەدىلر.

شفاخانەدە آكسىچن يۇق اېدى. برچە ياتاقلر تۇلگن. ھتى شفاخانە نىنگ ميدانىدە ھم چىركتلر قۇيىلگن. اولردە كسللر اونىنگ ياتقىزىلگنلر. كسل نىنگ احوالى يامانلشگن اېدى. داکترلر اېسە تېزدە آكسىچن تاپىب كېلىشنى سۇرەدىلر.

اېركك نىنگ اۇغلى اېرتەلب آكسىجن آرتىدن كېتن اېدى. توشدن سۇنگ ساعت ايگى دە سراجە موتردە يېتىب كېلدى. بىر بالون آكسىجن كېلتىرگن اېدى.

عمكىسى اوندن:

- بونچە كېچىكىدىنگ؟ دېب سۇردى.

اوسپورون بىر آه تارتىپ:

- شكر قىلىنگ كە شو هم تاپىلدى. بوتون شەردە آكسىجن تاپىلمەيدى.

آتەم قلهى دىلر؟

- حلى هم اوشنداغ.

عمكىسى بالون نىنگ بىر تامانىنى اوشلب او بىلن بىرگە كۇتردى. ايگىسى شفاخانه نىنگ دروازەسىدن ايچكرى كىردىلر.

اوسپورون بالە:

- جايىگە باردىم، نهايت تاپىلدى، پول آزلىك قىلدى.

عمكىسى اونىنگ كۇزلىرگە قرەب:

آلدىنگدە اۇن مىنگ افغانى بار اېدى كو؟

- يىگىرمە مىنگ بۇلدى.

ايگى هفته دن سۇنگ اېرككنى اويگە آلىب كېلدىلر. اكەسى و اۇغلى اونىنگ ايگى قۇلتىغىگە كىرگن اېدىلر. اېركك كوچسىزله نىب قالگن اېدى و آياغلىرىنى زۇرغە يېردن اوزىب كۇتردى. حاولى نىنگ اېشىگىدن اۇتافگچە بېش - آتى مرته توختب نفس آلدى.

كۇزى آلمە درخت گە توشدى. آلمەلر پىشىگن كۇرىنردى.

خاتىنى اۇتاق يقىنىدە گى كلكىن اوستىدە ايگىتە توشكنى اوستمە اوست تۇشب اونىنگ اوستىگە آق روجايىنى ياپىدى.

اېركك اونگە قرەگندە، نكاح زمانى اېسىگە توشدى. اۇشە وقت هم

ایکیتە توشک اوستمه اوست تۋشلیب، اونینگ اوستیگه آق روجایی یاییب تشلنگن اېدی. او، اۋتاق نینگ اۋرتەسیدە قبلەگه قرەب اۋتیرگن اېدی. قرشیسیدە مسجد امامی و آقسقاللر اۋتیرگن اېدیلر. دواملی یوتل اۋتمیش خاطرەسى سلسلەسینی کپسدى. بیردە توختب قالدی. بیر نېچە چوقور نفس آلدی. ینە یوریب کپتدی. یاش قیزی ایسیریغ توتتدی. کتە اۋغلی کیچیک اوکەسى تامان اۋگیریلدی. یوگور! آکسیجن بالونینی موتردن توشیر دېدی.

بیر هفتەدن کپین اېرکک آياقە توردی. نفس قیسمةسى هم آزه یگن اېدی. رنگینی تازه بۋلگن اېدی. صفە نینگ چپککەسیدە اۋلتیرگنیدە اینی سی وظیفەدن کبلیدی.

اینی سی:

- بوگون یخشی کۋرینه سیز.

اېرکک:

- فضل خدا، شکر کۋپ یخشیمن.

سۋنگ کۋزلرینی یپرگە تیکدی. اینی سی قرەب، مهیین آوازده:

کاش سېنینگ گپینگنی قبول قیلسم اېدی. بالەنى اویاقە قۋى حتی اېرککلیکدن قالسم هم واکسىن قیلشیم کپرەک اېکن. بو کرونا مېنى اۋلدیردی.

اینی سی:

- شکر ینە یخشی بۋلدینگیز. منە ایکینجی تۋى نینگ پولی هم دارو

درمانگە کپتی. ههههههه

اېرکک برماقلرینی تیشلب:

- اشششش!

گل خیری سۆلدى

بوكونگى قىيىنچىلىك حقىدە اۋىلردى. اۋىدە يلغوز اۋزى اېدى، او ياز نىنگ مېۋەلریدن، تازه هواسیدن و قىشلاق نىنگ حقىقى محبتیدن بهره مند بۇلىش اوچون عىالى و باله لرینی قىشلاققە يوبارگن اېدى. او نېگە خلق نى آدمىلىكدن كۆره شفقت سىز ايشلرگە كۇپراق تمايلى بارلىگى حقىدە اۋىلردى. اونىنگ (اخ وطنه!) رومانى نىنگ بعضى حكايه لرى يادىگە توشدى: كاشكى، مېن بو روماننى بىراز دوام اېتدىرسم اېدى، ياكە بو حقدە باشقە بىر رومان يازسم مى، دېدى. او «جو جو» رومانىدە يازگىنىدېك، جمعيتىدە گى ناهنجارلىكلر، دهشت، ترور و ظلم تۇغرىسدە قىتە يازمەن دېب اۋىلەگن اېدى. اونىنگ رومانىنى شوندى واهىمەگە دچار بۇلىب، هر كونى قازان توزى آشگنى ياكە ناننى كۇيدىرىب يوبارگنى اوچون خاتىنى ياكە قىزى نىنگ ساچىنى يولىب آلىب؛ ويا هم فلانى نىنگ قىزى مکتبگە

اۋقىشگە كىرگنى اوچون مەكتەبگە كىرىشنى ھوس قىلگن كىچكىنە قىزىنى سوو نىنگ جكى بىلن اورەدىگن آم ھم اۋقىشى مەمكىن. «بەغداد پىرى يا دىويد جونز» اېسىگە توشدى. اۋز-اۋزىگە او: ھنوز ھم بو اۋلكە بەغداد پىرى نىنگ مريدلرېگە تۈلە، ھنوز ھم مىنگلب وپنداشلرېمىز ساتىلگن پىرلرېنىگ اياغلىرېگە سجدە قىلەدىلر. اگر بولر اۋز خدالرېگە بونچەلىك سىغىنگن دە اېدى، جنت نصىبلرې بۈلىشى مقرر اېدى و يا شونچەلىك اۋز مەمكىتلىرېگە اعبتار قرەتگنلرېدە اېدى، يورتلرې گللب چقنير اېدى بوگون. اما افسوسكە افغانلر اوپغانمەدىر. حىيات يۈلىنى تاپمەدىلر.

احمد منە شوندى بىر ناھنجارلىكلر بىلن آوارە اېدى. او آتەسى مەكتەبگە بارىشىگە رخصت بېرمەيدىگن قىز نىنگ حس-تويغولرېنى تصور قىلدى. «للمه» اۋزى نىنگ قىزى كۈزلرې اكدىدە گودەلندى. كۈزلرې ياشگە تۈلدى. اۋرنىدن تىك توردى. اۋزىچە: قندەى بىر ياواىى باغدە يشەيمىز دېدى! ياش قىزلرېمىز، خاتىنلرېمىز، اكەم نىنگ قىزلرې پىرنى خىشاۋە قىلەدىلر، مال باقەدىلر، اۋرېلگن شفتلرېنى باشلرېدە كۈترېب كېلرېدىلر، يا كە تاغدن اۋتېب كېلتىرەدىلر. اولرېنىگ بو قىلەدىگن ايشلرېگە خورسند مىز، اما درس اۋقىسە، قرآن اۋرگنسى، داکتر بۈلسە، بولرېنى اۋزىمىزگە اويت دېب بىلەمىز. بىزلر قىسى بىر عصردە يشەيمىز؟ منە شو فكرلر بىلن اوى نىنگ تېورەگىدە ايلەنىب قەم اورردى. حاولىگە چىقدى. سووسىزلىكدن سۈلېب قالگن گل خىرېگە كۈزى توشدى. آفتابەنى سووگە تۈلدىردى. گل نىنگ تەسېگە بىر آز سوو قويدى. اگر سېن ھم ياواىى بىر آتە نىنگ قىزى بۈلسىنگ اېدى، سېنگە سوو بېرمىسى و سووسىزلىكدن سۈلېب اۋلېب قالدېنىگ دېدى درختگە.

احمدى اېرتەلبدن باش آغرىغى و ايسىتمە بارلىگىنى حس قىلدى. آش خانەگە باردى. كېچە بامىيە پىشپىرلەنگن قازاننى موزلتىگىچىدن چىقاردى، اونى توشىدە ايسىتىپ يېشى اوچون قازاننى اوچاق نىنگ اوستىگە قۇيدى. توشىدىن كېيىن احمدى نىنگ ايسىتمەسى استە-سېكىن بىر آز كۆپەيدى. احمدى كېچە اوويىدە يلغوز قالمس ليگى اوچون، كېچ ادارەسى نىنگ همكارلىرىدىن بىرى اونگە تېلېفون قىلىپ آقشام مېھمان بۇلىشىنى سۇرەدى. ايسىتمە و جان آغرىغى بارلىگى اوچون احمدى همكارى نىنگ التماسىنى قبول قىلمەدى.

اېرتەسى يورەگى اىسترا اىستەمس ايشخانەسىگە باردى. ادارەسىدەگى همكارلىرى اونىنگ كىسلىگىگە گە عايلەسىدىن اوزاقلىگى عامل اېكىنىنى ايتىپ، ھزىللىدىلر.

كاش شوندىە بۇلسە اېدى! لېكن بوندىە اېمس اېدى. او كرۈنا وىروس يوقدىرگن اېدى.

باشقە كونلرگە قرەگندە بوگون بىراز اېرتەراق اويىگە كېتدى. يىنگى رومانى توزىلىشى و و اونىنگ چەار چوبەسى حقىدە بىرنرسە لر يازىشى كېرەك اېدى. كمپيوتەر قرشىسىدە اۋتيردى، اما بىرار نرسە يازە آلمەدى. ذھنى پریشان اېدى. بىر آز اوخلەگىسى كېلدى. ياستىققە تەيندى. كۆزى مورگىب كېتىگندىن سۇنگ اويغاندى، بالەلرى كۆزاونىگىگە كېلدى. تەسى ايسىق اېدى. اۋزىنى يىنگىل سېزمسدى. توريب اۋرنىدە اۋتيردى. كرۈنادن اۋلگن بىمارلر، كۆزى نىنگ آلدىدە كۈندەلنگ بۇلدى. اۋزىنى ھم كرۈنا گە چلىنگن دېب اۋىلەدى.

يۇق، يۇق! مېن كرۈنا اېمس من. جودە يىخشى من. بو موسمى بىر ايسىتمە، كرۈنا اېمس، جودە يىخشى من.

تېز - تېز قدم تشلب، كىتابلىرى تېرىلگن المارى سىرى باردى. اۋزى

نینگ یقینده چاپ بؤلگن رومانینی، کتابلر آره سیدن سوغیریب آلدی. اونینگ مقواسیده یازیلگن: «د غنهی خاله» یعنی اؤرگمچیک نینگ اویسی. سؤنگ اؤزی نینگ برچه اثرلرینی الماری نینگ بیر خانه سیده منتظم تپردی (سره سیلی، مینه، د واورې سرې، بوډا او د لېوالو پلونه، رنا، برېوکی، په فلسفه کې تلپاتې پېنې، یوه خبره درته وکم، جوجو، اغزن سیم، راحی کیسه ولیکو، زرو، د معجزې تیره، نیکه، دېوېد جونز، پتان، اخ وطنه، ابو ریحان البیرونی، کاتب هزاره، موسی شفیق، محمد هاشم میوندوال، اشرف، تال، رنگه غورونه، د پاچاخان ژوند لیک، خونکار، و د غنهی خاله) اثرلری سانئ ۲۷ گه یتدی. خورسند اېدی. او، اؤزیچه: اگر کتابلریم سانئ یوزگه یتسه، خودی یوز یوگیریش قبول قیلگن کریکپتچی کبی. اگر هر بیر رومانیمنی کمیده بیر مینگ کیشی اوقیسه، اونینگ پیامی اؤن مینگ کیشیگه یتیب باره دی، اگر هر کیم بو پیامی اؤزی نینگ عایله سیگه یتکزسه، یوز مینگ کیشی بوله دی. کاشکی اثرلریم نینگ عمومی سانئ ۱۰۰ گه یتگینچه حیاته قالسم، دېدی اؤزیچه.

موزلتگیچدن سوونینگ بوتلینی آلیب، بیر گیلان ساووق سوونی شنقه باشیگه کؤترب: الحمدالله. ایستیمه سی آشگن اېدی. کابل نینگ هواسی ایسیق و افلاسلنگن دېب اویله دی. قره باغ گه کپته آسه، او پیرنینگ میوه لری ساغله شیشی اوچون کمک قیلشی ممکن، باشقه تاماندن او پېرده هوا هم ایسیق ایمس. دېره زهدن گل خیری گه باقدی، گویا گل اونگه قره ب کولگندېک حس قیلدی. تېزده آفتابه نی آلدی، کؤپراق سوو سالیس اوچون گل نینگ توبینی بیر آز قازدی. اونگه کؤپراق سوو سالدی. محبتلی نگاه بیلن گل گه باقیب: بو سوونینگ همه سینی ایچ! مېن قره باققه کپته من. سوو خلاص بؤلسه هم، بیر آز

چىدە. مېن قىتىب كېلىپ سېنى سوغارە من. مېن تىرىك من، سېن سۇلىپ قالمەيسن؛ دېدى.

نصير احمد احمدى، مملكت نىنگ اتاقلى يازوچى و رومان نويسى، اۋزى نىنگ قىشلاغى، غزنى ولايتى قرە باغ تومنى نىنگ ملك كلا قىشلاغىگە پېتىب باردى. او ۱۳۵۳ - يىلدە، خودى منە شو قىشلاقدە دىياگە كېلگن. بالەلرى آلدىگە چاپىب كېلدىلەر. هر بىرى اونگە قوچاغىنى آچدى. اولر آتەسىنى جودە هم يىخشى كۆرردى، چونكە او هر دايم بالەلرىگە محبت پېرىب كېلگن. احمدى نىنگ ايناغەلرى، بشير و منير و عايلە نىنگ باشقە اعضالرى هم اونىنگ آلدىگە پىشواز چىقدىلەر. احمدى كولىب: قوچاقلب كۆرىشمەيمن. بىر آز كسل من. كرونا بۇلگن بۇلمەى. سىزلرگە كرونا يوقىتىرىشنى ايستمەيمن، دېدى.

بشير كولىب: بو پىردە كرونا-مورونا يۇق. بوندەى بىر تاپ تازه هوادە كرونا تىرىك قالەمى؟ كرونا فقط افلاسلىگن كۆچەلردە بۇلەدى. همه كولىب يوباردى. هر بىرى نصير بىلن قوچاقلب كۆرىشدى. كتە اكەسى: اگر ايسىتمىگ كۆپ بۇلسە، دارو آىب كېلەمن دېدى. احمدى: ايسىتتىم كۆپ بۇلسە هم، ساووق، تازه هوا و سىزلرنىنگ بو محبتلرنىنگىز كوچى اونى يىنگەدى. اپندى اۋزى هم قاجىب كېتەدى. اما، احمدى نىنگ ايسىتمەسى قاجەدېگن اېمس اېدى. اپرتەسى غزنى ولايتى نىنگ شفاخانهسىگە ياتقىزىلدى. بىر هفتە ايچىدە گېدن قالدى. بالەلرى نىنگ يىغىسى سىسى هر كون بوتون قىشلاق فضاىسىدە يىنگرر اېدى. همكارلرىدن بىرى اونگە پىام يازىب، ساغلىغى حقىدە سۇرەگن. احمدى: «ساغەلىشىم ممكن اېمس. مېنى كېچىرىنگلەر. بو گېلرنى هم جودە قىنەلىب يازدىم.» دېيە يازگن اېدى.

احمدی نینگ کسللیگیدن تشویشده میز. کپچ اوی نینگ دروازه سیگه باریشیم بیلن-آق، تیلیفونیمگه زنگ کپلدی. انور اندر اهدی. احمدی صاحبنی کابلده امیری کمپلسک شفاخانه سیده یاتقیزگنلر. اوشبو شفاخانهده خدمت قیلهدیگن داکتر عبدالرحیم هلال نینگ تیلیفون رقمینی سؤره دی. تیلیفون رقمینی بېردیم و اؤزیم هم داکتر هلال گه قۇنغیراق قیلیب: کۇنگل لر نینگ قیرالی سیزلر نینگ شفاخانه لر نینگیزده یاتقیز یلگن. یاردمچی بۇلشینیگیزنی سؤره یمن، دېدیم.

داکتر هلال هم ایشانچ بیلدیردی. ایشخانه میزده گی همکارلریمیز انور اندر، مینا نظری، مجیب الرحمن محمودی، نجیبه نجات و سمیرا پرخه فیسبوکلریده احمدی نینگ سلامتلیگی تیکلنیشی اوچون دعا قیلشیرینی سؤره ب یازدیلر. همه اونینگ اوچون تشویشده اهدی.

احمدی نی بیرینچی مرته ۱۳۸۵- ییلده بی بی سی رادیوسی نینگ تعلیمی برنامهلری ایشخانه سیده اوچره تدیم. سۇنگره ۱۳۸۸ ییل شو اداره نینگ اؤزیده اونگه همکار بۇلدیم. بیش ییل ایشخانه میز یانمه یان اهدی. اهرته- یو کپچ اداره نینگ موتریده ایکیمیز ایشگه بیرگه بارردیک. لبلریده هر دایم کولگو اهدی. هر دایم ینگى قصه لر قیلیردی. اهرته لب وقت موترگه مینگنده، تینج اؤتیرینگلر، ینگى بیر فکاهی ایشیتگن من دېب، ایتیب بېردی.

احمدی قابلتلی یازووچی اهدی. تحصیلنی الفباند قیشلاق مسجدیده باشله گن. کپین کابلگه کپلیب حبیبیه لیسسه سیگه اؤقیشگه کیرگن. یخشی نمره لر بیلن مکتبنی بیتتیرگن و کانکور سیناویده قندهار بیلیم یورتی نینگ اېکینچیلک فاکولته سیگه کامیاب بۇلگن، اما اونینگ عشقی ادبیات اهدی، شونینگ اوچون هم اېکینچیلک

فاكولتەسىدە ئۇقىشنىڭ ئاز كېچىدى. قىسقىچە بىر مەدەت ئۇقتىتۇرۇپ چىلىپ كەتتى. ۲۰۰۳-يىلىدە كابىل دە بى بى سى رادىئوسى نىڭ تەلىمى بىر نامەلەردە پرودىيوسىر سىقتىدە ئىشلەدى. كېيىن بىر نامەلەر ئادىتورى و سۇنگەر رادىئو نىڭ ئومومى ئادىتورى ئۇلەر ئاخىر كېچە شو لوازىمە قالدى. ئاممى شىرىن كىيەلەر يازدى. يازگىن ئاستانلارنى مەملىكەت نىڭ ھەر بىر كېچەسىدە ئوز ئوخشاشلارنى تاپدى. ھەر بىر رومانى بېش ئالتى مەرتە چاپ قىلىنگىن و جەمھور رەئىس مەھمەد ئاشرف غنى ئاممىدىن مەدال بىلەن مەككە ئاتلىدى.

ئاممى ھەنوز ھەم ئاممى شىفاخانەسىدە ئېلىدى. بازاردىن ھەربىر و چىرىپ ئويگە كېلىمەن. كەتتە ئاھەم قىشلاقتىن كېلىگەن ئېلىدى. ئاھەم دە ئۇشك تۇشەدىك. قىشلاقتىن كېلىپ تۇرگەنمىز دە وھىداللە ئورباخىل قۇنغۇراق قىلىپ: كېلى ئاممىنى كۆرگەننى بارەمىز دەپتى. يەخشى گەپ دەپتەم ئونگە، بىر سەئەت دەن كېيىن بارەمىز. ھەنوز ئارەدىن بىر سەئەت ئۇتگەننى ئۇق ئېلىدى كە، ئورباخىل يەنە بىر بار تېلېفون قىلىپ: قىس بوكنى كۆرەمە دېنگەمى؟ دەپتى.

-ئۇق، نېگە؟ خىرىتمى!

تېئىراق ئاز بىلەن: ئاممى ئاھەم وقات قىلگەن دەپتى. بو گەننى ئېشىتىشكە ئاھەم ئۇق ئېلىدى. ئازىمچە: گل خىرى سۆلىپ ئۇلدى، دەپتەم.

مەملىكەت نىڭ ئاتقۇلى يازوونچىسى م ۲۰۲۱-يىلى ئونىنچى جۇلايدە دىئادىن كۆز يۇمىدى.

ئورباخىل نىڭ سۆزلەردىن ئېسىمنى ئۇقاتى قالدىم. قىزىم مەللى: (ئۇغلاقچە و يۇلدوز) كىتابىم نىڭ ئاچىلىشىدە ئاھەم مېنا ئىزى بىلەن بىرگە كېلىگەن ئۇشە كاكە ئاممى مى؟ دەپتى.

هه اۋشه، دېدىم.

ملالى نىنگ كۈزلىرى ياشگه تۈلدى. همه ميز بىر - بىراويمىزگه حيران بۇلىپ قره ب قالدىك.

احمدى نىنگ كىچىك باله لرى كۈزىم نىنگ آلدىدن كېتمسدىلر. اورتاقلرىمدن بىرىگه قۇنغىراق قىلدىم. جنازه قەپىردە و قچان دېب سۇره دىم. حاضر جونب كېتىدى، دېدى. جنازه نى قىشلاققە آلىب كېتە دىلر.

بىر آز سۇنغراق ياشگه تۈلگن كۈزلىرىم بىلن فېس بوككه كىردىم. فېس بوك صحىفه سى رحمتلى احمدى نىنگ عكسلىرى و اونىنگ وفاتى مناسبتى بىلن يازىلگن تسلىت پىاملرى گه تۈلگن اېدى. جمهور رېئس غنى، مىلى مصالحه عالى كېنگشى باشلىغى داکتر عبدالله، علملر اكادىمىسى و دولت نىنگ باشقە بىر قطار يوقارى مرتبه لى رسمىلرى نىنگ نصير احمد احمدى نىنگ مملكت ادبىياتى اوچون بىرىك يوقاتىش بۇلدى دېه يازگن تسلىت پىاملرى نشر قىلىندى. مىلى و خلق ارا بېتكرمه لر، خبرچىلر، يازو وچىلر، يوزلب فرهنگىلر و عادى خلق احمدى نىنگ اۋلىمگه بىغله دىلر. قىغوداشلىك پىاملر يازدىلر. اونىنگ تۇغرىسىدە اۋز خاطره لرىنى بىتدىلر، قىسقه قىلىپ ايتىگندە بوتون افغانستان اونىنگ اۋلىمىگه بىغله دى.

اېرتە سى فېس بوككه احمدى نىنگ چراغى اۋچىرىلگن ايشخانه سىدە گى عكسى گه كۈزىم توشدى، اۋرىندىقى نىنگ اوستىدە گل قۇيگن اېكنلر و مىزى اوستىدە گل گه اۋره لگن عكسى قۇيىلگن. اونىنگ اطرافىدە شمعلر ياقىلگن. عكسىدە «شھيد نصير احمدى» دېب يازىلگن. اۋشه كون نىنگ اۋزىدە نصير احمد احمدى نىنگ كتە اكە سى بشىر احمد، احمدى نىنگ فېس بوككىگە: «مېنىنگ

پشتون خلقیم! مېنى اونوتمنگلر.» دېب یازگن اېدى.
احمدى نینگ فیسبوکیده یازیلگن بو یازو وینه بیر بار دوستلری،
اؤرتاقلری و همکارلری نینگ کؤز یاشلرینی آقیزدی. سؤنگره
بشیر احمد گلایه باشلب: نصیر احمد احمدى، ۲۵ کون کسل
اېدى. ۱۰ کون شفاخانهده اولیم گه قرشى کوره شدى. کابلده گى
خصوصى شفاخانهده سکیز کیشى عاجز قره باغلیکدن باشقه هیچ
کیم سؤره گنى کېلمه دى. هیچ بیر دولت آدمى و فرهنگیلر اونینگ
احوالینی سؤرمه دیلر. سیزلر هم بیزنى شفاخانه نینگ قصابلری
آره سیده یلغوز قالدیردینگیزلر. کرونا گه چلینگنى باعث شفاخانه لر
اونگه جای بېرمسدیلر. بو خصوصى شفاخانهده بیرته پیچکارینی
بیزگه ۷۰ افغانى ساتدیلر. آکسیجننى قندهاردن آلیب کېلردیک. دېب
یازدی.

او، اؤز سؤزلرنى دوامیده: «نصیر احمد احمدى کسل بؤلگنده، هیچ
کیم سؤرمه دى. او اؤلگندن کپین جمهور رئیس و داکتر عبدالله
نینگ پیامینی نیمه قیله یلیک؟» دېب سوال بېرگن اېدى.
بشیر احمد، عایله اعضاسى، بوتون فرهنگیلر، یازو وچیلر و رومانگه
قیزیکه دینگلر محبت منارى قوله دى. باشقه بیر کون، احمدى نینگ
سؤنگگی منزلى، توپراقلى بیر قبر عکسى فیسبوککده نشر قیلیندى،
کابل نینگ نیاز بېک منطقه سیده گى اویده گل خیرى سؤلیب اؤلدى.

انا لله و انا اليه راجعون

